

GLASNIK

OBČINA
DIVAČA

50 LET OSNOVNE ŠOLE DIVAČA

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI,

živimo v času, ko nam je svetovano živeti v svetu brez dotika, čeprav je dotik ena od temeljnih človekovih potreb. Da ohranimo svoje zdravje in zdravje bližnjih, se pogovarjamo na razdalji dveh metrov ali na še večji, preko elektronskih pomagal ... In da smo ohranili zdravje učenk in učencev divaške šole ter zdravje njihovih staršev, smo tudi 50. obletnico šole obeležili na daljavo.

Naj vam septembrska števila Glasnika omogoči nekaj dotika iz časa poletja, ko je poleg visokega jubileja matične šole praznovala tudi naša Občina Divača. Z branjem prispevkov v glasilu podoživite poletje 2021 in se spominjate dni, ko smo se družili na občnih

zborih, prireditvah v knjižnici, na izletih, celo potovanjih, načrtovali investicije, razvoj, kresovali, ustvarjali – in se brez zadržkov celo rokovali. Sedaj moramo vse navedeno početi na daljavo, sami, zamejeni v svoje domove ter ožjo okolico. Vendar nismo sami, le na drugačen način skrbimo drug za drugega. Zato velik poklon vsem, ki so se kljub ukrepom trudili, da so varno izpeljali vsaj nekatere poletne kulturne dogodke in s tem pomagali prebroditi čas brez dotika. Takšen bo tudi koncert, na katerega boste v nadaljevanju Glasnika povabljeni, a vseeno se bo dotikal čustev, sproščal bo hrepenenje, ljubezen, ponos ter upanje, da nas bosta še nekaj časa z roko v

roki spremljala tako poletje kot jesen in nam podarila še nekaj toplih dni, brez juter v megleno kopreno ujetih, po katerih bodo z nasmehi na obrazih šolarji tekli šolskemu zvoncu naproti. Brezskrbni dnevi so se namreč prav te dni iztekli in nam naznanili, da nas je novo šolsko leto nestrpnost sprejelo v svoj objem.

Prav šolarji in seveda vsi ostali ste povabljeni tudi k reševanju nagradnih križank, ki med drugim obetata tudi mamljivo nagrado z razvajanjem brbončic.

Z lepimi pozdravi,

Nataša Adam,
članica UO Glasnika

Foto: Alen Franetič

Na <http://www.divaca.si> kliknite na **GLASNIK** in si na vrhu oglejte **navodila za objavo člankov**.

Starejše številke Glasnika si lahko ogledate na spletni strani: <https://www.divaca.si/objave/63>.

Naslednji Glasnik bo izšel decembra 2021.

Prispevke zanj zbiramo na e-pošto: glasnik@divaca.net do **10. novembra 2021**.

Prispevki, ki bodo prispeli z zamudo, bodo objavljeni v naslednji številki.

Fotografije neustrezne kakovosti ne bodo objavljene. Objave v glasilu Glasnik se ne honorirajo.

GLASNIK OBČINE DIVAČA september 2021, letnik 27, številka 4

Izdajatelj in založnik: Občina Divača; Glavna urednica: dr. Jana Volk; Članice uredniškega odbora: Barbara Race Krašovec, Jožica Planinc, Nataša Adam, Romana Derencin; Lektoriranje: Maša Rolih, Oblikovanje: Lucija Klanac (Tiskarna Mljač); Tisk: Tiskarna Mljač Divača; Naklada: 1900 izvodov

Uredništvo ne odgovarja za avtorstvo člankov in fotografij.

Avtorica fotografije na naslovnici: Tanja T. Benedejčič

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI OBČINE DIVAČA

Za nami je 15 mesecev od razglasitve epidemije ob prvem in dobrih osem mesecev od razglasitve epidemije ob drugem valu okužb z novim koronavirusom. V tem času smo doživeli veliko težkih preizkušenj, bili priča številnim kriznim dogodkom, obenem pa spoznali tudi neizmerno dobroto in velikodušnost prebivalcev naše regije. Obdobje drugega vala je prineslo nove izzive v delovanju civilne zaščite. Na območju občine Divača brez pomoči poveljnika občinske civilne zaščite Matije Šemrova, članov štaba, številnih prostovoljcev in županje Alenke Štrucl Dovgan vseh teh nalog ne bi zmogli opraviti.

Medsebojna povezanost in odlično sodelovanje pripadnikov civilne zaščite ter drugih organizacij se je najbolj izkazalo ob množičnih okužbah v domovih za starejše. V naši regiji so ekipe civilne zaščite izvajale logistično in organizacijsko pomoč pri postavljanju rdečih con na šestih lokacijah. Z zunanji partnerji so občinski štabi dosegali odlične rezultate in v 36 urah po aktivaciji zagotavljali pogoje za namestitev varovancev domov starejših. V celotnem drugem valu se je izkazala velika solidarnost do bolnih in prizadetih zaradi epidemije. Civilna zaščita je ob koordinaciji s Centrom za

socialno delo aktivno izvajala oskrbo bolnih občanov. Ob tem gre pohvala in iskrena zahvala vsem zdravstvenim delavcem in zaposlenim v domovih starejših.

Zgodba o uspehu je bila in še vedno je tudi redno množično testiranje prebivalstva. Ob pomoči ministrstva za zdravje in v sodelovanju z mobilnimi zdravstvenimi ekipami ter ekipami zdravstvenih domov v naši regiji je bilo testiranih več kot 60.000 občanov in občanov naše regije. Od začetka testiranja do danes ohranjamo redno testiranje na območju vseh desetih občin.

S prihodom cepiva prihaja tudi olajšanje, v katerem vidimo optimizem jutrišnjega dne. Zdravstveni domovi v Postojni, Cerknici, Ilirski Bistrici in Sežani so med prvimi v državi pristopili k načrtovanemu cepljenju. V začetku, ko je cepiva primanjkovalo, smo skupaj uspeli cepiti najbolj ranljive skupine.

Štab civilne zaščite za Notranjsko je skupaj z občinskimi štabi in županjama ter župani pristopil k projektu cepljenja zaposlenih v gospodarstvu. Poveljniki občinskih civilnih zaščit in župani so s svojimi obiski pri vodstvih podjetij spodbudili odličen odziv zaposlenih, katerih cepljenje se odvija

na sedežih cepilnih mest ali v samih gospodarskih družbah. Ocenjujemo, da bo s to kampanjo precepljenost zaposlenih v gospodarstvu v naši regiji kmalu več kot 50-odstotna.

Splošna precepljenost prebivalstva nam daje veliko upanja, da se jeseni ne bo ponovil nov val okužb, kakršnega smo doživeli lansko jesen. Brez sodelovanja slehernega med nami, torej ohranjanja razdalje do drugih ljudi, odgovornega druženja, uporabe zaščitne maske, pa se lahko hitro znova najdemo v položaju, ki bi od nas zahteval uvedbo novih omejitvenih ukrepov.

Pandemijska utrujenost je na vseh nas pustila posledice in upravičeno si vsi želimo ter zaslužimo mirno in sproščeno poletje. Vendar moramo ob tem ostati odgovorni in storiti vse, da bi zaščitili naše zdravje. Brez vas, spoštovane občanke in občani občine Divača, bi bili v boju proti epidemiji nemočni, zato se vam iskreno zahvaljujemo za vso pomoč, podporo in odgovorno obnašanje. Enako smo hvaležni tudi vsem, ki so nas v minulih mesecih poklicali ter nam ponudili osebno ali materialno pomoč.

Sandi Curk,
poveljnik civilne zaščite za Notranjsko

ŠOLA ZDRAVJA PRIHAJA Z REDNO JUTRANJO TELOVADBO TUDI V DIVAČO

Vsi zainteresirani prijazno vabljeni, da se pridružite rekreativni aktivnosti, ki bo potekala

vsak PONEDELJEK in PETEK, ob 7.30, na travniku pri Muzeju slovenskih filmskih igralcev.

Projekt Društva Šola zdravja deluje že od leta 2006, ko je nastala prva skupina v Celju. Leta 2009 so se registrirali kot društvo s sedežem v Domžalah. Trenutno deluje 230 skupin v 82 občinah in imajo 4577 registriranih članov (na dan 31. 12. 2020).

Osnovna dejavnost je jutranja telovadba "1000 gibov". Tako ohranjajo in izboljšujejo zdravje prebival-

cev. Skrbijo za spodbujanje rednega gibanja in telesne vadbe, ohranjajo zdravje za dolgo samostojno življenje, povečujejo delež gibalno aktivnega prebivalstva, vračajo voljo do življenja osamljenim in starejšim osebam, krepijo psihofizično kondicijo starejših, preprečujejo potek kroničnih bolezni ter prispevajo k zmanjšanju tveganja za razvoj depresivnih in anksioznih motenj.

Društvo Šola zdravja si prizadeva jutranje razgibanje pripeljati vsak kraj, vas in naselje, povsod po Sloveniji. Tako spodbujajo ljudi k boljši skrbi za zdravje in medsebojno povezovanje.

Informacije tel. št.: 031 817 676 (Mirjam)

Izvajanje športne in rekreativne vadbe poteka v okvirih ukrepov NIJZ.

DAN PREJ: OKUPACIJA V SEDMIH URAH IN UPORNIKI Z RAZLOGOM

Kronologija dogodkov v Divači

Dne 25. junija rezervni sestav posebne enote in vojne enote milice prejme poziv o zglasitvi na postaji milice Divača.

Rezervni sestav PEM se že od leta 1980 taktično usposablja v učnem centru Jasnice pod poveljstvom vodje specialne enote milice Vinka Beznika. Na postaji prevzamemo oborožitev.

Dan prej, 26. junija, general Marjan Čad, poveljnik reškega korpusa, izda ukaz o napotitvi tankov na mejne prehode Razlog je razglasitev neodvisnosti republike Slovenije.

Ob 13.15 iz kasarne Ilirska Bistrica agresorski tanki jugo armade izberejo smer Ribnica, Vremska Dolina, Divača, Lokev. Končni cilj mejni prehod Lipica in Fernetiči, druga kolona okupatorskih enot prodira po magistrali Reka-Kozina na mejni prehod Krvavi Potok.

Ob 14.15 tanki v Dolnjih Ležečah nalletijo na prvo barikado – postavljen tovornjak – in jo zlahka prebijajo.

Vojna V Sloveniji se tako začne pu-

blike. Predsedstvo republike Slovenije izda ukaz o upočasnitvi prodora tankov in neuporabi strelnega orožja. Ukaz generala Čada se glasi: »Čim prej z vsemi sredstvi tudi bojnimi preprečiti enotam PEM, da odstranijo mejne table z napisom SFRJ in postaviti nove Republika Slovenija.«

Ob 14.30 v divaškem križišču, odcepu za Lokev, pade prvi strel. Domačini se zbirajo in protestirajo v obliki psovka proti JLA. Iz smeri Divača se takrat z mopedom Tomos pripelje Matija Kovač in stopi na tank. Poročnik v njem v paniki sproži prvi strel. Agresorska vojska nadaljuje pot proti Lokvi. Tu jo pričakajo razjarjeni domačini s sočnimi kletvicami. Tanki tudi tu prebijajo blokado in pot proti mejnemu prehodu Lipica in Fernetiči je prosta.

Dne 27. junija se vojna v Sloveniji uradno začne. Padejo prve žrtve. Po radijskih zvezah poslušamo grožnje jugo oficirjev o uporabi bojnih letal in uničenju civilnih objektov. Na uda-

ru naj bi bila elektro postaja v Divači, železniška postaja in postaja Milice. Na Kozini je ogrožena postaja Milice, ki naj bi jo bilo treba zavrati z zemljo, prisotne pa so tudi grožnje poročnika Šakljeva v Škofijah in uničenju vasi, vodnega rezervoarja in drugih objektov.

Zakaj okupacija Primorske v sedmih urah? Preprosto zato, ker general Čad ni računal na tako silovit odpor domačinov in enot. V normalnih razmerah bi tankovske enote prišle na mejne prehode v dveh urah. Zaradi silovitega odpora so enote JLA na mejni prehod Vrtojba in Rožna Dolina prispele okrog 19.00.

In kdo je zmagovalec in kdo poraženec agresije na Slovenijo. Zmagovalci smo vsi, ki smo sodelovali v obrambi svoje domovine. Nedvomno pa so največji zmagovalci vojne za Slovenijo tisti domačini in domoljubi, ki so iz ljubezni svoje novonastale države v Divači, Kozini, Lokvi, Podgradu in Obrovu, ter Materiji in drugod po Primorski goloroki zaustavljali agresorske tanke in sklenili živ obroč okoli njih, kot na primer v Vrhpoljah pri Vipavi.

Slava njim in vsem drugim v večni spomin. Porážencev pa ne bom omenjal, vemo, kdo so bili.

Dušan Cerkvenik

Foto: arhiv Dušana Cerkvenika

IZDATI KNJIGO JE PLEMENITO DEJANJE

Za posthumno izdajo pesniške zbirke za otroke z naslovom *Besede plešejo* avtorice Katje Mahorčič je samozaložnik Bojan Mahorčič za tiskanje izbral Tiskarno Mljač Divača.

Izdati knjigo je plemenito dejanje – in prav to je letos avgusta storil samozaložnik knjige *Besede plešejo*, sicer inž. metalurgije, **Bojan Mahorčič**, rojen v Divači. Za prodajo knjige se ni odločil, ampak jo bo podaril, komur jo je bo zares mar.

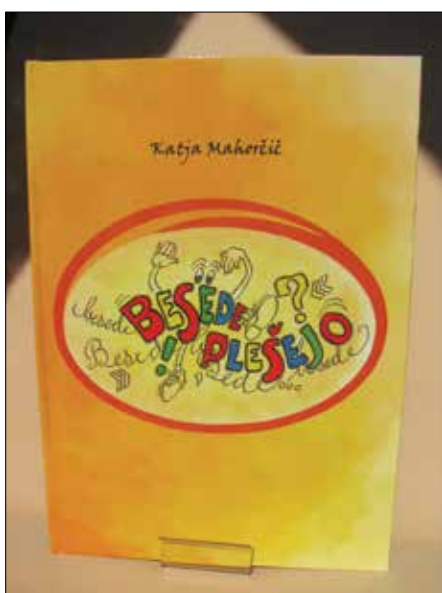

Foto naslovnice knjige: Divača, avgust 2021 – Izšla je pesniška zbirka *Besede plešejo*.

Katja Mahorčič (1948–2013), profesorica zgodovine in slovenščine na Gimnaziji v Novi Gorici, je leta 2011 izdala knjigo z naslovom *Zlati oreh*, bila je pobudnica in soustanoviteljica dobrodelnega sklada in vrsto let tudi organizatorica dobrodelnih akcij „Zlati oreh“. Leta 2012 je ustvarila in pripravila za tisk pesniško zbirko *Besede plešejo*, ki je bila natisnjena letos. V pesniški zbirki, ki jo je avtorica posvetila svojima vnukoma „*Filipu in Maksu ter drugim otrokom*“, so zbrane otroku naklonjene pesmi, ki vzbujajo v njem občutje varnosti in ugodno vzdušje, ga nahranijo z lepoto in krepijo v njem jezikovne sposobnosti in sposobnosti doživljanja.

Dragi bralci, knjige ne boste našli v prodaji, si jo boste pa lahko izposodili v divaški knjižnici, kjer jo je kot dar „pustil“ samozaložnik z namenom, da bi to zbliževalno in vzgojno-poučno

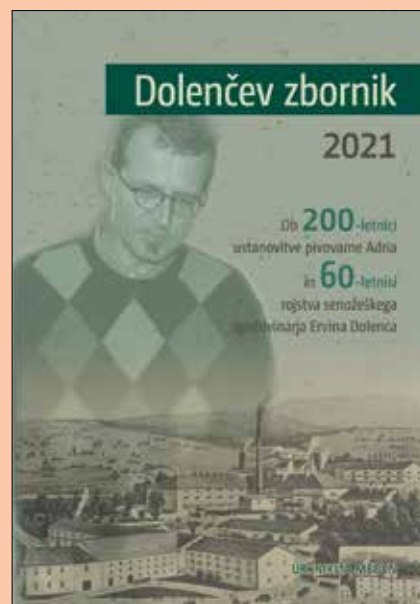
knjigo pedagoškemu poklicu predane literatke Katje Mahorčič otroci brali. Morebiti bodo tako ta kot tudi druge kakorkoli z Občino Divača povezane knjige nagovorile občanke in občane

tudi izven krajevne knjižnice, morebiti tudi iz steklene vitrine v predprostoru občinske stavbe, kot nas nagovarjajo že vrsto let likovna dela domačih likovnih ustvarjalcev.

Divača, julij 2021: Strokovni pogovor med tiskarjem Jožetom Mljačem in samozaložnikom Bojanom Mahorčičem ob gradivu za tisk knjige *Besede plešejo*.

Naziv „Branju prijazna občina“, ki ga je Občina Divača prejela leta 2018, je veljaven tri leta. Bo bralno kulturo v občini Divača uspelo dvigniti še na višjo raven in naziv potrditi? Morda bi pripomoglo tudi spodbujanje občanek in občanov k ustvarjalnosti, nudenje sredstev za založništvo in posledično ustvarjanje pisane besede, torej podpora občine v obliki financiranja k izdaji knjig in zbornikov, kot je občina podprla izid Dolenčevega zbornika, za katerega uredniško funkcijo opravlja zunanja sodelavka Občine Divača **Nikita Meden**, Univerza v Novi Gorici (Fakulteta za humanistiko/Raziskovalni center za humanistiko), ki napoveduje: „Dolenčev zbornik 2021 je v končni fazi oblikovanja. Izdajo je omogočila Občina Divača, ki je s tem pokazala veliko zanimanje za lokalno zgodovino, kulturno dediščino ter vzpodbudila znanstveni dialog. Oblikovanje in tisk je prevzel lokalni tiskar Mljač. Upam na izdajo zbornika najkasneje v mesecu septembru. Seveda bi si želeli tudi predstavitev zbornika v živo, o čemer vas bomo seveda pravočasno obvestili. Zbornik bo mogoče dobiti preko Občine Divača, na voljo bo tudi v nekaterih knjižnicah.“

DIVAŠKA KAPELICA

AVE

Sveta Marija – sem brezmadežno spočetje

Tako sporoča mimoidočim napis na kapelici Matere Božje z detetom v naročju, ki stoji v parku, ob pošti, sredi Divače. To je sakralni objekt mlajšega datuma. Postavili so ga verni Divačani in Ležejci leta 1908. Ta ista kapelica je bila prvotno postavljena nedaleč stran, čez Kraško cesto, blizu enosmerne ceste, ki prihaja iz železniške postaje in nakladalne rampe. Ima svojo zgodovino, resnično in žalostno obenem. Stala je na mestu, kjer cesta zavija v dolgem loku in je tako predstavljala nevarno točko, kjer je prihajalo tudi do prometnih nesreč ali zdrsov zaradi prevelike hitrosti. Nekajkrat je bila poškodovana zaradi naleta prehitrih avtomobilov. V šestdesetih letih (!) so kapelico podrli in vse kamnite in druge elemente shranili pri Kovačevih oz. pri takratnem gospodarju Viktorju Dolencu (sedaj Ivanu Dolencu). Po letu 1996, ko je potekala temeljita obnova divaškega župnišča, nas je na nekem sestanku gradbenega odbora obiskal gospod Danilo Umek, odseljen Divačan. Povedal nam je, da namerava ponovno postaviti kapelico, in sicer takšno, kot je bila pred podrtjem. Prosil nas je za finančno sodelovanje. Spričo dejstva, da smo komaj finančno obvladovali (z zadolževanjem) velike gradbeno-obnovitvene posege (cerkev, župnišče, kor ...), smo mu s težkim srcem odrekli pomoč. S sodelovanjem krajevne skupnosti Divača je bila predvidena nova lokacija, in sicer v parku pri pošti, na kateri je gospod »vitez« (častni naziv) Danilo

Umek ponovno postavil kapelico. Leta 2000 je bila končana in s procesijo smo pospremili kip Matere Božje od cerkve do kapelice. Sveto mašo z blagoslovom je daroval duhovnik Tomaž Kodrič. V kulturnem programu so sodelovali cerkveni pevci in divaški pihalni orkester. To je ena žalostna zgodba z veselim koncem.

Druga žalostna zgodba z veselim, srečnim ali celo čudežnim koncem pa je naslednja:

mnogi, katerih spomin seže do začetka petdesetih let prejšnjega stoletja, se spominjamo kapelice na stari lokaciji, ampak brez kipa Matere Božje. Ali je mogoče, da je bila postavljena, zgrajena brez »Marije«? Ne, kip je bil pogrešan v nekem zimskem ali zgodnjem pomladanskem času. Je izginil, nekdo ga je ukradel! Bilo je v spomladanskem času (po sv. Juriju), ko je desetletni fantič pasel krave na obrobju udorne doline Risnik, znane po prepadni steni, globoki okoli 50 metrov. Odpravil se je v dolino, da bi poiskal prve, zgodnje zvončke. Kakšno presenečenje ... v gostih vejah grmičevja je visel Marijin kip z Jezuščkom, nepoškodovan. Doma je povedal, kaj je videl v Risniku. Ker je bila v tistih časih politična klima skrajno sovražna do vsega, kar je bilo cerkvenega, so o najdbi molčali. Domačinka Marija Blškova je poskrbela, da je kip prišel iz doline in bil varno shranjen v cerkvi. In ta kip je bil leta 2000 vrnjen v kapelico na novi lokaciji.

Iz zgoraj navedenega ni težko ugotoviti, da je bil Marijin kip vržen v prepad. To se je po vsej verjetnosti zgodilo pozimi, ko je bila dolina zasnežena z visokimi zameti. Kot otrok se spominjam hude zime z dolgotrajnim sneženjem. To je bilo verjetno v zimi 1951–1952, kot je razvidno iz vremenskih poročil za tisti čas. Na Gabrku npr. parne lokomotive niso mogle prebiti visokih zametov v usekih. Zlobnež, ki je vrgel marijin kip v Risnik, je to »delo« opravil v zimskem ali zgodnjem pomladanskem času, ko je bila dolina visoko zasnežena in je kip padel na mehko, pozneje, ko se je sneg stalil, pa obvisel na vejah grmičevja.

To je resnična zgodba o divaški kapelici, najditelj živi nekje na Primorskem, vendar ne želi biti imenovan.

Lucijan Dubrovič – Lučo

Foto: Lucijan Dubrovič – Lučo

Udorna dolina Risnik s prepadno steno

Divaška kapelica

POSEBNO DARILO ZA CERKEV SV. TOMAŽA

V Famljah, sredi vasi, stoji cerkev posvečena sv. Tomažu. Pohvali se lahko z restavriranimi freskami v prezbiteriju iz sredine 15. stoletja. Njihova značilnost so tople barve in mehki slog, ki kažejo na vplive beneškega slikarstva iz 1. pol 15. stol. Med leti 1450 in 1460 je te freske naslikal Mojster iz Famelj. Vsako leto na god sv. Tomaža se v njej obhaja sveta maša. V juniju pa je v vas prišlo posebno darilo gospe Cvetke Mahnič iz Dolnjih Ležeč. Pred časom je namreč gospa Cvetka obljubila, da bo fameljski cerkvi izvezla nov prt za oltar. Svojo obljubo je izpolnila in v Famljah se na oltarju tako prestavlja res veliko čudovito darilo, nov prt. Tudi zato je bilo letošnje praznovanje godu sv. Tomaža še prav posebno. Tako vaščani kot vsi obiskovalci tega sakralnega objekta se gospe Cvetki iz srca zahvaljujemo za njen dar.

Barbara Race Krašovec
Foto: Barbara Race Krašovec

VRTEC, ŠOLA, MLADI GLASNIK

PRVI ŠOLSKI DAN

Za naših 33 divaških prvošolčkov je bil prvi težko pričakovani šolski dan še prav poseben. V šolo so prišli skupaj s starši. Zbrali so se v prostorih šolske telovadnice, kjer jih je najprej pozdravila ravnateljica ga. Damijana Gustinčič in županja ga. Alenka Štrucl Dovgan. Nato so si ogledali zabavno igrico *Tinko Polovinko*, ki so jo odigrali učenci naše šole pod mentorstvom učiteljice Lidije Uršič. Polni prič-

kovanj so vsi zelo uspešno opravili pomemben skok v prvi razred. Z učiteljicami, ki jih bodo poučevale, so si ogledali učilnici in se posladkali s torto. Domov so odšli skupaj s starši, polni vtisov in mnenja, da je v šoli prijetno.

Andreja, Martina, Tatjana, Martin in Anamarija
Foto: Barbara Skalec Volk

JUHUUU, ŠOLA JE TU

Konec počitnic, september, začetek šole. Naši učenci iz Centra za usposabljanje Elvira Vatovec se veselijo začetka šole, ponovnega snidenja s sošolci in učitelji.

In 1. septembra nas obišče županja Alenka Štrucl Dolgan s sladko torto. Veselje učencev lahko razberemo s fotografij.

Nataša Hreščak
Foto: Nataša Hreščak

SPREJEM PRVOŠOLCEV NA PODRUŽNIČNI ŠOLI VREME

Šolo, ki je med počitnicami samevala in bila kar malo dolgočasna, so na prvi šolski dan spet napolnili otroški smeh, živahnost in veselje. Nadvse pomemben pa je bil ta dan za prvošolce, saj so postali pravi šolarji. Prav zato se vsako leto potrudimo in jim pripravimo sprejem, ki jim bo ostal v lepem spominu. Učence in starše so ob prelomnem dogodku pozdravili in nagovorili ravnateljica Damijana Gustinčič in županja Alenka Štrucl Dovgan. Zaželeli sta jim prijeten prvi šolski dan in seveda uspešno, varno ter zdravo šolsko leto. Sledila je igrice Tinko Polovinko, ki so jo zaigrali učenci dramskega krožka skupaj z učitelji iz Divače pod mentorstvom učiteljice Lidije. Po končanem kulturnem delu je sledil tradicionalen preskok vrvice, s katerim so učenci dokazali, da so pripravljeni na nove izzive. Ogledali so si tudi učilnico, v kateri bodo med letom širili svoja obzorja in gradili nova prijateljstva. Prijetno druženje pa se je zaključilo s sladkim presenečenjem.

Dobrega počutja v šoli in veliko zanimivih odkritij jim želimo tudi učiteljice.

Katja Kovačič
Foto: Petra Rakovec

PRVI ŠOLSKI DAN V SENOŽEČAH

Sončno jutro je pozdravilo pet senožeških prvošolcev. Pa ne samo sonce, tudi učiteljice in starejši učenci so se razveselili novih obrazov. Da bo prvi šolski dan nepozaben, je poskrbela šolska igralska skupina. Klemen, Neža, Erazem, Nina in Tinkara so izvrstno odigrali igrico z naslovom Prvošolka Tinka in njena igriva mama. V igrici smo lahko videli mamo, ki je bila tako navdušena nad šolo, da je hotela vse stvari prva preizkusiti in je pozabila, da je v prvi razred pripeljala hčerkico. Erazem se je izkazal kot odlični kuhar. Skuhal je čarobni napoj, ki prežene strah, in ne boste verjeli – napoj je deloval. Veseli in razigrani prvošolčki Devana, Deni, Kaja, Luka in Minela so pogumno preskočili še zadnji oviro pred vstopom v učilnico prvega razreda in tako postali pravi prvošolci, ki so prepoznavni po rumenih rutičah in širokem nasmehu. Seveda brez sladke prvoseptembrske torte tudi tokrat ni šlo. Res je bila slastna in prav nihče se ji ni odrekel.

Tako kot vedno sta otroke pozdravili ravnateljica Damijana Gustinčič in županja Alenka Štruel Dovgan ter jim zaželeli veliko zadovoljstva, vedoželjnosti in seveda zdravja. Učiteljici Nataša in Ada, ki bova poučevali v kombiniranem oddelku 1. in 2. razreda, pa sva že v prvih minutah začutili, da bo skupina sedemnajstih učencev zelo zanimiva.

**Učiteljici Ada Škamperle in
Nataša Adam**

Foto: Barbara Skalec Volk

OBISK KMETIJE »SIVČEK«

Pri Miškah in Žabicach v poletnih mesecih raziskujemo življenje, delo in živali na kmetiji. Tokrat smo se odpravili na kmetijo "Sivček". Podjetje Sivček iz Divače se ukvarja z proizvodnjo kozmetičnih proizvodov iz sivke, čistili iz sivke, ter ostalimi sivkinimi izdelki. Ker je poleti v naši skupini prisotna tudi deklica s kmetije, smo prišli k njej na obisk, kjer nam je njena družina pokazala sivkina polja, nekaj izdelkov iz sivke ter razkazala tudi kokoši in gosi. Ogledali smo si kokošje jajce, živali nahranili s solato, nato pa smo se v senci preizkusili tudi v obiranju sivke.

Po napornem delu nam je mama Nika pripravila piškote in sok iz sivke. Vsem otrokom sta bila zelo dobra. Sledila je igra ob vonjavah sivke, nabrali smo si tudi manjši šopek, ki smo ga odnesli v vrtec.

Kaj so povedali otroci?

"Meni je blo fino jest piškote s sivko. So lepo dišali, prov vijola."

"Sem dala kokoškam solatko, pa so

pomigale z repkom. So rekle hvala lepa za solato."

"Sem nabrala rožice za mamico, da bo vesela in bo lepo dišala."

"Jaz sem imela rada, da me je malo pošpricala, da sem dišala in me ne bojo komarčki pikali pik-pik."

"Meni je blo fajn se guncat, visoko!"

"Meni je bil fin sok, bi ga kar še in še pil."

Najlepše se zahvaljujemo družini Korosec, predvsem Niki za gostoljubje, ter Klari in Urbanu, da sta nam razkazala njihovo kmetijo. Družina je pripravila tudi dneve odprtih vrat s številnimi aktivnostmi, ki so se jih udeležili tudi otroci iz vrtca.

Mateja Lah Vojska,
vzgojiteljica v enoti Divača
Foto: Mateja Lah Vojska

SPOZNAVAMO KONJE

Ste vedeli, da imamo v Divači prav poseben ranč s konji?

No, naša sodelavka Kaja je to vedela, zato nas je odpeljala na izlet do ranča.

Ob prvem obisku smo si konje ogledali le na daleč, raziskovali smo okoličino ter se gibali v naravi, ob drugem

obisku pa smo konje tudi pobližje spoznali. Več o njih so nam povedale tudi štiri mlade jahačice, ki so nam pokazale, kako je treba konja opremiti ter pripraviti in razmigati za jahanje. Konje smo si dobro ogledali, kdo je želel, pa je lahko konja tudi pobožal. Nato smo si še pogledali, kako se je

naša Kaja povzpela na konja ter z njim odjahala par krogov.

Kaj so pa povedali otroci?

"Sem mislu, da ima konjiček pet nogic, potem sem pa vidu, da ima repka odzadej."

"Vsi konjički so bli enako beli, ni blo nobenga rjavga, samo eden je imel malo umazane noge od blata."

"Mi je konjiček polizal šulne, me je požgečkal."

"Je Kaja bla visoko, visoko, pa je potem skočila dol s konjička."

"Ja, konjički nič ne nardijo, samo za ritko ne smemo it, da se ne ustrašijo."

"Jaz se nisem nič bala, me je pogledal v očke, konjiček, veš?"

Otrokom je bila to zanimiva dogodivščina, vsekakor se bomo na ranč še vrnili.

Mateja Lah Vojska,
vzgojiteljica v enoti Divača
Foto: Mateja Lah Vojska

TRIDNEVNI PLANINSKI TABOR NA KOKRSKEM SEDLU

Planinci smo z veseljem pričakali zaključek šolskega leta in se podali na tridnevno odkrivanje lepote slovenskih gora.

V petek, 25. junija 2021, smo se zjutraj z vlakom odpeljali do Ljubljane in nato s kombiji do izhodišča V koncu, ki se nahaja nad Kamniško Bistrico. Preden smo se podali na našo pot proti koči, smo težke in velike nahrbtnike naložili na tovorno žičnico. Odpravili smo se na skoraj triurno pot, ki je potekala po gozdu in melišču. Bilo je zelo vroče, zato smo razveselili sence, ki so nam jo tu pa tam ponudila drevesa. Ko smo prišli na naš cilj, smo se namestili po sobah in se lačni zapodi-

li proti jedilnici, kjer nas je čakal slasten ričet. Po kosilu je sledil zasluženi počitek. Večina izmed učencev se je z vodnikom Matejem ter mladinskim vaditeljem Luko podala do Stare kočice pod sedlom. Popoldne so se odvijale družabne igre, petje pesmic, po večerji pa druženje po sobah in nato počitek.

Drugi dan smo se po zajtrku odpravili proti Grintovcu. Na poti nas je pričakalo kar nekaj snežišč, kjer smo se kepali in drsali po snegu. Razveselili smo se, da smo sredi poletja začutili tudi »malo zimsko pravljico«. Po dobrih dveh urah hoje smo se razdelili v dve skupini. Prva se je odpravila na vrh

Grintovca, druga pa nazaj proti koči. Na vrhu Grintovca nas je pričakal sonček, ki ga nismo pričakovali, zato smo bili zelo veseli. Sledil je spust iz vrha v kočo na kosilo, kjer smo z enolončnico napolnili naše želodčke. Po kosilu je bil čas za počitek. Polni energije smo popoldne izkoristili za raziskovanje okolice koč, kjer smo spoznavali rastlinstvo naših gora in opazovali bližnje gore ter sončni zahod. Po večerji smo imeli zanimiv zaključni večer, ki pa naj ostane skrivnost planincev. Zadnji dan, v nedeljo, smo po zajtrku pospravili sobe in si za slovo od planinskega sveta privoščili še zadnje kepanje v tem letu. Sledilo je fotogra-

firanje s prijaznim oskrbnikom koč Tomažem, slastna jota in spust v Kamniško Bistrico.

Najpogumnejši učenci so skočili v reko, ki je imela le 6 stopinj. Medtem ko smo čakali na kombije, s katerimi smo se odpeljali v Ljubljano, smo se posladkali s slastnim sladoledom. V Ljubljani smo si zaželeli še »malo manj planinske hrane«, to so bili hamburgerji in pice. Vlak nas je popeljal v našo Divačo, kjer so otroke pričakali starši.

Za nami je še en odlično izpeljan tabor, ki ga ne bomo kar tako pozabili in že čakamo naslednjega. Sedaj sledijo zaslužene poletne počitnice in

verjamem, da jih bo še kdo izmed šestindvajsetih udeležencev tridnevnega planinskega tabora izkoristil za raziskovanje čudovitih slovenskih hribov in gora.

Kot vodja tabora se zahvaljujem vodnikoma Mateju in Ingrid, Doroteji, mentorici iz OŠ Dutovlje ter mladinskemu vaditelju Luki, vsem učencem in seveda staršem, ki podpirajo planinsko dejavnost in nam zaupajo, da popeljemo otroke v osvajanje naših prelepih vršacev.

Barbara Rodica,
vodja mladinskega odseka PD Sežana
Foto: Barbara Rodica

50. OBLETNICA MATIČNE ŠOLE V DIVAČI

1. 50 LET MATIČNE ŠOLE V DIVAČI: IZGRADNJA IN ŠIRITVE

»Šola ni vse, je pa začetek vsega«, sta zapisala avtorja Janez Ciperle in Andrej Vovko v knjižnem delu Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja.

Pisalo se je šolsko leto 1970/71, ko je bila po dolgoletni prostorski stiski in neprimernih prostorskih pogojih za pouk zgrajena nova stavba matične šole v Divači.

Razmere pred izgradnjo nove šole odlično ponazarja opis učenke Ane, ki ga je v časopisnem članku za Primorske novice, leta 1970 povzel novinar Vojko Krpan:

»Že tri leta, mesec za mesecem, dan za dnem stopamo v učilnico, ki je v baraki. Pozimi nas zebe, v deževnih dneh polagamo vedra, da se voda ne razliva po razredih. Ob oknu se včasih pokaže velika

glava sosedove krave, ki muli travo okrog barake.

Tovarišica si pred pragom jezno otepa s čevljev blato, ki ga je pred barako res veliko.

Srečna sem, da letos končujem obvezno šolanje, da mi ne bo treba več v to podrtijo.

Osmošolci divaške šole se ne morejo primerjati z vrstniki tistih šol, ki so moderno opremljene, bogate s kabineti, telovadnico, jedilnico ... Sanitarje uporabljajo v prostorih stare šole ali celo zunaj, tam v gmajni.«

Izgradnja nove šole z osmimi učilnicami in pripadajočimi kabineti je 5. septembra 1970 odprla vrata svojim učencem in zaposlenim. Predstavljala je sodobno zgrajeno šolsko poslopje, ki je v začetnih letih omogočila kabinetni pouk učencem od 5. do 8. razreda, s čimer smo bili prva šola v takratni sežanski občini. Kasneje, v

šolskem letu 1975/1976, je bila šola dograjena s 4 učilnicami, večnamenskim prostorom, upravnimi prostori, šolsko kuhinjo in z zbornico. S tem je šola nudila ustrezne prostore za izvajanje pouka vsem učencem od 1. do 8. razreda. Pomembno izboljšanje pogojev dela je leta 1980 prinesla izgradnja telovadnice, ki je bila zgrajena ob znatnem dodatnem samopriskevku krajanov KS Divača. Ob prehodu na celodnevno osnovno šolo v šolskem letu 1982/83 je šola pridobila še učilnici za tehnični in likovni pouk. Naslednjo veliko pridobitev je predstavljala izgradnja prizidka leta 1996, ko smo pridobili kuhinjo z jedilnico, garderobne prostore za učence, učilnico in kabinet za 1. razred, knjižnico s čitalnico, zbornico, upravne prostore in prenovljena športna igrišča.

V šolskem letu 2013/14 je bila šola s telovadnico v celoti deležna energetske sanacije, ki je uporabnikom prinesla

kakovostnejše pogoje za delo, hkrati pa racionalizacijo stroškov energentov. Pri vseh navedenih investicijah in skrbnem sprotnem investicijskem vzdrževanju šole je potrebno poudariti prizadevanja zaposlenih in ravnateljev, podprtih z razumevanjem okolja, še zlasti v samostojni občini Divača, da imamo danes šolo s primernimi prostori in tehnološko opremljeno »v skladu s časom«.

Minulo učencev se v zadnjih 10 letih ni več intenzivneje pa v zadnjih treh, povečuje, trenutni šolski prostori ne zadoščajo več vsem potrebam. Prostorsko stisko trenutno rešujemo z gostovanjem v prostorih Stare šole in vrta.

Občina Divača je v letošnjem letu pristopila k aktivnostim za dograditev šole s šestimi učilnicami in potrebnimi spremljajočimi prostori.

2. OBELEŽITEV 50. LETNICE ŠOLE:

Dokumentarni film "Šola včeraj, danes, jutri"

V šolskem letu 2020/21 je tako od izgradnje minilo okroglih 50. let. Zlato obletnico smo želeli dostojno in spoštljivo obeležiti.

Načrtovali smo gledališko-glasbeno uprizoritev pravljice Brkonja Čeljustnik in tako počastiti spomin na dr. Bogomirja Magajno, po katerem je poimovana naša šola. Žal nam je epidemija prekrizala načrte, delo gledališke skupine, ki so jo sestavljali učenci, starši in učitelji, je zaradi ukrepov zastalo. Iskali smo nove, v danih okoliščinah sprejemljive načine obeležitve obletnice. Tako je nastal dokumentarni film "Šola včeraj, danes, jutri". V filmu smo se najprej ozrli nazaj v 50. letno preteklost. Na šolo smo povabili nekdanjega ravnatelja, gospoda Janeza Likavca, ki nam je predstavil takratne razmere v šolstvu

in začetke izgradnje nove stavbe. Srečal se je z današnjimi učenci in z njimi pokramljal ter si ogledal današnje učilnice, na koncu pa še načrte za nadgradnjo trenutnih šolskih prostorov, ki ne zadoščajo več potrebam današnjih številčnejših generacij otrok. Iz preteklosti smo tako pogled usmerili v prihodnost, gospod Stojan Lipolt, arhitekt iz Divače, je v prispevku opisal načrte dozidave novih prostorov šole. Osrednji del filma pa predstavlja današnja šola. V film smo želeli zajeti vseh 349 učenek in učencev, ki so v jubilejnem letu obiskovali matično šolo. Prikazali smo, da je naša šola odprta za dodatne dejavnosti in vsebine, ki dvigujejo kakovost pouka in razvijajo interese učencev, da je aktivna in prepoznavna v širšem okolju. Scenarij za film je pripravila pedagoginja Tanja Trebec Benedejčič ob tehnični podpori Barbare Skalec Volk, številne video posnetke pa so prispevali učitelji. Pri snemanju in montaži filma nam je bil v pomoč naš bivši učenec Alen Franetič, ki je svoje delo odlično opravil in s tem podkrepil rek, da na mladih svet stoji. Dokumentarni film, v katerem je sodelovalo več kot 400 soustvarjalcev, bo s časom pridobival na vrednosti kot zgodovinski spomin na vse, ki smo v zadnjih 50. letih s šolo živeli. Petdesetminutni film je na ogled na spletni strani OŠ Divača na sledeči povezavi <https://youtu.be/uQdVM-TWKjT8>.

Glasiło "50. metuljev"

V spomladanskem času letošnjega smo izdali glasiło "50 metuljev", v katerem lahko preko zapisov učiteljev spoznamo, kako se je poučevanje spreminjalo skozi čas 50-let. V zborniku so objavljeni prispevki učencev, ki so nastajali v času izobraževanja na daljavo in kažejo, da smo ob epidemiji spoznali, kako dragoceno je do nedavnega samoumevno dejstvo, da

imamo možnost izobraževanja v šoli. Prispevke je uredila učiteljica Alenka Tomazin, grafično podobo pa zasnovala učiteljica Vesna Marion. Na ogled smo postavili tudi razstavo šolskih glasil Vremščica, ki letno izhajajo neprekinjeno že 50 let. Poleg Vremščic smo razstavili tudi na šoli izdana literarna dela Zlate nitke časa, Mavrica mladosti, Ej, 8, Srček na dlani, Lipica v sliki in besedi, Ko začutiš, da živiš ter štiri tematske zbornike.

Zgodovinski trak in razstava učnih sredstev

Tik pred iztekom pouka smo postavili časovni trak, ki večplastno prikazuje pomembne in zanimive dogodke, ki so se zgodili v 50-letih. Nad časovnim trakom so prikazani odmevni svetovni in slovenski dogodki, pod časovnim trakom pa dogodki vezani na našo šolo.

Pri postavitvi so sodelovale učiteljice Tina Počkar, Tanja Mljač in Lucija Prihavec Mahorčič.

Ob postavitvi zgodovinskega traku se je učiteljica Martini Vrabec porodila zamisel, da bi pripravili tudi razstavo starih učnih pripomočkov, učil, delovnih zvezkov, učbenikov. Tako je spontano nastala razstava, učne pripomočke so prinašali vsi učitelji, ki so karkoli našli v svojih kabinetih in doma. Športna pedagoga sta poiskala stare športne rekvizite, lesene kije, usnjene žoge in »kozy«. Razstava je pritegnila največ zanimanja pri najmlajših učencih, saj so rojeni že v času digitalizacije, ko se stari učni pripomočki ne uporabljajo več.

Ob zgodovinskem traku do zanimivih ugotovitev

V sedemdesetih letih, ko so pričeli čez lužo uporabljati prvi mobilni telefon, so se pri nas učenci učili s pomočjo učbenikov ob učiteljevi razlagi. V gospodinjstva so prihajali stacionarni

telefoni. Kdo si bi takrat mislil, da bo čez pol stoletja izobraževanje potekalo od doma preko e-spletnih orodij, učilnic. Učenci na OŠ Divača so bili odlični košarkarji, kar je razbrati v časopisnih člankih iz konca osemdesetih let.

Z osamosvojitvijo Slovenije, ko smo bili priča velikim političnim in družbenim spremembam, so dosegali učenci naše šole zavidljive rezultate na Vegovem tekmovanju iz matematike, na kar nas spomnijo časopisni članki Primorskih novic.

Sredi devetdesetih je bila k obstoječi šolski zgradbi dozidana nova kuhinja, knjižnica in upravni prostori, kar je kazalo na to, da se je naša nova država pričela po osamosvojitvi hitro razvijati, medtem ko je v teh letih na Balkanu divjala vojna vihra.

V drugi polovici devetdesetih let smo v šolski telovadnici dobili prvo plezalno steno. Ravno na tej steni se je prva leta kalil trener slovenske plezalne reprezentance, ki to poletje spremlja slovenske plezalce v Tokiu na OI.

Konec devetdesetih let, ko je izšla knjižna uspešnica Harry Potter, je na naši šoli izšla knjiga Zlate nitke časa. S takimi projekti se je vedno vzpodbujalo učence k pisanju in raziskovanju. Na to kaže tudi mednarodna nagrada Mlada Vilenica, ki jo je leta 2001 prejela učenka OŠ Divača.

V novem tisočletju časopisi navajajo, da so bili naši učenci uspešni kamnoseki in da je leta 2004, ko smo se Slovenci na referendumu odločili za priključitev k NATU, potekala na šoli kulturna prireditev ob 100-letnici rojstva dr. Bogomirja Magajne.

Na prehodu v drugo desetletje 21. stoletja je naša šola pridobila naziv Kulturna šola. Ko je v letih 2012, 2013 pričela nizati zlata odličja in uspehe naša uspešna smučarka Tina Maze, so naši učenci pobirali pohvale, priznanja na tekmovanjih pevskih zborov in na mednarodnih likovnih tekmovanjih.

V zadnjih letih se na šoli zopet čuti prostorska stiska, kar so zapisali tudi lokalni časopisi. Medtem ko se svet sooča z virusom Covid 19, se šola sooča s prostorsko stisko, saj se je v zadnjih letih povečalo število prebivalcev in otrok v občini Divača. Tako bo treba v prihodnje ponovno širiti šolske prostore. In ponovno smo pri začetni misli, da šola ni vse, je pa začetek – temelj in osnovni prostor, kjer otroci od-

raščajo v mladostnike, zorijo, se učijo in si gradijo temelje, pa ne le znanja, tudi življenjskih izkušenj in navezujejo socialne stike, ki so za življenje še kako pomembni.

Slavnostni prireditvi ob 50-letnici šole in 30-letnici osamosvojitve Slovenije

Slavnostno prireditev ob 50. obletnici šole smo združili z obeležitvijo 30. obletnice osamosvojitve naše države in jo zaradi epidemioloških razmer izpeljali v dveh delih.

Ker je šola močno vpeta v lokalno skupnost, so bili na večerno prireditev povabljeni predstavniki občine, lokalnih društev, sveta zavoda, sveta staršev, šolske skupnosti, upokojeni delavci šole in predstavniki Zavoda RS za šolstvo.

Za učence in učitelje je bila prireditev zadnji šolski dan 24. junija v dopoldanskem času. Učenci so si v spremstvu učiteljev po triadah najprej ogledali krajšo prireditev ob obeležitvi 30. obletnice samostojne Slovenije, ki jo je režirala učiteljica Vilma Kres, v nadaljevanju pa po razredih še dokumentarni film.

Večerna prireditev je potekala 23. junija v večnamenskem prostoru šole. Gostje so že ob vhodu prejeli spominsko glasilo 50 metuljev. Slavnostno prireditev je otvorila skupina tretješolcev, ki so prav za to priložnost spesnili pesem z naslovom Naša šola 50 let praznuje in jo odlično interpretirali. Sledil je slavnostni nagovor ravnateljice Damijane Gustinčič, ki je v svojem govoru izpostavila, da smo šola, ki se lahko ponosno ozira na uspehe številnih generacij in posameznikov, ki so uspeli na različnih področjih življenja. "Verjamem, da smo pri vzgoji in širjenju znanja mladih uspešni tudi zato, ker uresničujemo zastavljene cilje skupaj z učenci, s starši in s krajani. Pomemben pečat so v zgodovini naše šole tako pustili vsi nekdanji učitelji in delavci, saj so vanjo vložili večino svojega ustvarjalnega duha. Njihova ustvarjalnost se je nalezljivo prenašala na nove generacije učiteljev."

In začelo se je. "Včeraj, danes, jutri" je bil naslov dokumentarnega filma. Svoje delo so opravile luči, zvok in platno. Potovali smo po petih desetletjih od leta 1970/71 do leta 2020/21. Tako smo lahko podoživeli pouk nekoč in danes, pesmi in plese iz raz-

ličnih obdobj, uživali ob športnih dosežkih, deklamacijah, dramskih prizorih, zborovskem petju ... Vrhunska režija in tehnologija sta poskrbeli, da je ura minila kot bi trenil. Srčen aplavz ob koncu je bil dokaz zadovoljnih gledalcev.

V zaključnem delu prireditve se je ravnateljica zahvalila vsem, ki so sodelovali pri nastajanju filma. Pomočnica ravnateljice Nives Skuk je posebno zahvalo namenila vsem trem ravnateljem, ki so v zadnjih petdesetih letih vodili šolo: gospodu Janezu Likavcu, gospema Mariji Bernetič in sedanjji dolgoletni ravnateljici Damijani Gustinčič, ki praznuje častitljivih 30. let ravnateljstva, in jim v zahvalo izročila grafike učencev in cvetje. Vse zbrane sta nagovoril tudi nekdanji ravnatelj Janez Likavec in županja občine Divača Alenka Štrucl Doggan ter čestitala ob zlatem jubileju. Čestitkam se je pridružila tudi predstojnica Zavoda RS za šolstvo, območne enote Koper Alica Princič Röhler, upokojena učiteljica Magda Korošec ter predstavnica šolske skupnosti učencev Lara Boštjančič.

3. VIZIJA ZA PRIHODNOST

Nadaljujemo bogato tradicijo šolstva na divaškem, ki datira že v davno leto 1840 in s spoštovanjem udeležimo poslanstvo naših predhodnikov, učiteljev, ravnateljev in drugih zaposlenih. S kakovostnim poučevanjem navajamo učence na vseživljenjsko učenje, trajnostno znanje ob spoštovanju kulturne tradicije in obče človeških vrednosti in sledimo viziji šole: »Vzgoja in izobraževanje za življenje«. Želimo, da bi tudi prihodnost bila prežeta z zavedanjem pomena kakovostnega pedagoškega dela, kjer bodo učitelji s svojo energijo, motivacijo in svežimi idejami dodali veter v krila pedagoškemu procesu.

S podporo staršev in lokalne skupnosti ter druge zainteresirane javnosti, s katerimi smo stkali niti dobrega sodelovanja in medsebojne podpore, želimo, da bi še naprej gradili šolo v dobesednem in prenesenem pomenu.

Tanja Trebec Benedejčič, Lucija Prihavec Mahorčič, Nives Skuk in Damijana Gustinčič

Foto: Alen Franetič

SPREJEM NAJUSPEŠNEJŠIH UČENK IN UČENCEV PRI ŽUPANJI OBČINE

V torek, 22. 7. 2021, je županja občine Divača, gospa Alenka Štruel Dovgan, povabila na obisk in sprejem na občino učence 3. triletja, ki so šolsko leto 2020/2021 zaključili zelo uspešno – po starem bi rekli »odličnjake«. Vseh učencev je bilo kar 34. Po številu so prednjačili devetošolci, ki so se zadnje leto pred vstopom v srednje šole še dodatno potrudili: **Blažič Alja, Bogdan Sara, Grižon Vid, Felicjan Ivan, Grandič Natalija, Mislej Noemi, Mrzlič Ignac, Mrzlič Kristjan, Nemeč Marcel, Obreza Jure, Suša Maja, Vulič Aleksandra in Vulič Andjelina.**

Med osmošolci, ki jih je bilo za razliko od 45 devetošolcev, le 34, so najvišje učne rezultate dosegli: **Božeglav Tina, Cerkvenc Karin, Pirc Rok, Prelec Andraž, Raimondi Taj in Žiberna Lara.** Od 60-tih sedmošolcev so se na učnem področju najbolje izkazali: **Barukčič Luka, Blažič Teja, Boštjančič Lara, Felicjan Klara, Grandič Erika, Grandič Nina, Grižon Blažka, Jerman Maša, Jurman Lanej, Kleva Blaž, Kocjančič Anja, Mahorčič Neža, Medved Žiga, Urh Jakob in Žnidarčič Nina.**

Na sprejemu, ki se je zaradi številčnosti učencev in ob upoštevanju ukrepov za preprečevanje širjenja

epidemije Covid-19 odvijal v dveh skupinah, so se pogovarjali o načrtih za prihodnost, o interesnih področjih, nadaljnjem šolanju, preživljanju poletnih počitnic ... Seveda je beseda stekla tudi o času izobraževanja na daljavo, kjer so učenci najbolj pogrešali stike z vrstniki in razlago učiteljev »v živo«. Zanimiv pogovor sta poleg županje sooblikovali ravnateljica Damijana Gustinčič in pomočnica ravnateljice Nives Skuk.

Po približno eni uri po-

govora je županja učence obdarila z darili. Devetošolci so prejeli »Županjino zlato petico«, sedmošolci in osmošolci pa zanimive knjige.

Damijana Gustinčič, ravnateljica
Foto: arhiv Občine Divača

VALETA DEVETOŠOLCEV GENERACIJE 2006

V petek, 18. 6. 2021, se je na dvorišču Škratelnove domačije poslovila raznolika in uspešna generacija devetošolcev. V skoraj dvournem programu jim je uspelo prikazati le delček tistega, kar so dosegli v devetih letih šolanja na divaški šoli. Zaploskali smo lahko tako uspehom na tehničnem področju, kot na področju naravoslovja, jezikoslovja, branja ... Vsak po svoje in vsi skupaj so tvorili zavidljivo skupnost dveh oddelkov, ki sta se dopolnjevala na vseh ravneh delovanja. Letošnji valetanti so se predstavili s tremi plesi, ki so se jih naučili mentorstvom naših športnih pedagogov Danijela Malnarja in Boruta Sile. Zavrtili so se v ritmu valčka, swinga in čačačaja.

V nadaljevanju so lahko gledalci uživali ob poslušanju različnih instrumentov, navijali za natančne podaje naših športnikov, se zazibali v ritmu hip hopa in nenazadnje občudovali spretnost in disciplino gimnastičark ter mažoretk.

Pester program so devetošolci oblikovali skupaj z razredničarkama Suzano Kavčič in Janjo Černe ter učiteljicama Anjo Abram in Tanjo Trebec Benedičič.

Tudi letos smo s ponosom podelili najvišji priznanji za učne dosežke. Nagrado šole je iz rok ravnateljice Damijane Gustinčič prejela Alja Blažič. Županja Alenka Štrucl Dolgan pa je podelila nagrado občine Divača učenki Maji Suša, ki se je izkazala z odličnim učnim uspehom, številnimi priznanji na različnih tekmovanjih v znanju in z aktivnim sodelovanjem v skupini mažoretk

iz Povirja. Najuspešnejši učenki sta v dar prejeli grafiki domačega ustvarjalca Stojana Zafreda.

Sledile so podelitve priznanj učencem in učenkam, ki so se izkazali na različnih področjih. Najprej so na oder stopili učitelji naravoslovnih predmetov in podelili **pohvale za uspešno delo na naravoslovnem področju**, ki so jih prejeli: Andjelina Vulič, Alja Blažič, Ivan Felicjan, Vid Grižon, Kristjan Mrzlič, Ignac Mrzlič, Maja Suša, Jure Obreza, Nik Bolčič in Taj Ferfila.

Učitelj Emil Velikanje je podelil **priznanja s področja tehnike in tehnologije**, ki so jih prejeli učenci, ki so bili vključeni v program *First Lego League* in so se udeleževali **tekmovanj elastomobilov**, in sicer: Vid Grižon, Taj Ferfila, Kristjan Mrzlič, Ignac Mrzlič, Nik Bolčič, Ivan Felicjan in Marcel Nemeč.

Generacija letošnjih devetošolcev je

izstopala tudi po številčnosti posameznikov, ki so se ukvarjali s skupinskimi ali individualnimi športi. **Priznanje za sodelovanje na športnih tekmovanjih** so prejeli: Enej Gerželj Čebtron, Tadej Tominc, Aleksandra Vulič, Vid Grižon, Taj Ferfila, Jure Obreza, Anže Čič, Marcel Nemeč, Gašper Prelec, Mark Dikič, Sara Bogdan, Ignac Mrzlič, Andjelina Vulič, Matevž Zelen, Klemen Peter Kolenc, Mirko Grlica, Leon Gačnik in Alja Blažič.

Učenci in učenke, ki so radi prebirali knjige v slovenščini in angleščini, so prejeli **priznanja opravljeno bralno značko**, posamezniki, ki so bralno značko opravljali vseh devet let, pa so še **spominsko priznanje s knjižno nagrado za večletno zvestobo knjigi**. Ob učiteljici Vilmi Kres, ki je priznanja podelila, so se na oder zvrstili: Sara Bogdan, Maja Suša, Nemi Mislej, Nik Bolčič, Vid Grižon, Tadej Tominc, Marcel Nemeč, Gašper

Prelc, Alja Blaži, Ivan Felicjan, Natalija Grandič in Lucija Matika. Lucija Matika, Teja Sakić in Nastja Turičnik so iz rok knjižničarke prejele še **knjižne nagrade za večletno knjižničarsko dejavnost**.

Devetošolke, Alenna Alibabić, Mia Loredan, Gaja Čič in Urša Štefančič, ki so s pevskim nastopom obiskovalcem polepšale večer, so bile za svoje **aktivno devetletno sodelovanje v šolskem pevskem zboru** nagrajene s priznanjem zborovodkinje Ade Škamperle.

Na koncu sta razredničarki podelili še priznanja, ki so si jih učenci prislužili na različnih **tekmovanjih v znanju**, in učence z odličnim uspehom obvestili, da bodo na sprejemu pri županji dobili še **priznanje za odličen učni uspeh**. Številni že prej omenjeni učenci so se še enkrat povzpeli na oder, in sicer so eno ali več priznanj osvojili: Aleksandra Vulić, Sara Bogdan, Marcel Nemeč, Vid Grižon, Alja Blažič, Ivan Felicjan, Kristijan Mrzlič, Maja Suša, Alenna Alibabić, Jure Ob-

reza, Ignac Mrzlič, Andjelina Vulić, Natalija Grandič, Jan Hreščak in Noemi Mislej.

Razredničarki Suzana Kavčič in Janja Černe sta učence na novo pot pospremili z besedami: *“Prehodili ste del poti, kjer se niste samo izobraževali, ampak stkali tudi nitke prijateljstva. V vaša življenja bodo sedaj stopili novi ljudje. Želim vam, da ne bi skrenili na stranske poti, ampak se odločili za smer, kjer je vaš cilj.*

Na poti, ki je pred vami, poskušajte puščati prijetne sledi. Smejte se iskreno. Delajte pošteno in s srcem. Bodite radovedni in ustvarjalni. Potujte. Najdite čas za družino. Pomagajte sočloveku. Dajte ljudem drugo priložnost. Skratka – naslikajte si pisano prihodnost – paleta je v vaših rokah! Veliko sreče na vaši poti še naprej.”

Ravnateljica Damijana Gustinčič jim je za popotnico namenila naslednje besede: *»Dragi devetošolci, z današnjim dnem zaključujete zgodbo z naslovom »Življenje v osnovni šoli«,*

nihče je ne more več popravljati in tudi ne dopolnjevati.

Zapomnili si vas bomo kot generacijo, ki odhaja od nas v jubilejnem 50. letu matične šole v Divači in tik pred 30. rojstnim dnevom naše države Slovenije. Zahvaljujem se vam, da ste v času vašega šolanja pomembno gradili mozaike uspešnosti, ustvarjalnosti, radoživosti in jih vgrajevali v našo šolo, Bodite ponosni, da ste pomagali soustvarjati odlično šolo in da v njej zapuščate ljudi, ki so vam pri doseganju osebnih ciljev nesebično pomagali in vas imeli radi.

Ohranite lepe spomine na šolske dni, na prijateljstva, ki ste jih v času šolanja stkali med seboj.

V jeseni se bodo za vas na stežaj odprla nova, drugačna vrata, začela se bo pisati nova zgodba. Ko boste odhajali vsak na svojo stran, sprejmite nove izzive, verjemite vase, izkoristite tukaj pridobljeno znanje in temu iz leta v leto dodajajte novo.

V življenju pa pomagajte ustvarjati lepši svet, v katerem bo pošteno delo trajna vrednota, lepa beseda, srčnost in sočutnost pa naj vam pomagajo odpirati vrata novim priložnostim.«

Predstavnika staršev g. Primož Grižon in g. Iztok Grandič sta se v imenu staršev zahvalila učiteljskemu za skrbno in požrtvovalno delo z njihovimi otroki.

Učiteljice: Anja Abram, Janja Černe in Suzana Kavčič
Fotografije: Jožica Zafred in Marko Pleterski

TUDI V KORONSKEM ŠOLSKEM LETU NISMO IZPUSTILI CILJA »PLAVALLEC SEM«

PLAVALNA ŠOLA V NARAVI, JUNIJ 2021

Po tako nepredvidljivem šolskem letu, ko smo se veliko časa videvali samo preko računalniških zaslonov, nas je junija vse pozitivno presenetila novica, da 4. a OŠ Divača in kombinirani oddelek 4. a in 5. c podružnične šole Senožeče čaka še plavalna šola v naravi.

V petek, 11. 6., so se tako učenci vkricali na avtobus in pomahali staršem v slovo. Po prihodu na Debeli Rtič je bila ob pomolu že privezana ladjica,

ki nas je popeljala do obalnega mesta Koper. Tam smo si ogledali pristanišče, stari del mesta in si privoščili kepico sladoleda. Po kosilu je prišlo končno na vrsto plavanje, osrednji program šole v naravi. Cilj osnovne šole je namreč, da jo učenci zaključijo kot plavalci. Vse štiri dni smo tako veliko časa posvetili izboljševanju plavalne tehnike. Na voljo smo imeli tako notranji kot tudi zunanji bazen. Najbolj pa smo bili vsi navdušeni nad

morjem. In v njem nismo samo plavali. Raziskovali smo morsko obalo, se preizkusili v supanju, se igrali s prijatelji in si seveda tudi odpočili na plaži ter se osvežili s kepico sladoleda. Poletno vzdušje je res nalezljivo in nismo se mogli znebiti občutka, da smo pravzaprav že na počitnicah. Naš prvi dan šole v naravi je pomembno zaznamoval tudi prihod Deželaka Junaka na svojem vozilu. Vsi smo bili navdušeni, da bo letos tako veliko otrok

odšlo na morje z zbranimi prispevki. Tudi fotografiranja in zbiranja avto-gramov ni manjkalo. Z zvezdami pa se nismo samo družili, ampak zvezde tudi postali na našem šovu Debeli Rtič ima talent. Tu so učenci pokazali vse svoje čarodejske, igralske, pev-ske, plesne in jezikovne sposobnosti.

Zadnji večer smo začinili s čisto pra-vo disko zabavo, ki pa ni smela trajati predolgo, saj je bil zjutraj predviden plavalni preizkus. Učenci so se ga loti-li resno in zavzeto ter pokazali veliko napredka. Čisto vsi so osvojili enega od delfinov (modri, bronasti, srebrni, zlati), nekateri pa celo morske pse.

Pravijo, da čas kar leti, ko se zabavaš, in tako smo še prehitro v letovišču zagledali avtobus, ki nas je s krajšim postankom v Hrastovljah, kjer smo si ogledali Cerkev sv. Trojice, popeljal nazaj staršem v objem. Nepozaben počitniško obarvan podaljšan vi-kend;)

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA ČLOVEK IN ULICA

Člani Foto kluba Žarek Sežana ponovno po treh letih gostujejo v Mali galeriji Mira Kranjca Kosovelovega doma Sežana. Tokrat so na ogled postavili tematsko razstavo „Človek in ulica“, kjer se 17 fotografov predstavlja s 36 uličnimi fotografijami, na katerih je glavni akter dogajanje človeka.

Po pozdravu koordinatorja programov Kosovelovega doma Davida Terčona je številne zbrane ljubitelje fotografije nagovoril predsednik sežanskega FK Žarek Igor Petaros, ki je poudaril, da je bilo skoraj 30 članov tudi v času epidemije aktivnih, saj so pripravljali redne mesečne razstave v sežanskem trgovskem centru Spar, ki je zadnjih pet let njihov stalni razstavni prostor in je bil dostopen občinstvu tudi v času zaostrovanja zdravstvenih ukrepov.

Stojan Gorup, predsednik umetniškega sveta kluba, ki ga sestavljata še članici Dajana Čok in Jana Štok, pa je ne le samo orisal razstavo, ampak tudi poudaril obstoj in pomen fotoaparata, saj so razstavo odprli prav na mednarodni dan fotoaparata (29. 6.) in ob tem izpostavil, da se na dan naredi kar 4 milijarde fotografij na svetu. Zato je prav, da se proslavi (pretežno) digital-

no napravico in to vsak po svoje. Tisti, ki fotografirajo s telefonom (takih je 91 odstotkov), kot fotografi, ki uporabljajo zrcalno refleksno ali brez zrcalno kamero.

„Ulična fotografija velja za zanimivo, a dokaj težko zvrst fotografije. Gre za žanr, katerega cilj je prikazati subjekte v resničnih in spontanih situacijah na javnih mestih, da bi na ta način očarali določen vidik družbe. Z ulično fotografijo pa ni potrebna le ulica, cesta ali trg, ampak zajema vsako javno mesto, kjer je vidno človekovo delovanje. Subjekt fotografije je tudi prostor brez ljudi,“ je poudaril Gorup.

Na razstavi se predstavljajo: 10-letni Matej Borjančič (najmlajši), 76-letni Jadran Čeh (najstarejši in častni član društva), Bogdan in Dajana Čok, Igor Fabjan, Vlasta in Stojan Gorup, Klemen Kodre, Maruša Marija Maraž, Pavel Morelj, Igor Petaros, Marko Pleterski, Simon Rebula, Cvetka Šemrov, Jana Štok, Veronik Štrucl in Rafael Vončina.

Sežanski fotografi redno sodelujejo na državnih, meddruštvenih in mednarodnih fotografskih razstavah in so v zadnjih treh letih dosegli zavidljive

uspehe. Kot klub so bili lani uvrščeni med najboljših pet slovenskih klubov. V naziv fotograf 2. raz. so napredovali Jana Štok, Marko Pleterski in Matej Borjančič. Pri mednarodni zvezi FIAP pa so lani napredovala v višji naziv Vlasta Gorup, njen mož Stojan Gorup pa je postal zlati odličnik. Vodja sežanske izpostave javnega sklada za kulturne dejavnosti Vladislava Navotnik pa se jim je zahvalila za sodelovanje pri fotografskem natečaju Skriti kotički Krasa in Brkinov, na katerega je prispelo 150 fotografij. Komisija v sestavi Peter Lombar, Alan Kosmač in Samo Onič je izbrala 13 motivov za tri razglednice, ki jih bodo oz. so jih že dobili v vsako gospodinjstvo vseh štirih kraško-brkinskih občin.

Odprtje razstave, ki deluje zelo homogeno in predstavlja odličen prikaz kvalitete fotografije v klubu, so z ubrano pesmijo pospremili še pevci domače vokalne skupine Kresnik. Razstavo, s katero so počastili tudi 30-letnico Kosovelovega doma, si je mogoče ogledati do 8. avgusta.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

VSAKA IMA SVOJO ZGODBO

Članice likovne sekcije **ZLATI ŽAREK, pri FK Žarek Sežana**, se predstavljajo v idilični vasici Vipavski Križ, v Galeriji Vipavski Križ, ki deluje v Domu krajanov.

Galerija je v času svojega delovanja gostila številne, raznovrstne razstave domačih in tujih umetnikov. Zlati žarek tokrat v galeriji gostuje drugič s pregledno razstavo likovnih del z naslovom »**VSAKA IMA SVOJO ZGODBO**«.

V času, ko smo zaradi razmer ostajali doma, so članice ustvarjale dela ki so nam na ogled, vsaka se predstavlja s svojo zgodbo, s svojimi mislimi, čustvi, razpoloženjem, pogledom na svet in aktualne dogodke.

Vsako delo na svoj način ustvarja specifično vzdušje, poudarja domišljijski svet ustvarjalke z močnim učinkom izbranih barv in ter abstrahiranim načinom podajanja.

Skupina šesti članic v sestavi Božica Mihalič, Cvetka Šemrov, Dajana Čok, Jana Štok Maruša M. Maraž in Tatjana Fičur uspešno deluje že vrsto let in je v slovenskem prostoru razpoznavna. Nazadnje so likovnice razstavljale v galeriji Doma na Vidmu v Ilirski Bistrici in Galeriji Frnaža Nova Gorica.

Razstava v Galeriji Vipavski Križ je bila na ogled do začetka avgusta.

Dajana Čok

Foto: arhiv FK Žarek

Božica Mihalič, Dajana Čok, Cvetka Šemrov, Tatjana Fičur, Maruša M. Maraž, odsotna je Jana Štok.

USPEŠEN SEŽANSKI FOTO KLUB ŽAREK

Člani sežanskega Foto kluba Žarek, ki je prepoznaven v slovenskem merilu in deluje skoraj 30 let, so se (11. 6. 2021) zbrali na domačiji Pr Betanci v Betanji v regijskem parku Škocjanske jame na rednem zboru članov. Predsednik Igor Petaros je podal poročilo o lanskem delu društva, ki šteje 27 članov. Ob tem je poudaril, da je bilo lansko leto zaznamovano z veliko manj razstavami zaradi epidemije, a so kljub temu osvojili 5. mesto po doseženih rezultatih za leto 2019 v okviru Foto zveze Slovenije. Njihovi člani se predstavljajo z rednimi mesečnimi razstavami v trgovini Spar v Sežani. Lani pa so sodelovali na različnih natečajih od lokalnega do mednarodnega nivoja. Ponosni so tudi na likovno sekcijo, ki deluje v okviru društva. Tako sta bili v ožji izbor Zlate plakete pri Zvezi likovnih društev Slovenije sprejeti dve fotografiji Cvetke Šemrov in dve kiparski deli Dajane Čok. Tako Čokova kot Šemrovova se z likovnimi deli, ki so bila sprejeta na državno razstavo Javnega sklada za kulturne dejavnosti Slovenije, predstavljata v letošnjem koledarju, ki ga je izdala sežanska izpostava JSKD. Njihove likovnice so pred leti

pokazale dobrodelno noto, saj so sodelovale na prodajni razstavi slikarskih del, katere izkupiček je šel za izgradnjo pastoralnega doma v Sežani. Tako so likovnice Zlatega žarka lani prejele zlate in srebrne plakete in osvojile 5. mesto v okviru Zveze likovnih društev Slovenije. Ne moremo tudi mimo sodelovanja fotografov s Krasa in Brkinih na ex-temporih Snežnik v

Ilirski Bistrici, kjer so bili tudi uspešni in osvojili več nagrad in priznanj. V slovenskem in mednarodnem merilu sta uspešen fotografski par Vlasta in Stojan Gorup. Na zboru članov pa so za tri člane (Jano Štok, Marka Pleterskega in Mateja Borjančiča) predlagali, da se jim podeli umetniške naslove Fotografske zveze Slovenije. To bodo slavnostno opravili na od-

prtju skupinske fotografske razstave na temo Človek in ulica, ki bo 9. junija v Kosovelovem domu v Sežani. Še prej (24. junija) pa bodo po zaslugi direktorice sežanskega zdravstvenega

doma zdravnice Ljubislave Škibinove v Krškem odprli fotografsko razstavo na temo Življenje na Krasu. Dogovorili so se tudi, da bodo pripravili dve razstavi (na temo chiaro-scuro in mi-

nimalizem) in prav tako dva strokovna izleta, namenjena fotografiranju.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

KK BUSHI

Čeprav je 'koronsko' leto močno zaznamovalo tudi delovanje našega kluba, smo po težkih mesecih pričakovanja in negotovosti končno lahko z aprilom zopet nemoteno pričeli s treningi, in sicer v skladu s priporočili NIJZ. Kljub temu, da tekem v celotni sezoni praktično ni bilo, so se nekateri naši člani v začetku junija pridružili pripravam reprezentance JKA, ki so potekale v Gorenjah nad Zrečami. Prav tako pa je v mesecu juniju dvajset naših članov polagalo izpite za bele in barvne pasove. Prav vsi so izpit uspešno opravili, za napredovanje pa jim iskreno čestitamo!

Že sedaj pa lepo vabljeni v naše vrste vsi novi člani, ki bi se želeli поблиžje spoznati s to čudovito, starodavno vzhodnoazijsko borično veščino. V mesecu septembru se nam lahko pridružite na treningih v telovadnici OŠ

Divača. Treningi za začetnike bodo potekali ob torkih in četrtekih med 17 in 18 uro pod vodstvom Vojka Franka (5. dan) in Nike Frank (3. dan; športnica Krasa in Brkinov za leto 2020). Kot vsako leto bo tudi tokrat september naš 'mesec odprtih vrat', kar pomeni, da je za začetnike vadbina v tem mesecu brezplačna. Ker se tudi v našem klubu močno zavedamo pomena gibanja, sploh otrok in mladostnikov (ti so bili v zadnjem letu na tem področju zelo prikrajšani), bi še toliko bolj želeli poudariti bistvene prednosti vadbe karateja:

koncentracija, koordinacija, pravilno dihanje, skladen razvoj telesnih sposobnosti, red in odgovornost, nadzor agresivnosti, kondicija, prožnost, samozavest in – nenazadnje – družinje.

Več informacij dobite na tel.
031 662 556 – Biljana ali na naši
FB strani KK BUSHI. Oss!

Vesna Ferjančič
Foto: arhiv KK Bushi

KO SE ZBEREJO ŠTIRI GENERACIJE

Tretjega avgusta smo bile povabljeni v Gabrčah pri Senožčah na praznovanje 90. rojstnega dne gospe Marije Antončič. Nasmejana nas je pričakala na svojem domu, kjer živi s sinom in snaho. Rodila se je na Filipčjem brdu v številni kmečki družini, v kateri je bilo treba trdo delati. V šolo je rada hodila, kot mlado dekle je obiskovala tudi kuharski tečaj pri redovnicah v Tomaju. Njena prva zaposlitev je bila na železnici v Sežani, kjer je spoznala tudi kasnejšega moža Antona in pričela sta skupno življenje v Dolenji vasi. S kolesom se je vozila na delo v senožeško Tekstilno tovarno in pozneje v Cimos, kjer je dočkala upokojitev. Rodili so se jima trije otroci, hčerka in dva sinova, od katerih je eden umrl že v rani mladosti. Z možem sta v Gabrčah kupila staro domačijo in jo s pridnimi rokami in prihranki obnovila. Sedaj tu v miru uživa sadove svojega dela, je zelo vitalna, rada dela na vrtu, goji rože pa tudi krompir ji je dobro obrodil. Že 10 let je vdova, ampak nikoli osamljena. Radi jo obiščejo brat s soprogo in sestra, druga sestra pa živi v Avstraliji in z njo večkrat govori

po telefonu. Ima pa tudi tri vnuke in tri pravnuke. Številnim sorodnikom smo se na obisku pridružile tudi prostovoljke Rdečega Križa Senožče. Starejši smo ji zapeli, najmlajši pa zaploskali. Spoštovana Marica Šumanova, kot

vas poznamo po domačem imenu, želimo Vam še veliko lepih trenutkov s svojimi najdražjimi.

Izidora Darinka Škamperle
Foto: Izidora Darinka Škamperle

V POLETNIH MESECIH SO VISOKE JUBILEJE PRAZNOVALI NAŠI OBČANI:

MARIJA SVETINA – 90 LET

V najlepšem mesecu leta, v maju, je praznovala okroglih 90 let MARIJA SVETINA iz Divače. Z županjo sva jo obiskali nekaj dni po prazničnem dnevu, kajti prav na rojstni dan, 29. 5. 2021, je imela gospa Marija veliko obveznosti. Med drugim je pričakovala svojo hčerko Mileno, ki jo je ob tem prazniku prišla obiskat iz Makedonije, kjer živi že vrsto let.

Gospa Marija se je županjinoga obiska, voščilnice in skromne pozornosti razveselila. Skupaj smo radostno pokramljale o zgodbah iz njenega življenja. Čas prijetnega druženja je prehitro minil in poslovili smo se z obljubo, da se v naslednjem letu zopet srečamo.

Tatjana Cerkvėnik
Foto: Tatjana Cerkvėnik

KARMELA SVETINA – 90 LET JOŽE SVETINA – 94 LET

Dne 9. 6. 2021 je 90 let življenja praznovala KARMELA SVETINA, dan pred tem, dne 8. 6. 2021, pa je njen mož JOŽE SVETINA slavil 94 let.

Z županjo Občine Divača Alenko Štrucl Dovgan sva ju obiskali na njenem domu v Divači.

Čila in vesela sta naju pričakala na pragu svojega doma, obdanega s cvetjem, ki ga skrbno negujeta. Razveselila sta se najine pozornosti in se razgovorila o svoji rodni vasi Dane pri Divači, otroštvu, mladosti in življenju, ki je bilo včasih malo drugačno, lepo, včasih pa tudi nekoliko naporno in težko. Službovala sta pri železnici. Ustvarila sta si družino, s skromnostjo in delavnostjo tudi ljubeč dom.

Ob sproščenem in prijetnem klepetu nama je gospa Karmela postregla z

domačo orehovo potico, ki jo je sama spekla po stari recepturi Tončke Kosovel – sestre pesnika Srečka Kosovela. Čprav živita Karmela in Jože v hiši sama, nista osamljena. Obiskujejo ju dobri ljudje, sorodniki in prijatelji. Večkrat tedensko prihajata k njima sin Srečko in snaha Jasna in jima pomagata pri večjih hišnih in vrtnih opravilih. Pogosto ju z obiskom razveselita vnuk Andrej in vnukinja Petra z družino.

Tatjana Cerkvenik

Foto: Tatjana Cerkvenik

Visokemu življenjskemu jubileju tov. Jožeta Svetina, rojen v Danah, izrekajo iskrene čestitke tudi člani Krajevne organizacije ZB Divača.

Tov. Joško je odšel v partizane kot 17. letni deček. Iz vsake hiše so v partizane (bodisi kot kurirke, obveščevalci ...) odšli fantje, možje, dekleta, žene.

Otroška leta sta oba z ženo Karmelo

kot tudi drugi vaščani, okusili so grozote potujčevanja fašizma in nacizma. Živel so v večnem strahu. Učiti so se morali v italijanskem jeziku.

Karmeli in Joškotu želimo še veliko zdravih in skupnih let.

Nada Grandič

Foto: Nada Grandič

ANTONIJA GRUBOR – TONČKA HUTEŽEVA – 95 LET

Visok jubilej – 95 let je praznovala Antonija Grubor, po domača Tončka Huteževa z Barke.

Na praznični dan smo jo na Barki presenetili: sestra Silva, blizu stanujoče nečakinje in nečak, ter ji pripravili praznovanje v rojstni hiši Huteževih na Barki. Tončka, ki poletne mesece preživlja sama v svoji hišici na barski Brajdi, je bila presenečenja zelo vesela. Sprostila se je in uživala v družbi zbranih sorodnikov. Kljub visoki starosti Tončka sama skrbi zase. Svojo življenjsko energijo ohranja in krepi z delom na vrtu pred hišo. Veliko svojega časa posveča vzgoji okrasnih rož in grmovnic, ki krasijo njen dom. Neguje in ohranja jih s posebno pozornostjo in ljubeznijo.

Nad delom se ne pritožuje, počuti pa se dokaj osamljeno in pogreša družbo. V počastitev njenega osebnega praznika, smo skupaj nazdravili, zapeli napitnico, se poveselili, razrezali slastno torto in ji ob tem zaželeli še veliko zdravih in zadovoljnih dni.

Tatjana Cerkvenik

Foto: Jasna Klančar

ČASTITLJIVIH 90 LET IVKA SPETIČA MAGAJNE

Ivko Spetič Magajna se je rodil 3. avgusta 1931 v Ilirski Bistrici in je letos dopolnil 90 let. Na njegovem domu v Ilirski Bistrici smo ga obiskale predstavnice kulturne dejavnosti Vremske doline, Krajevne skupnosti Vreme, Kosovelove knjižnice Sežana in Občine Divača ter mu z veseljem čestitale ob tako visokem jubileju. Zaželele smo mu še veliko zdravih in ustvarjalnih let. Prav na ta dan naj bi mu iz Tiskarne Mljač iz Divače pripeljali njegovo že

triindvajseto knjigo, z naslovom Srebrnice.

Lepo je bilo kramljati z Ivkom, obujati spomine na njegovo mladost in mammo Vremko. Tjaša Race je v uvodnem delu njegove knjige Trenutki zapisala, da se avtor ne more (in se niti ne trudi) skriti pripovedniške tradicije svoje družine. Na svoja strica (op. Bogomirja in Franceta Magajno) je ponosen, zaveda se namreč pomena, ki ga kot nečak slavni vremskih stricev nosi s svojim

književnim ustvarjanjem. Je pa v svojem književnem opusu začrtal svojo pot, ki ne vodi po stričevih stopinjah, ampak izvirno hodi s svojimi koraki po trenutkih spoznanj in življenja. In kot je sam zapisal v prvi kratki poetični prozi z naslovom Pri Oštarijevih, še vedno rad prihaja v Oštarijevo prazno hišo v Gornje Vreme, polno spominov na dobre ljudi, ki so zanjo in v njej živeli, delali, se veselili in trpeli, prihajali in odhajali, odšli. »Ko se ponovno

vračam in vračam, v njej nisem sam, v hiši, kjer je živelo toliko dobrih ljudi, živijo neumrli premnogi lepi spomini nanje in v teh spominih se srečujem z njimi v vsakem kotičku hiše, okrog poslopij, po polju, na vrtu, na cerkvenih njivah, ob Reki v Varešju, sadovnjakih in vinogradih, Baradih, na pokopališču. Čutim jih v številnih knjigah, revijah, časopisih, pesmih, spisih, ki sta jih napisala France in Bogomir. Vsakokrat, ko se ozrem na pročelje hiše in prečitam: »V tej hiši sta se rodila brata ...«, mi stopita pred oči dobrodušni podobi mojih stricov, polni humorja, dobre volje, veselja tudi v časih, ko takšnemu razpoloženju niso bili milostni in v katerih se tudi onadva nista smela in ne mogla veseliti ne sebe ne mnogih prijateljev in znancev, ki so ju tako ali drugače poznali. Ko se v njuni in svoji spominski sobi oziram po njuni dediščini in spominih, se vprašujem, kaj bom lahko dal tej hiši, ki je toliko dala. Ali bom prihajal k njenim spominom ali bom tem spominom na preteklost dodal kaj bodočega, da se čas, čeprav nadvse lep, ki živi vse tu naokrog, ne bo ustavil. Na takšna in še na mnoga vprašanja ne vem odgovora in vse bolj vem, da odgovora tudi nikoli ne bom vedel.«
Odgovor pa lahko slavljenču damo

mi, ki ga že vrsto let poznamo, z njim delamo in ga spoznavamo ob določenih obletnicah, pohodih po Magajnovi poti in drugih priložnostih, ko v zbirko svojih knjig, na katere smo zelo ponosni, doda novo izdajo. Ponosni smo na vse tri literate v Gornjih Vremah. Ivka Spetiča Magajno omenjamo tudi na naši tabli Slovenskih pisateljskih poti, ki stoji na hiši, ki bi jo srčno radi vpisali v register kulturne dediščine. Rojstna hiša literatov Magajna bi morala biti z vso dediščino v njej velik izziv za našo Občino. V teh časih bi morala biti prav kultura naša identiteto. Letos obeležujemo tudi 50. obletnico smrti našega rojaka Franceta Magajne, našega pisca in publicista, znanega po njegovi knjigi Žalostne zgodbe o veselih Kraševcih. Ta dogodek in 90. let njegovega nečaka bomo obeležili v mesecu septembru. Še nekaj o življenju našega pesnika, pisatelja in esejista, upokojenega pravnikar Ivka Spetiča Magajne, ki ne le, da nadaljuje družinsko tradicijo pisanja, še vedno bi rad v hiši uredil muzejsko zbirko po svoji zamisli in je tudi predlagal, da bi mu pri tem pomagala Občina Divača, morda tudi z iskanjem primernih razpisov Ministrstva za kulturo ali drugih evropskih

sredstev. V prostorih hiše je dragoce-
no staro pohištvo z vso opremo, spominska soba z vsemi literarnimi deli bratov Magajna in tudi deli našega slavljenca, ki je napisal že triindvajset knjig, pa tudi pesniško zbirko s simboličnim naslovom Predali s pesmimi, ki so nastale v obdobju od leta 1960 do 1990 in so po predalih v molku ležale, skorajda zamolčane, tako kot še marsikaj in marsikdo. Avtor je v zbirko uvrstil 50 svojih pesmi po datumih nastanka. Moto zbirke je: Na robu stojim, kljub vsemu živim. Pesnik pravi: »Tudi pozabljeno ima pravico do življenja, ki sem ga pesmim dal takrat,« in svojo zbirko posveča krajem in časom, v katerih so nastale. Opeva reko Reko, ki povezuje obe pesnikovi domovanji – tako Ilirskobistriško, kot tudi Vremsko dolino. Omenja Barade in Vremsko polje – ptica v njegovi duši zapoje tudi o ljubezni do vsega in vsakogar. Kot kritičen intelektuallec, ki zmore stopiti iz vrste in vztraja v resnici, se Spetič v verzih pošali tudi na svoj račun: »Na položaj nikoli ne pozabi, na stolček sedi ali vsaj prisedi! Jaz pa sedel sem na tla – brez položaja in zlata.«

Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Manuela Udovič

*Vsem slavljenčem še enkrat iskreno čestitamo
In jim želimo predvsem trdnega zdravja ter veliko lepih, zadovoljnih dni!*

ŽUPANJA IN OBČINSKA UPRAVA
OBČINE DIVAČA

POGLED V ŽIVO IZ OČI V OČI

Že iz mladosti me narava navdušuje, zato se večkrat odpravim na pohod. Danes sem spet začutila potrebo, da grem v naravo. Popoldne ob treh sem vzela palice v roke in šla po Zagradi proti Destencam. Med potjo sem opazovala naravo, kot vedno, ker to rada počnem. Po kolovozu poti je bila prijetna senca, čist zrak po nočnem dežju. Tudi v nogah sem čutila, da lahko nadaljujem s pešačenjem.

Ko sem se rešila pobočja, sem krenila levo na novo gozdno pot, nemenjeno vleki drv. Še nikoli nisem hodila tam, vse do okrogle, zelene ograde, ki je bila polna cvetja, cvetja rmana. Kako razveseljiv pogled! Škoda je bilo, da

sem bila brez dobrega telefona, da bi lahko ujela to lepoto. A pogled je ostal v meni.

Čez ogrado sem nenadoma izgubila pot, a sledila sem traktorskim gumam. A čez nekaj metrov sem se ustavila, ozrla na levo in zagledala medveda. On je gledal mene, za hip tudi sama njega. Ne me bilo strah, to je bilo doživetje. Tako v živo, na 50 metrov. Brez oklevanja sem palici potolkla drugo ob drugo, kosmatinec pa je začel lomastiti v goščavo. Šel je svojo pot, jaz pa v svojem tempu naprej.

Nisem vedela, kod me nosijo noge. Znašla sem se na križišču pred Jamnikom. Ta pot mi je bila dobro znana.

Zahvalila sem se božjemu stvarstvu za prečudovito naravo in nič več nisem mislila na medveda. Ustrašil se me je in zbežal. Med mojo brezbrizno hojo pa je ponovno nekaj zašumelo. Tokrat me je prestrašil zajec. Sprva sem pomislila, da se je vrnil medved.

Če bi se res, bi imel od mene lep zagaj za večerjo. In zajčji strah je hitro minil. V mirni hoji sem se ob pol petih vrnila domov.

Ponoči, ob razmišljanju, kaj se mi je pripetilo, sem spoznala, da je bila vselej ob meni božja navzočnost.

Marija Meden

ROMANJE K FARI – TRETJA VZDRŽLJIVOSTNA IZVEDBA DEDIŠČINSKEGA POHODA

V soboto, 14. avgusta, je bilo napovedanih 34 stopinj Celzija. Ljudje so nam govorili: »Ne hod'te, ne hod'te!«. A ko so enkrat vabila zunaj in na njih piše: »Prireditev odpade v primeru stalnega dežja«, ne preostane drugega, kot da prireditev je. In tako je tudi bilo. In ni nam žal. Vseh dvanajst brhkkih nas je bilo na poti od Dolenje vasi preko Vremščice do fare deležnih prelepih sprejemov Razvojnega društva bandera iz Dolenje vasi, Vladota iz Kala ter Mirke, Marije, Majde in Helene iz Gornjih Vrem. Uživali smo v krasnih ambientih, lokalnih zgodbah in strokovnih razlagah ter se imeli preprosto lepo. Brez sramu lahko zapišemo, da je bil ta dogodek vreden vremskega opasila. Zakaj? Poglejte si samo dolžino spodnjega okrnjenega zapisa.

Tudi letošnji dediščinski pohod, v okviru katerega smo spoznavali bogastvo cerkva Žalostne Matere Božje v Dolenji vasi, sv. Urbana na Vremščici, sv. Jošta v Gornjih Vremah in Marijinega Vnebovzetja v Vremškem Britofu, smo posvetili romanju v zahvalo zanje in priprošnjo Mariji Vnebovzeti za njihovo ohranitev ter ga začeli s simbolnim nameščanjem fizičkov v pohodne čevlje. Traso pohoda je ponovno skrbno načrtovala in nas po njej varno popeljala predsednica TKŠD Urbanščica Mirjam Frankovič Franečič. Pri vsaki cerkvi smo lahko prisluhnili predstavitev njene vpetosti v vsakdanje življenje in izročilo tamkajšnjih prebivalcev, ki smo ga skrbno beležili člani Odbora za varstvo kulturne dediščine biosfernega območja

Kras in porečje Reke, ter strokovnim razlagam umetnostno-zgodovinskega pomena cerkva in njihovega stanja s strani odgovorne konservatorke ZVKDS OE NG Minke Osojnik, ki se ji je v Dolenji vasi pridružil odgovorni restavrador Restavratorskega centra ZVKDS mag. Andrej Jazbec.

V svoji cerkvi, obdani s tabornim obzidjem in ohranjenim obrambnim stolpom, se vsako leto zagotovo zberejo vaščani Dolenje vasi in prebivalci okoliških krajev 15. septembra, na god Žalostne Matere Božje, in ob Miklavževanju, nam je v imenu Razvojnega društva bandera povedala Nataša Adam. Ponosni so, da je v cerkvi že večkrat maševal koprski škof Bizjak, ki jih vsakič znova spodbuja k skrbi zanjo. V minulih letih so namreč va-

ščani poskrbeli za obnovo zvonika in stropa, ker pa so stene vedno bolj preraščale alge, so se obrnili na strokovnjake ZVKDS. Minka Osojnik je razložila, da je bil glavni problem te gotске cerkve streha, ki je bila v 80. letih 20. stol. napačno obnovljena in je puščala. Ko je bilo to sanirano, so 2016. z delom lahko začeli restavratordi. Freske iz začetka 16. stol., ki sodijo med najkvalitetnejše poslikave t. i. kranjskega prezbiterja na Primorskem in so delo dveh mojstrov, so bile po oceni mag. Andreja Jazbeca precej uničene, v zelo slabem stanju je bila barvna plast, marsikje so bile ohranjene le še sledi poslikave. Delno že zato, ker je bila priprava narejena preveč na hitro in se omet ni dobro prijel na steno, mojster pa je nato slikal na že nekoliko zasušen omet, na katerega so se barve slabše prijele, delno pa zaradi puščanja strehe in posledično vlažnih sten poraščenih z algami. Restavratordi so pričeli z utrjevanjem ometa, nato so odstranili alge, utrdili barvne plasti, očistili in utrdili freske. Čaka jih še kitenje manjših poškodb in retuša, ko se poškodba delno zatona, da je manj moteča.

Pokojna Elka B'z'k'va iz Naklega je znala povedati, da naj bi se sv. Bric v Naklem, sv. Urban na Vremščici in sv. Socerb na Artvižah pogovarjali med seboj in varovali ljudi pred točo. Sicer pa naj bi za varstvo pred točo, ujami in obvarovanje trt Vremci hodili prositi le h sv. Urbanu na Vremščico, kjer naj bi se paslo ovce in prirejalo z njimi povezane sejme že v srednjem veku. Kot zanimivost Mirjam Frankovič Franetič doda, da naj bi si Vremci

ob dolgotrajni košnji na Vremščici spletali polkrožne jute iz leskovih vej, v katerih so spali, včasih so se zatekli tudi v cerkvice. Ta naj bi po legendi iz postojnskega imela vedno odprta vrata, ker je vanjo iz Landola in Gorič prihajala ogromna črna kača, ki je za seboj po košeninah puščala črno sled. Vlado Šabec iz Kala je ob Franetu Škrinjarju iz Povirja med obnovo cerkvice na Vremščici med 2006 in 2009 opravljal gradbena dela. Povedal je, da naj bi vaščani Čepnega, od koder je bil pastir, ki je 1908. v ruševinah našel kip sv. Urbana, pripovedovali kako kipca, ki ga je prinesel domov, drugi dan ni bilo več. Našli naj bi ga spet na Vremščici. In tako vsakič znova, dokler mu niso Čepljani odbili prsta in ga dali v svojo cerkev, kjer so ga varovali 100 let. Po tem, ko je bila cerkvice na Vremščici že obnovljena, ga sprva niso hoteli vrniti, a ko je nadomesten lesen kip uničila vlaga, so se vendarle odločili in rekli: »Urban more it domu«. Čeprav sedanja cerkev sv. Urbana na Vremščici ni vpisana v Register kulturne dediščine, njeno predhodnico omenja že Valvazor v 17. stol., ko je z vedno odprtimi vrati že nudila zatočišče mimoidočim. Izvorno je bila krita s škrlami in imela vrisano apsidno, tj. pravokoten zaključek odzunaj, polkrožen znotraj, ki je značilna za istrske cerkve. Tako so jo tudi ponovno pozidali. Za novo kamnito okrasje cerkvice kot bližnje Marijine kapelice pa je poskrbel župnik Vid Premrl.

V osnovi poznogotsko cerkev sv. Jošta v Gornjih Vremah je v 17. stol. prezidal mojster Janez Sever iz Dolnje Košane. Prostorna cerkev, ki je včasih služila

za vaščane Gornjih Vrem in Gornjih Ležeč, je bila že proti koncu 19. stol. v slabem stanju. Med vojnami so jo prenehali uporabljati, po drugi svetovni vojni pa je bila povsem opustošena. Domačini povedo, da so bili v njej leseni kipi, ki so bili v času socializma uporabljeni za kurivo. V 2. pol. 20. stol. se je porušila še preostala kamnita streha nad prezbiterijem. V njej so si postregli tudi s kamnitim tlakom. 1997. je bila s pomočjo državnih sredstev ter prispevkom in delom domačinov ponovno prekrita in zaprta. V njej je maša le 17. maja, ko goduje sv. Jošt, aktualen zavetnik pred kugo idr. nalezljivimi boleznimi. Naša govornica, domačinka Helena Zrnc Vidmar pa nas je opozorila še na bližnjo lipo o kateri je dr. Bogomir Magajna zapisal, da nam njena senca ob poldne kaže, kje se nahaja zaklad. Žal smo bili prepozni, da bi videli kje se skriva zaklad, a žarek je kljub vsemu posvetil, ko nas je Minka Osojnik spodbudila k razmišljanju o nadaljnji obnovi cerkve tudi v posvetne kulturne namene krajanov.

In tako smo prispeli do fare. Če že razlaga fresk Minke Osojnik v romarski cerkvi Marijinega Vnebovzetja v Vremskem Britofu, ki jih prištevamo med osrednje spomenike srednjeveškega stenskega slikarstva v Sloveniji, vedno navduši, pa smo še toliko bolj z veseljem sprejeli novico, da po obnovi zunanščine prezbiterja končno v kratkem sledi tudi njihova obnova, v okviru katere bo treba rešiti še razmakanje oltar. Naše zanimanje je pritegnil original kipa sv. Jurija, ki je bil restavriran in v cerkev prestavljen iz vrem-

skega polja, kjer od letos stoji njegova replika. Malo manj navdušeni pa smo bili nad še vedno prisotnim suho zidanim »tabernakljem« na stranskem baročnem oltarju, ki kljub svetovno priznani suhozidarski veščini, ne sodi v srednjeveško cerkev, kjer sta se med drugim po legendi, ki nam jo je povedala Anica Budja iz Famelj, pobotala sprta graščaka s Krasa in Pivke, pokopana v dveh grobnicah pred oltarjem.

Predsednica Odbora za varstvo kulturne dediščine Anu Kahuna je naše romanje zaključila z mislijo, da je dediščina toliko živa, kolikor življenja ji damo mi. Potrebuje nas. Ne obstaja sama po sebi, je zatrnila. Pomemben je čisto vsak od nas. Zagotovo smo ji na vročo soboto vsi vpleteni vdahnili kar nekaj življenja. Še posebej pa to velja za neutrudljivi Mirjam in Anico iz TKŠD Urbanščica, nepogrešljiva

konservatoriko in restavradorja ZVKDS OE NG, neustrašne članice Odbora za varstvo kulturne dediščine ter udeležence pohoda. Iskrena hvala tudi župnikom Pavlu Kodolji, Zdenku Štruklju in Slavku Obedu za razumevanje in podporo.

Darja Kranjc

Foto: Minka Osojnik in Darja Kranjc

SPREJEM ROMARJEV V DOLENJI VASI

V soboto, 14. 8. 2021, smo člani RD Bandera Dolenja vas pri cerkvi Žalostne matere Božje pripravili sprejem romarjev dediščinskega pohoda k fari. Po krajši predstavitvi utripa življenja ljudi na vasi, s poudarkom na koriščenju kulturnega spomenika, je sledila tudi podrobna predstavitev poteka rekonstrukcije fresk, ki se skrivajo za zidovi več kot 500 let omenjene gotske cerkvice, ki stoji v sklopu tabornega obzidja, kjer se lepo vidi tudi ohranjen okrogli obrambni stolp. S ponosom smo poudarili, kako ponosni smo na delo strokovnjakov in komaj že čakamo, da bomo dragoceni kulturni spomenik v vsem sijaju lahko pokazali tudi širši okolici.

Nataša Adam

Foto: Aleš Tominc

VREMSKO OPASILO

RAZSTAVA »ODLIKE MARLJIVOSTI, VZTRAJNOSTI IN USTVARJALNOSTI ŽENSK« TER ROMANJE K FARI

V dvorani Rudnik Vreme v Famljah, ki so jo odprli oktobra lani, so v tem času delovali le dve manjši skupini, kjer sta članici divaškega društva upokojencev Olga Grgorovič in Adriana Cerkvnik vodili delavnici ustvarjalnosti. Razstavo ročnih del z naslovom Odlike marljivosti, vztrajnosti in ustvarjalnosti žensk, napovedano za dan žena, je TKŠD Urbanščica odprlo (13. 8. 2021) v novih prostorih šele ob tridnevnem vremskem opasilu, ki je posvečeno vaški svetnici Mariji Vnebovzeti.

Na razstavi so se predstavile domačinke Katja Prelec iz Famelj z izdelki iz gline, Jasna Prunk iz Dolnjih Vrem s čipkarskimi izdelki, njena sovaščanka Chiara Comelli z bonsaji oz. majhnimi drevesci, Cvetka Mahnič iz Dolnjih Ležeč z vezenjem v rišelj tehniki in članice divaškega društva upokojencev (poleg Grgorovičeve in Cerkvnikove še Mirjana Muha in Mirka Guštin) z ročnimi deli z naslovom Štirje letni časi. Ljubiteljsko dejavnost deklet in žena je predstavila predsednica domačega društva Mir-

jam Frankovič Franetič, ki je v goste povabila tudi kulturne ustvarjalke, ki so pozele obilen aplavz na odru. Poleg članice gledališke sekcije TKŠD Urbanščica Tjaše Race, ki je predstavila globoke misli o ženski in ženski duši, ter odlične mlade (slepe) pevke Zale Hreščak so na odru zaplesale še članice plesne skupine Štorovke iz Štorij, ki jo vodi Alice Stojko Saliu in prav tako kot TKŠD Urbanščica deluje že 16 let. Obiskovalci so ob pozdravnem nagovoru predsednice KS Vreme Jane Trebec vsem namenili obilen aplavz in si

z velikim zanimanjem ogledali lično pripravljeno razstavo. Organizatorji pa so za nastopajoče pripravili pogostitev.

Naslednjega dne (14. 8.) je sledilo romanje k fari. Začetek poučnega pohoda se je pričel pri cerkvi v Dolenji vasi, kjer so vaščani in člani domačega društva Bandera lepo pozdravili pohodnike in jih pogostili s kavo in sladicami. Dediščinski pohod po sledovih srednjeveških cerkvic je potekal v spremstvu odgovorne konservatorke Minke Osojnik, predsednice TKŠD Urbanščica Mirjam Frankovič Franetič, članov Odbora za varstvo kulturne dediščine BOK in PR z domačini. Pri vzpenjanju od bivše okrepčevalnice na Vremščici je zbrane pohodnike v začetku hladila senca, na vrhu pa je že kar peklensko grelo. Pred soncem in neznošno vročino jih je očuvala cerkev sv. Urbana na Vremščici, kjer so prisluhnili domačinu Vladu Šabcu iz Kala ter Minki Osojnik.

Po Magajnovi poti so sestopili do cerkve sv. Jošta v Gornjih Vremah, kjer so zbrane odžejale in s sladicami pogostile Mirka, Marija in Majda. Zgodovino in pomen cerkve je predstavila Helena Zrnc, članica društva Urbanščica in članica Odbora za kulturno dediščino. Zaradi neznošne vročine so se z avtomobili pripeljali do farne cerkve Marijinega vnebovzjetja in do končnega cilja v dvorani Rudnika Vreme, kjer so si ogledali razstavo in se okrepčali z zajetnim obrokom testenin, ki so nadomestile porabljene kalorije. Letošnji poučni pohod je bil tretji po vrsti. Zbrani so predlagali, da se naslednje leto romanje prestavi na hladnejše čase.

Vremsko opasilo pa so zaključili na dan veliki šmaren oz. dan Marijinega vnebovzjetja z nedeljsko sveto mašo in blagoslovom novega križevega pota ter obnovljenega kipa svetega Jurija.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

ZLATA BUČNA JUHA JE S PRIMORSKE

Sončna sobota 10. avgusta je v Podčetrtek privabila precej obiskovalcev. Lovrenčev sejem je kot leta poprej tudi tokrat ponujal pestro ponudbo raznorazne suhe robe, naravnih izdelkov, oblek, klobukov in mnogo drugega. Po ulicah Podčetrčka se je razvrstilo preko petdeset razstavljalcev, ki so na Lovrenčev sejem prišli od blizu in daleč. Na stojnicah so se predstavila tudi društva. Poleg odlične ponudbe so za obiskovalce poskrbeli tudi s kulturnim programom in z raznimi delavnicami. Nastopila je godba na pihala, tekom celotnega dne pa je za zbrane poskrbel domači ansambel. Poskrbljeno je bilo tudi za najmlajše, ki so se lahko preizkusili na otroških delavnicah

Letošnje leto je za Aktiv žena, ki deluje v okviru Kulturnega društva Pepca Čehovin Tatjana, prav posebno, saj so se že desetič udeležile tekmovanja v kuhanju bučne juhe. Da so se tokrat še posebej pripravile pa potrjuje dejstvo, da so osvojile prvo mesto na tekmovanju. Zlato priznanje je doseženo zaradi odličnih domačih sestavin, recepta, spretnosti kuharic predvsem pa veliko ljubezni, ki ga dajo pri svojem delu. To so že večkrat dokazale na srečanjih, tekmovanjih in prireditvah. Čestitke za zlato priznanje na 10. državnem tekmovanju v kuhanju bučne juhe.

Valter Cerkvenik
Foto: Valter Cerkvenik

OTVORITEV NOVO IZDELANIH IN POSTAVLJENIH OZNAČEVALNIH TABEL V DOLNJIH VREMAH – »ŠPILAH«

V Dolnjih Vremah smo s sredstvi iz participativnega proračuna izvedli projekt »Kako in kam po Špilah«. Izdelalo in postavilo se je označevalne table (2 večji in 9 manjših).

Divaška občinska uprava je v letu 2021 uvedla participativni proračun, ki občanom omogoča uresničiti njihove investicijske predloge. V imenu vaščanov Dolnjih Vrem, smo podali svoj projektni predlog, ki ga je posebna občinska komisija izbrala za ustreznega, nato pa so občani še o njem glasovali in na podlagi števila prejetih glasov je bil omenjen projekt uvrščen v občinski participativni proračun. Otvoritev postavljenih označevalnih

tabel je potekala v soboto, 7. avgusta 2021. Pričela se je v popoldanskem času na lokaciji ob vhodu v vas Dolnje Vreme, kjer je uvodno skladbo zaigral Pihalni orkester Divača pod vodstvom dirigenta Mitje Tavčarja. Slovesno se je odkrilo prvo označevalno tablo ob vznožju vasi. Program se je ob koračnici Pihalnega orkestra nadaljeval na sredini vasi. Prisotnim je izrekla dobrodošlico vaščanka Tatjana Cerkvenik. Besedo je predala direktorju Občinske uprave Občine Divača Iztoku Felicjanu, ki je predstavil prednost participativnega proračuna za občane in naštel izbrane projekte, ko se financirajo iz teh sredstev v letoš-

njem letu ter njihovo izvedbo.

V nadaljevanju programa sta Špilerki Marija Lavričin Mirka Grabljevec odkrili drugo označevalno tablo sredi vasi. Ob tem je snovalka »Špilarskega projekta« Lilijana Drobnjak povedala: *V projektu »Kako in kam po Špilah« smo želeli predstaviti našo vas Dolnje Vreme – Špile; kako izgledajo in hkrati z označitvijo imen domačij ohraniti del kulturne dediščine naših prednikov.*

To je bil zahteven projekt, v katerem je sodelovalo veliko ljudi in je terjalo tudi veliko predanega dela, od kopanja temeljev in betoniranja, izdelave in postavljanja ogrodja, ti-

skanja in predvsem dogovarjanja ter usklajevanja idej z našo oblikovalko Jovano Đukić. Takoj je razumela, kaj smo želeli, in nastal je prav poseben, unikatni, poetičen in tudi malo pravljičen prikaz naših Špil upodobljen na večji tabli.

Istočasno s tablam je nastajal znak – logotip, ki je nameščen na usmerjevalnih tablicah. Ta predstavlja Špile, udobno nameščene pod Saline, s hrbtom, ki ga varuje Vremščica in z očmi uprtimi v dolino, čez »pule« proti reki. Vse je obsijano s soncem, saj so Špile, kot je ugotavljala naša oblikovalka, najbolj sončna vas v vsej Vremški dolini.

Res je, najbolj osončena, sončna, polna sončnih in srčnih ljudi. Čeprav pride med nami včasih kot v »tabulših familijah« do nesporazumov, še vedno znamo zbrati skupaj, si pomagati, poprijeti za delo in se tudi pošteno poveseliti.

Na slavnostnem dogodku je poleg divaškega Pihalnega orkestra sodeloval tudi recitator Igor Rojc. Predstavil je pesmi naših sovaščanov Danila Florjančiča in Franceta Magajne, žal sta oba že preminula. Pesnika sta gojila posebno ljubezen do rodne špilarske vasice, lepoto Vremške doline sta opisala v svojih pesmih, ki jim vedno radi prisluhnemo.

Po zaključku programa smo se vsi skupaj poveselili in nazdravili uspešni izvedbi projekta, za kar se iskreno zahvaljujemo: oblikovali Jovani Đukić, izdelovalcu kovinske konstrukcije Ediju Zrnecu, tiskarju

Dušanu Stepančiču ter vsem sovaščanom, ki so pomagali pri izpeljavi projekta.

Tatjana Cerkvenik

Foto: Peter Bole,
Lilijana Drobnejak

12. ŽETEV SIVKE NA BREŽCU

Po lanskoletni družinski žetvi sivke zaradi znanih epidemioloških razmer so letos na Brežcu (10. 7. 2021) pripravili že 12. žetev sivke z večjim številom udeležencev, kot smo jih bili vajeni vsa ta pretekla leta. Žetev sivke na trikotniku pred vhodom v vas namreč pomeni druženje vaščanov, ki so ga pogrešali več kot leto dni. Zbrane sta pred delom pozdravila predsednik KS Divača Benjamin Škrli in predsednica Vaške skupnosti Brežec-Gradišče Tanja Gec. Divaško županjo je tokrat nadomeščal direktor občinske uprave Iztok Felicijan, prisoten pa je bil tudi bivši župan Drago Božac.

Ob domačinih so srpe zavihale tudi

članice Društva kmetič sežanske regije s predsednico Mileno Štolfa, ki so kot vsa dosedanja leta ene od soorganizatorjev žetve te opojne rastline v tej majhni vasici. Kmetice so poskrbele tudi za pijačo, s katero so nazdravili novi delovni zmagi, in sladke dobrote. Tudi te kot tudi druge kulinarične specialitete pa so pripravili člani družine Grandovi, katere članica je tudi 75-letna kmetica Milena Požrl. Njen sin Drago, večkratni nagrajenec na ocenjevanju

suhih mesnin, je s sestro Natašo Gec in nečakinjama Tanjo in Katarino spekel kruh v krušni peči, meso na žaru in mesno lazanko. Sredstva za prijetno druženje pa je primaknila divaška krajevna skupnost. Za spomin so zbrani prejeli vrečko suhih cvetov sivke, ki jih bo spominjala na žetev sivke v Brežcu.

Po Škrljevih besedah pa pripravljajo še tradicionalno Kačišnico v Kačičah-Paredu, ki se praznuje v počastitev malega šmarna oz. Marijinega rojstva

8. septembra, zadnji septembrski vikend pa še vaški praznik v Naklem. V Naklem so letos imeli kresovanje, na kresno noč pa so kres zakurili tudi v Danah. V vaškem domu Dane pa so namestili defibrilator. Če bodo dobili soglasje Agrarne skupnosti, pa bodo v Danah v soglasju z občinsko upravo pripravili prireditveni prostor z igriščem še v letošnjem letu.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

ZADONEL KONCERT UČENCEV PROF. ZORANA LUPINCA

Društvo za izobraževanje harmonikarjev in Vaška skupnost Hruševica so (9. 7. 2021) na goricah (osrednjem vaškem prostoru) pri cerkvi sv. Jožefa v Hruševici pripravili koncert učencev prof. Zorana Lupinca. Predstavilo se je petnajst

godcev na ta priljubljeni instrument, med njimi so bili tudi prijatelji iz zamejstva, saj prof. Lupinc živi v Šempolaju. Vsi so s svojim nastopom na prečudovitem večeru navdušili poslušalce z glasbo na diatonično harmoniko.

Zoran Lupinc, akademsko izobraženi glasbenik, pedagog in skladatelj, ki je leta 1987 postal prvi svetovni prvak v igranju na diatonično harmoniko in ima v svetovnem muzeju slavnih harmonikarjev v kraju Recoaro

Terme v Italiji pozlačeni odtis svoje desne roke, se v zadnjem času posveča predvsem pedagoškemu delu in razvijanju nove učnega gradiva ter literature za diatonično harmoniko. Svoje znanje prenaša na mlade godce na diatonično harmoniko. Na predstavitvi v Hruševici je prof. Lupinc predstavil zgodovino diatonične harmonike, pogovorno imenovane frajtonarica, ki izvira iz starejše harmonike, izumljene 1822 v Berlinu in leta 1829 razvite v Avstriji. Iz diatonične harmonike iz 19. stoletja pa sta se v začetku 20. stoletja razvili še gumbna oz. kromatična in klavirska. Sicer pa je diatonična harmonika najbolj razširjena in igrana tako po svetu kot tudi pri nas.

Kar 15 od njih, od začetnikov pa vse do tistih, ki že nastopajo in tekmujejo ter dosegajo zavidljive uspehe, nekateri med njimi pa že pišejo in ustvarjajo lastne skladbe, se jih je tokrat po pozdravnem nagovoru predsednika VS Hruševica Marjana Mržka predstavilo na koncertu v vasi, kjer v kopenski občini živi okrog 160 prebivalcev. Navdušili so kar štirje mladi domači harmonikarji Ula Kobil, Maksimiljan Žvokelj in Tjaš Furlan (vsi na diatonično harmoniko), s kitaro in pesmijo pa je zbrane razveselil Žiga Bolje. Tudi iz sosednje Italije so prišli mnogi, in sicer od najmlajšega 8-letnega Paola Stanovica iz Slivnega, Samuela Meljaka iz Nabrežine in Rada Kalca s Kontovela do Edde Boneta iz Križa, ki

bo prihodnje leto slavila 70 let. Natopili so tudi Vito Peric, Erik Šavron in Marko Vatovec, ki so na letošnjem že 15. tekmovanju Pannoni Accordion v klasični, zabavni in narodno zabavni glasbi z diatonično harmoniko v Murški Soboti dosegli zavidljive uspehe. Predstavili so se še: Nik Gec, Rok Gombač iz Naklega in Miha Grmek. Vsi zbrani, še posebej mladi in nadobudni učenci, so zaključili s skupnim nastopom in so poželi obilen aplavz številnega občinstva. Zaključili pa so ob prijetni družbi ob dobri kapljici in kulinariki z žara, za kar so poskrbeli domačini.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

ŠOLA HARMONIKE ZA VSE – DAN ODPRTIH VRAT

Harmonika je priljubljen glasbeni inštrument za vse starostne skupine. Da bi približali najrazličnejše vrste harmonike in zvrsti glasbe ter širili obzorje harmonikarjev, je Društvo za izobraževanje harmonikarjev (DIH) tudi na Krasu organiziralo harmonikarsko šolo, ki jo lahko od septembra dalje obiskujejo ljubitelji harmonik brez starostne omejitve in predhodnega znanja. Zbrali so se štirje uspešni in mednarodno priznani glasbeniki, ki ob glasbeni izobrazbi veliko nastopajo, koncertirajo, poučujejo in tekmujejo. To so profesorji: Zoran Lupinc za diatonično harmoniko, Polona Tominec na gumbno harmoniko, Stefano Bembi na klavirsko har-

moniko in Maurizio Marchesich na bandoneon in tango. Organizirali so dan odprtih vrat (7. 7. 2021) in povabili zbrane k vpisu v harmonikarsko šolo v kulturnem domu v Lokvi, kjer so se predstavili vsi štirje profesorji in tudi učenci, katerim so podelili diplome, zaslužnim posameznikom pa tudi priznanja. Dokazali so, da se da na najrazličnejše harmonike zaigrati različno glasbo od klasične do tanga preko narodno zabavnih in ljudskih skladb, jaza, etno in folk glasbe. V šoli bodo spoznavali inštrumente in glasbila, vadili in nanje igrali in se kot posamezniki ter kot člani orkestra tudi predstavljali občinstvu. Poudarili so pomen skupinskega igranja.

Prilagajali se bodo vsakemu posameznemu učencu z željo, da tovrstno glasbo nosi v srcu in bo njihova stalna življenjska sopotnica. Učenci, ki so uspešno opravili izpite na harmonike, so prejeli priznanja in se pred ljubitelji tovrstne glasbe predstavili z najrazličnejšim repertoarjem skladb. Kvartet DIH, ki ga sestavljajo vsi štirje profesorji, pa je zaigral naslovno skladbo iz filma Cvetje v jeseni. Zadovoljno občinstvo je vsem namenilo obilen aplavz. Uspešno so učenci prof. Zorana Lupinca izpeljali tudi koncert v Hruševici.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

16. OBČINSKI PRAZNIK OBČINE DIVAČA

»Naša domovina je v letošnjem letu dopolnila 30 let. Lepi so ti naši kraji in če le želimo, v njih bivamo prijazni in složni ljudje. Epidemija je razkrila mnoge vidike našega sobivanja in veseli smo, da nam je dovoljeno pozdraviti vas na slavnostni seji občinskega sveta Občine Divača, na kateri bomo plakete in priznanja podelili ljudem, ki pomembno sooblikujejo življenje v naši občini.«

Z izbranimi besedami uvodnega pozdrava je Občinski svet občine Divača začel slavnostno sejo ob 16. občinskem prazniku občine Divača.

Na podlagi Odloka o podeljevanju priznanj Občine Divača, javnega razpisa za podelitev priznanj Občine Divača v letu 2021 in prejetih predlogov, je Občinski svet občine Divača na svoji 18. redni seji dne 16. 6. 2021 sprejel sklep, da se v letu 2021 podelita dve Priznanji Občine Divača in dve Plaketi Občine Divača. Podelila jih je županja Alenka Štruel Dovgan.

Prejemnika PLAKETE OBČINE DIVAČA

**STROKOVNE DELAVKE
VRTCA DIVAČA** za skrb za socialno ogrožene otroke in za večletno strokovno in kakovostno delovanje v projektu Mavrica dobrote za otroke brez razlik, saj povečujejo ugled občine Divača.

**NOGOMETNI KLUB
ŽELEZNIČAR DIVAČA** za dolgoletno uspešno delo kluba, za vse dosežke, trud in skrb za delo z mladimi nogometaši, kjer se skriva mnogo talentov in je zagotovilo za svetlo prihodnost tega športa v Občini Divača

Prejemnika PRIZNANJA OBČINE DIVAČA

VALTER CERKVENIK za uspešno, dolgoletno vodenje KUD Pepca Čehovin Tatjana Senožče in za prispevek k ugledu Občine Divača na kulturnem in na drugih področjih delovanja v občini.

**ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE
OBČINE DIVAČA** za plemenito in izjemno odgovorno poslanstvo, požrtvovalnost in nesebično pripravljenost pomagati ljudem v naši lokalni skupnosti.

ČESTITKE VSEM PREJEMNIKOM PLAKET IN PRIZNANJ.

Več o njihovem delu si lahko preberete in poslušate na spletni strani Občine Divača.

Županja občine Divača je v slavnostnem nagovoru nanizala prelomne trenutke prehojene poti od lanskega občinskega praznika do letošnjega srečanja. V času epidemije, ki je zaznamovala to leto, so bile vse sile usmerjene v eno samo, najpomembnejšo področje: v ohranjanje zdravja, skrb za sočloveka, v medsebojno pomoč. Zagotovo ni bil še nikoli v zgodovini svet tako povezan z eno samo mislijo, z eno samo skupno željo.

Z upanjem, da se pred nami odpira boljši čas, je treba zastavljati nove cilje in novo delo, pa čeprav ga bo mogoče potrebno marsikdaj prilagajati bitki in skrbi za zdravje, saj je to vsekakor prednostno in osnovno področje, ki je

visoko na prvem mestu v vseh načrtih.

Županja je z zadovoljstvom ugotovila, da je leto kljub težavam prineslo nekaj novih investicij v občini in veliko več novih projektov na področjih, ki so povezani z osnovnimi humanitarnimi, socialnimi, zdravstvenimi temami.

Kulturni program so na seji oblikovali mladi, a že dobro poznani in uveljavljeni domači glasbeniki. Vrhunsko izveden program je navdušil udeležence seje. Vsakokrat, ko se predstavijo mladi, domači ustvarjalci, lahko z velikim ponosom ugotovimo, da se je tudi trud lokalne skupnosti, ki ga vlaga v kulturo ter tudi v druga področja, obrestoval. Baritonist Jure Počkaj, ki so ga mednarodni mediji in kritiki

Baritonist Jure Počkaj

označili za enega izmed najprepoznavnejših slovenskih opernih solistov, je dobro poznan tudi v našem okolju. Prihaja iz sosednje občine Postojne, njegova rojstna vas, v kateri živi in ustvarja, Veliko Ubelsko, pa si skoraj podaja roko z našimi kraji. V velikih baritonskih vlogah in na samostojnih koncertih se njegov glas in kariera odpirata v evropski operni prostor, kjer v sezoni 2020/2021 nastopa v sosednji Italiji, Hrvaški, Avstriji, Nemčiji in Franciji. V ZDA je debitiral kot najboljši solist kalifornijske univerze UCLA z orkestrom All-Star Philharmonic.

Instrumentalni trio v sestavi Iztok Kocen, Miha Firšt in Jakob Skrt je v naši občini že poznan, vendar so se člani predstavili v različnih vlogah in sestavih. Iztok Kocen, dirigent in skladatelj, je zaključil magistrska študija kompozicije in glasbene pedagogike ter trenutno zaključuje še podiplom-

Instrumentalni trio

Koncert Pihalnega orkestra Divača

ski študij orkestrskega dirigiranja na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Je vsestranski glasbenik ter eden vidnejših predstavnikov mlajše generacije slovenskih dirigentov, ki se posveča predvsem večjim opernim in glasbeno-gledališkim projektom. Njegova dela so redno izvajana doma in v tujini. Kontrabasist Miha Firšt je študiral v Ljubljani, Zagrebu in Gradcu. Več let je bil solokontrabasist salzburške filharmonije, trenutno pa deluje kot komorni glasbenik, gledališki performer in direktor Hiše kulture Celje. Jakob Skrt je izkušen klarinetist in saksofonist, stalni član Idrijske rudarske godbe in Primorskega akademskega zbora Vinko Vodopivec. Redno se udeležuje tudi na polju jazzovske in zabavne glasbe.

Slavnostna seja se je prevesila v druženje, v pesem in v poletni večer.

16. OBČINSKI PRAZNIK pa je zanimal tudi niz drugih, raznovrstnih dogodkov, ki so skupno povezali kulturo, šport, umetnost in družabništvo.

Slavnostni seja je isti večer sledil »Poklon«, ki ga od leta 2003, vsako leto ob obletnici rojstva igralka Ite Rine, ki je hkrati tudi občinski praznik občine Divača, v organizaciji Slovenske kinoteke in Občine Divača, prijazno gosti borjač Škrateljnovе domačije pred Muzejem slovenskih filmskih igralcev v Divači. Doslej je Poklon združil zanimive izbranke in izbranice, ki smo se jim »poklonili« s spoštovanjem do njihovega del, ustvarjalnosti in vsega, kar šteje, da si zapisan v igralski zgodovini: Ita Rina, Metka Bučar, Duša Počkaj, Štefka Drolc, Bert Sotlar, Miha Baloh, Polde Bibič, Lojze Rozman, Majda Potokar, Špela Rozin, Stane Sever, Ivanka Mežan, Milena Zupančič, Demeter Bitenc, Anton Petje, Miranda Caharija in Radko Polič Rac. Letos se jim je pridružil še Boris Cavazza. Na dvorišču Škrateljnovе domačije so ob igralcu zbrali številni svojci, kolegi, prijatelji, občani ter obiskovalci, da bi slavljenca večera poslušali, z njim pokramljali in se mu poklonili. In kot je bilo rečeno: »Radi pridemo, je zmeraj prijetno.« Na prireditvi sta spregovorili direktorica Slovenke kinoteke Ženja Leiler Kos in gostiteljica, županja Alenka Štrucl Dovgan. Trio Lumi pa je obiskovalce s posebej izbranimi zvoki ponesel med poletne zvezde in povzročil tudi sij zvezdnih utrinkov. O nagrajencu, slavljencu, zvezdi večera, so odmevale žlahtne besede. Tudi sam je na svojski način orisal svoje poglede na prehojeno pot in na delo. Najgloblje pa je odmevala njegova misel, da bi rad delal ŠE! Upamo in verjamemo, da bo ta želja udejanjena. Poklonu je v letnem kinu sledila projekcija filma Kormoran. Pred osrednjo prireditvijo občinskega

praznika so se zvrstili dogodki, ki so obeležili 30 let samostojnosti Republike Slovenije. Ob dnevu državnosti je bil organiziran tradicionalni pohod na Kokoško, osrednja prireditev za vse štiri občine Krasa in Brkinov pa je bila letos v Sežani. »Dan prej« pa je bil letos v Divači zaznamovan še posebej slavnostno z osrednjo prireditvijo in priložnostno fotografsko razstavo. Kulturni utrinki občinskega praznika so združili več dogodkov.

Koncert Pihalnega orkestra Divača je pod taktirko dirigenta Mitje Tavčarja predstavil pomlajene godbenike in godbenice. Godbeniška mesta so zasedli mladi, ki se ob budnem in podpornem spremstvu izkušenih članov in članic z velikim veseljem in navdušenjem lotevajo godbeniških projektov. In po nastopu sodeč jim to zelo dobro uspeva. Lepo je bilo po dolgem času glasbeno epidemiološkega molka zopet prisluhniti zvokom domače godbe.

TŠKD Urbanščica je poskrbelo za gledališki večer skečev in smeha, v okviru Škocjanskega festivala pa je romantični Murvin vrt Promocijsko kongresnega centra Pr Nanetovh navdihnil s karizmatičnim glasbenim večerom mednarodne naveze med Avstralko iz Melbournu Yani Pearl in Primorcem Martinom Martisom, ki ustvarjata nov, a hkrati znan in privlačen stil.

Fotografska razstava SKRITI KOTIČKI KRASA IN BRKINOV je nov večnamenski objekt tržnice v Divači obogatila z motivi lokalnega okolja, izbranimi na istoimenskem natečaju, ki je potekal v občinah Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana. Javni sklad za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Sežana, je v sodelovanju

s Fotoklubom Žarek Sežana organizirala fotografski natečaj na temo naravnih znamenitosti in skritih koticov Krasa in Brkinov. Iz izbranih fotografij so oblikovali tri različne razglednice, poimenovane Spoznajte naše prave barve. Vsak motiv na razglednici ima svojo prav posebno zgodbo. Razstava v Divači je bila prva v nizu razstav, ki se bo predstavila po Krasu in v Brkinovih. Priložnostno otvoritev je z zvoki saksofona požlahtil naš odlični Tomaž Nedoh. Področje skrbi za kulturno in naravno dediščino je vključevalo arheološki pohod po Griškem polju pri Dolenji vasi v organizaciji Zavoda Dobra pot in delavnico suhozidne gradnje na Krasu pod okriljem Občine Divača in Partnerstva kraške suhozidne gradnje. Oba dogodka sta požela veliko zanimanja in udeležbo, kar priča, da je odnos do zapuščine, ki nam je bila predana v skrb in upravljanje, pozitiven in obetajoč. Predstavitve projekta Odprte vasi pa je odprla nove možnosti soustvarjanja razvoja v naših vaseh.

Poseben dogodek je potekal v Divaški jami. V okviru festivala SANJE je Jamarsko društvo Gregor Žiberna Divača gostilo Carmino Slovenico, ki je v kraškem podzemlju priredila nepozabni spektakel: v izvedbi novoglasbenega gledališča Choregie pod umetniškim vodstvom Karmina Šile, je bilo premierno izvedeno glasbeno-scensko delo BABA: DERT endemične pesmi. Odlična predstava je ponudila posebno glasbeno doživetje.

Dogodke je dodatno oplemenitil projekt rEUral Europe. Projekt je izvajal Zavod Dobra pot, v sodelovanju z Občino Divača. Namen projekta je bil spodbujanje občanov, predvsem mladih, k aktivni participaciji, seznanitev s pomenom aktivnega državljanstva in evropskimi vrednotami ter ozaveščanje prebivalcev ruralnih okolij o tem, da imajo odločitve Evropskega parlamenta močan vpliv na življenje državljanov, saj so rezultat celovitega demokratičnega procesa. Aktivnosti se bodo še posebej osredotočale na

teme: varstvo okolja, digitalizacija in solidarnost. Projekt sta koordinirala Mladinska Mreža MaMa in Inštitut za politični management. V okviru projekta so potekale delavnice za mlade, informativna stojnica s poučno in hkrati zabavno igro ter pogovor s poslancem Evropskega parlamenta.

Tudi na športnem področju je bilo živahno in zanimivo. Ženski in moški balinarski turnir v organizaciji Balinarskega kluba Divača je prinesel zanimivo dogajanje na balinišču Risnik v Divači in združil številne ljubitelje balinanja. Pomerili so se v tekmovalnem vzdušju, vendar razšli kot prijatelji neglede na mesto uvrstitve.

Tradicionalni nogometni turnir ob občinskem prazniku, ki ga že vrsto let zapored prireja Nogometni klub Železničar Divača, je letos potekal v razširjenem obsegu. Klub letos praznuje štirideseto obletnico dela in je zato priredil več prijateljskih srečanj, na katerih je nogometno igro povezovalo druženje in obujanje spominov.

Vrh športne aktivnosti je predstavljal jubilejni deseti, Divaški tek. Zastopane so bile vse kategorije, udeleženci so bili večina iz lokalnega okolja, nekaj iz sosednjih občin. Proga je potekala večinoma po senčni gozdni poti, tako da je bil tek kljub vročini prijeten. Skrb za rekreacijo in za zdrav način življenja je bila izpostavljena v aktivnem dopoldnevu na travniku pred Muzejem slovenskih filmskih igralcev, kjer se je predstavila Šola zdravja.

Suhozidna gradnja

Udeleženci so aktivno jutro zaključili z obljubo, da se bodo v bodoče še srečevali in vztrajno ter redno skrbeli za zdrav način življenja.

Občinski praznik je tudi priložnost, da se naredi nekakšna ocena opravljenega dela, izpostavi se dosežke, uspehe ipd. In to je tudi pravi čas za zaključevanje izvedenih projektov in za odpiranje novih. V letošnjem letu se je zaključila pomembna in velika investicija in sicer izgradnje kanalizacijskega omrežja v vaseh Betanja, Matavun in Škocjan in infrastruktura v vaseh Betanja, Matavun in Škocjan. Ob zaključku del je bila izvedena priložnostna prireditev, na kateri je bila investicija podrobneje predstavljena, hkrati pa je bila to priložnost za zah-

valo za potrpljenje vsem, ki so dolge mesece občutili vsakodnevnne neprijetne težave in motnje. Okolje pa je sedaj bogatejše za novo infrastrukturo, ki je posodobila in olajšala življenje v teh krajih.

Kakšen bi bil praznik brez dobre volje? In če kdaj, potem zagotovo v teh po-epidemioloških časih vsi potrebujemo dobro voljo. Sobotni večer na borjaču Škratelnove domačije je z glasbo in pesmijo prinesel veliko dobre volje. Klapa Leut iz Zadra, Ženska kompanija Fritule iz Dekanov in Slavko Ivančič so pričarali večer pesmi in glasbe, ki je vnesel v poletje optimizem in dobro voljo. Upamo, da bo trajala tudi prek zime. Za dodatno energijo so poskrbeli naši pridni lokalni ponudniki. Na borjaču je dišalo po naših sladkih in nesladkih lokalnih dobrotah HVALA Društvu kmetič sežanske regije, Društvu upokojencev Divača, KUD Pepca Čehovin Tatjana Senožiče, aktivu kmečkih žena, TŠKD Urbniščica, Bišteki Sežana.

Romana Derenčin,
Občinska uprava Občine Divača
Foto: arhiv Občine Divača

10. Divaški tek

Matavun 2021

Matavun 2021

Z RAMO OB RAMI

Letošnjega filmskega poletja smo se še posebej veselili, otvorili pa smo ga v petek, 2. julija, s prireditvijo *Poklon Borisu Cavazzi*. Po dolgem času smo se zbrali na borjaču Škratelnove domačije in skupaj obeležili rojstni dan Ite Rine ter okroglo obletnico delovanja našega muzeja. Prijetno hladen julijski večer smo posvetili izjemnemu filmskemu, gledališkemu in televizijskemu igralcu, režiserju ter scenaristu – Borisu Cavazzi. Obiskovalce sta prijeto pozdravili in nagovorili županja Občine Divača **Alenka Štručl Dogan** ter direktorica Slovenske kinoteke Ženja Leiler Kos. Z Borisom Cavazzo je pokramljala **Nada Vodušek**, ki je dogodek povezovala, igralec pa je z nami delil številne zanimivosti, ki so zaznamovale njegovo bogato filmsko pot. Odlično atmosfero je s svojimi melodijami pričaral **Trio Lumi**, ki je poskrbel za glasbeni del večera. Ko so se na nebu pojavile prve zvezde, je v letnem kinu zabrněl naš filmski projektor. Ogledali smo si dramo *Kormoran* (1986) režiserja Antona Tomašiča,

v kateri blesti Boris Cavazza, za film pa je sam napisal tudi scenarij. Druženje po projekciji se je ob kozarcu dobrega vina in prigrizku zavleklo še pozno v noč, v tako odlični družbi pa je čas tekel še hitreje. Ob svečani priložnosti je izšla tudi monografska publikacija *Poklon Borisu Cavazzi*, v kateri je filmska kritičarka Tina Poglajen predstavila igralčev filmski opus, igralčeve vloge v širšem jugoslovanskem prostoru pa je orisal zagrebški filmski kritik Nenad Polimac. Publikacija je naprodaj v naši muzejski trgovinici. V sklopu občinskega praznika je v soboto, 3. julija, na dvorišču Muzeja slovenskih filmskih igralcev potekal *Večer pesmi in glasbe*. Preizkusili smo številne domače kulinarčne dobrote, zvečer pa smo se prepustili izvrstni glasbi, ki je zapolnila dvorišče in nas za nekaj ur povsem prevzela. Z nami so bili **Ženska kompanija Fritule** (Dekani), **Slavko Ivančič in Alex** ter **Klapa Leut** (Zadar). V soboto, 10. julija, smo se na mesečni ustvarjalni delavnici *Sinhronizacija – glasovi risanih junakov* na-

učili, kako sinhronizirajo risanke. Svoj glas smo tudi sami posodili različnim pravljicnim, risanim, stripovskim in filmskim junakom ter tako preizkusili svoje igralske sposobnosti. Poletje se zaključuje, mi pa upamo, da bomo lahko tudi v prihajajočih mesecih delili obilo takšnih trenutkov in skupaj tkali nove spomine.

Tamara Udovič,
Muzej slovenskih filmskih igralcev
Foto: Martin Podrzavnik

GLASBENO POLETJE PIHALNEGA ORKESTRA DIVAČA

Po res zelo dolgem premoru smo tudi godbeniki Pihalnega orkestra Divača začeli z vajami in nastopi. Pred poletnimi počitnicami smo odigrali na dveh dogodkih. 25. junija smo pred spomenikom Dan prej na tradicionalni pohod na Kokoš z glasbo pospremili udeležence. Z Zdravljico, ki se jo odigra na slovesnostih, s katerimi se zaznamujejo pomembni državni dogodki, smo želeli spomniti, da se je leta 1991 desetdnevna vojna na Primorskem začela že dan prej, v Divači

pa je odjeknil prvi strel vojaka JLA. V okviru divaškega praznika smo v četrtek, 1. julija, svoje zvesto občinstvo povabili na borjač Škrateljnovce domačije na naš tradicionalni koncert. Ušesa smo božali z repertoarjem izbranih skladb domačih in tujih avtorjev. Vztrajno ploskanje ob koncu koncerta nam je dalo vedeti, da so občani res pogrešali našo glasbo. Veseli smo, da v naše vrste prihajajo mladi, letos se nam je namreč pridružilo šest novih članov. Nekateri od njih so komaj čakali, da so začeli igrati, ker se "imamo fajn z orkestrom", imeli so pa tudi malo treme pred prvim nastopom. Od junija pa orkester deluje pod novim vodstvom, dotedanjega predsednika orkestra Dobrivoja Subiča je nasledil David Vatovec.

Prvo avgustovsko soboto smo se pridružili vaščanom Dolnjih Vrem ob otvoritvi dveh označevalnih ta-

bel. Tiste, ki jih zanima, kako potekajo vaje našega orkestra, kakšno je vzdušje med godbeniki, smo povabili na javno vajo na Domačijo Vrbin, ki se ji zahvaljujemo za gostoljubje

in pogostitev po uspešno zaključeni vaji.

Jana Volk

Foto: arhiv PO Divača

»DAN PREJ« 1991–2021

»Dan prej« je tesno povezan z Divačo. In z vsemi, ki so ga soustvarjali in z njim zaznamovali zgodovino.

Dne 26. 6. 2021 so na križišču, kjer se je »Dan prej« zgodil, plapolale zastave. Slovesno je bilo. Društvo Sever je v sodelovanju z Občino Divača in s Policijsko upravo Koper pripravilo prireditev, s katero smo obeležili dan državnosti, 30. obletnico začetka osamosvojitvenih procesov in vojne 1991 ter dan policije. Spomini so prepletali sedanost s preteklostjo, prijatelji, so-

delavci, borci so se zopet srečali. Tri desetletja so minila od tistega zaznamovanega dne, ki so ga v Divači na ta praznični dan obudili številni obiskovalci.

Alenka Štručl Dovgan, županja občine gostiteljice, je izpostavila misel: "Morda je po 30 letih nastopil čas za spremembe," in dodala, da samo s skupnim sodelovanjem vseh lahko majhen narod na tem križišču velikih ohrani svojo vitalnost in v pogojih odprte družbe razvije svojo slovensko identiteto in značaj. Fabio Steffe, predsednik Policijskega veteranskega društva SEVER za Primorsko in Notranjsko, je v govoru spomnil, da je "prav tu ob 14.30 odjeknil prvi strel v Sloveniji." Direktor Policijske uprave Koper Igor Ciperle je izpostavil, da je letošnje leto za slo-

vensko policijo posebno, saj praznuje 30-letnico. Slovenska policija se je v 30 letih razvila v sodoben sistem, kar je dokazala tudi v zadnjem letu, ki je bilo za vse posebno.

Na svečanosti so miličnikom in občanom, ki so sodelovali v vojni za Slovenijo, prvič podelili spominski znak Dan prej.

Ob tej priložnosti je postavljena tudi fotografska razstava fotografij dogodkov v letu 1991, ki pričajo o aktivnostih na območju občine in v okolici.

Občina Divača, Občinska uprava

Foto: Arhiv Občine Divača; zanj Alen Franetič, s. p.

KRESNA NOČ V DOLENJI VASI

Razvojno društvo Bandera Dolenja vas je ob toplem ognju zbrala krajane KS Senožeče, da so skupaj in ob upoštevanju vseh epidemioloških navodil preživeli najbolj čarobno noč v letu. Otroci so z zanimanjem prisluhnili pripovedovanju starejših, da je bilo na kresno noč včasih mogoče najti zaklad, spoznati prihodnost in celo slišati ter razumeti govorico živali, a vseeno jih pripovedovanje odraslih ni prestrašilo in so se brezskrbno prepuščali igri ob skrbno pripravljenem kresu. Pobudniku kresa, članu RD Bandera Martinu Franetiču, se iskreno zahvaljujemo za njegovo angažiranost in celoletno pripravo opisanega tradicionalnega dogodka.

Nataša Adam
Foto: Aleš Tominc

VSE NAJBOLJŠE, SLOVENIJA!

Ob 30. rojstnem dnevu naše domovine Slovenije smo tudi v divaški knjižnici pristavili svoj lonček in počastili njen okrogli jubilej. Naša knjižnica je tako postala prava pravcata galerija v malem. Svoje stvaritve so na ogled postavili Zajčki in Mravljice iz divaškega vrtca pod mentorstvom vzgojiteljic Barbare Majcen ter Irene Glavina Novak. S svojimi razglednicami so nas popeljali po naši ljubi deželi in nam poslali prelepe pozdrave iz različnih slovenskih pokrajin. Za njihov dop-

rinos se jim prav pristrčno zahvaljujemo! S svojimi ilustracijami na temo osamosvojitve pa je naše prostore ter prostore preostalih naših knjižničnih satelitov obogatil senožeški ilustrator Damijan Stepančič. Ogledali smo si lahko celoten nabor ilustracij, ki jih je pripravil za veliko ilustrirano knjigo o poti slovenskega osamosvajanja z naslovom *Osamosvojitve* avtorice Nataše Strlič. Ob tej priložnosti pa smo priznanega, večkrat nagrajenega ilustratorja obiskali na njegovem domu, v

njegovem ustvarjalnem kotičku, ter z njim posneli kratek filmček, v katerem je z nami podelil spomine, anekdote iz časa slovenske osamosvojitve ter nas prijazno povabil na ogled razstavljenih ilustracij. Tudi njemu iskrena hvala, da se je tudi tokrat prijazno odzval našemu povabilu za sodelovanje ter gostoval v naših knjižnicah!

Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv Knjižnice Divača

TREKING V OBJEMU FRANCOSKO-SAVOJSKIH ALP

Štirje prijatelji gora, vsi z začetnico imena na črko M, Mirjam, Mirka, Marko in Marjan, smo se od 20. do 26. junija 2021 podali na eno izmed krožnih poti v Nacionalnem parku Vanoise. Park leži v masivu Vanoise in je od leta 1963 najstarejši Narodni park v Franciji. Sprva je bil namenjen proučevanju živalskih in rastlinskih vrst ter ohranjanju biodiverzitete. To jim je tudi uspelo, saj v njem živi danes več kot 70 vrst sesalcev.

Gre za gorato območje z več kot sto vrhovi in z več kot 500 kilometri označenih poti ter s številnimi smučišči v parku, ki ga letno obiše skoraj milijon ljudi. S svojim posebnim pristopom omogoča obisk tudi gibalno oviranim in slabovidnim. Za treking v njem nas je navdušil Marko Uršič iz Štorij, ki v tem letu opravlja izobraževanje za bodočega planinskega vodnika v Planinskem društvu Sežana. Treking je pred dvema letoma opravil s svojim kolegom in želel ga je ponoviti. Pokazal nam je fotografije in ob teh zelo doživeto opisoval vso to lepo krajino, zasnežene gore z ledeniki, živobarvno cvetje, ki krasi park, zlasti trebušasti svišč in rododendron, ki v prelepi škrlatni barvi obarva pobočja vrhov in dolin.

Za obisk tega parka je navdušil tudi nas. Odločili smo se za najem kombija, saj se je nabralo veliko opreme, ki smo jo morali strpati v nahrbtnike. S seboj smo nosili še spalno vrečo, čelado, dereze, cepin in vrv z vponkami. Za vodo pa ni bilo potrebno skrbeti, ker je je bilo na poti dovolj.

Iz Sežane smo se odpeljali v zgodnjih jutranjih urah, se vozili skozi Italijo proti Franciji, mimo Torina in Suse čez mejo in se dvignili na prelaz Col de Mt. Cenis, na 2083 m. Od tam smo se spustili v dolino skozi turistično-smučarski center Modane, se še nekaj kilometrov vozili po dolini in prispeli točno opoldne na parkirišče h koči Refuge porte de L, Orgere (1935 m). Po malici smo si oprtali težke nahrbtnike in se začeli vzpenjati. Prav kmalu so nebo zastrli temni oblaki, pričelo je močno deževati in grmeti. Odločili smo se za sestop do kombija in v njem počakali na ugodnejše razmere. Po dobri uri se je vreme izboljšalo in ponoviti smo morali prejšnji vzpon, ki je bil kar strm, sledil je nekoliko položnejši teren, nazadnje pa še zahtevnejši vzpon po snežišču čez prelaz Chaviere. Od tam smo se po snežišču spustili do kočice Peclat-Polset, kjer je Marko že rezerviral spanje. Tako je bilo s potrditvijo rezervacij tudi v vseh ostalih kočah. Pri tem ni imel težav, saj dobro obvlada francoski jezik.

Naslednji dan smo hodili mimo jezera Lac Blanc, mimo vodotokov po dolini ter se povzpeli do Refuge la Valette. Med potjo nam je Marko skuhal kavo, saj je v nahrbtniku nosil tudi gorilnik in lonček za kuhanje kave.

Tretji dan nas je čakala najtežja etapa, saj smo se morali spustiti nekaj čez 1000 m višinske razlike ter se nato spet povzpeli dobro uro hoda do kočice, pomembne smučarske postojanke za turno smučarje. Tu nas je vabil veličastni ledenik, najvišji vrh parka

Grand Casse, visok nekaj čez 3850 m. Razmere niso bile varne in tudi časa ne dovolj, da bi se povzpeli nanj. Koča je bila prava muzejska zbirka orodja in drugih zanimivih predmetov iz lesa.

Naslednji dan pa so nas na poti razveseljevali svizci, ki so se skrivali pred nami v svoje podzemne rove ter se podili čez prostrana snežišča in travnike. Sedla sem na skalo in jih opazovala. Približala se mi je zajetna samica, ki je varovala svojega mladička. Zbala sem se, da se mi bo preveč približala in zasadila svoja ostra sekalca v nogo. Nekaj časa me je negibno opazovala in se nato oddaljila. Pred kočico smo že od daleč opazili tablo, ki obiskovalce opozarja na to, da se svizcev ne sme hraniti, saj imajo dovolj hrane iz svojega naravnega okolja.

Peti dan nas je zajela megla, skozi katero pa smo kar dobro videli še dokaj ohranjene kamnite in zapuščene planšarske hiše, zidove in tudi ostanke vojaške utrdbe. Tu so se razprostirali ogromni travniki, na katerih pa še ni bilo paše. Opazili smo le trop kozorogov, ki so se pasli in poskakovali po skalah. Proti večeru smo prispeli do kočice Refuge de L, Arpont, ki je bila opremljena s starimi kosi pohištva, s kredenco in omarami v pastelnih barvah, ki so dajale jedilnici poseben čar. V tej koči se nas je tokrat zadrževalo največje število pohodnikov, zato smo v skladu z navodili uporabljali masko ter upoštevali napotke za razkuževanje rok. Po kočah niso zahtevali dokazila o cepljenju ali prebolevnosti Covid-19, čeprav smo imeli s seboj vsa

potrdila. Bližali so se zadnji dnevi našega bivanja v parku, misel na to pa smo kar zavračali.

Naslednje jutro smo se zbudili v toplem in sončnem danu, pred nami pa je bila še dolga pot, ki smo jo morali prehoditi po dokaj razgibanem terenu. Občasno smo srečali še kakega pohodnika ali manjšo skupino, ki nam je prihajala nasproti ali pa nas prehitela. Šli smo počasi in uživali ob prelepih razgledih na krajino ob visokogorskem smučišču, ki se je razprostiralo tudi ob vznožju naše zadnje bivalne kočice Refuge dela Fernanche. V njej smo pri večerji dolgo jedilno mizo delili še s tremi Francozi in štirimi Nizozemci, ki so, tako kot mi, hodili po tej krožni poti. Po večerji sem se sprehodila po stezi, ki se je za kočico vila navzgor proti skalovju, splašala še nekaj svizcev ter se s pogledom zazrla v skalnati vrh, kjer se je zaključila zadnja žičniška postaja. Nižje v soteski pa sta se v smaragdno zeleni barvi lesketali dve večji akumulacijski jezera, ki se napajata iz gorskih vodotokov.

Zjutraj smo se spustili bližje k jezerom, se kmalu spet dvigali in v nadal-

jevanju kar precejšen del poti hodili po položnem terenu in nazadnje dobro uro sestopali po širši serpentinasti poti do gozdne meje. Zelo prijetno je bilo hoditi po gozdu z vonjem po borovih in smrekovih iglicah. Le še malo poti smo morali prehoditi, po travniku z živopisnim barvnim cvetjem, po mostičku čez potok in si na cilju, pred kočico Refuge L, Orgere in našim kombijem čestitali za srečno opravljen podvig. Skoraj neverjetno se nam je zdelo, da smo tudi tokrat prispeli na cilj točno opoldne. Bilo je zelo vroče in vsi smo kar težko prenašali to temperaturno spremembo. Res pa je, da nas je med vožnjo proti domu hladila klima, za katero je v kombiju poskrbel

Marko, naš voznik in vodnik po parku. Na trekingu smo hodili povprečno od 6 do 8 ur na dan in prehodili nekaj čez 80 kilometrov. V kočah smo imeli poleg nočitve z zajtrkom še večerjo s sladico. Obvezna priloga k večerji pa so bili francoski siri, ki smo jih začinili s kozarčkom rdečega vina. V dolini smo se ustavili v manjšem turističnem kraju, napolnili kombi z gorivom ter nabavili sire v bližnjem marketu. Kupili smo jih za svoje in tudi zase, da bi jih lahko okušali tudi doma in tako izraziteje podoživljali vse lepote opravljenega trekinga v Vanoisu.

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

PO GREBENU NAD KRMO

Prijetna temperaturna sprememba je pohodnike sežanskega planinskega društva hladila v gozdovih Pokljuke in med hojo po grebenu nad dolino Krme.

Od Blejske kočice do Vodnikovega doma nad Velim poljem smo drugi konec tedna v juliju obiskali Debeli vrh (1962 m), občudovali zasneženo dolino pod Viševnikom, se pod ostenjem Malega Draškega vrha spustili na Studorski preval ter se od tam povzpeli še na Veliki Draški vrh (2243m). Vzpon je bil strm in naporen, smo pa ob pogledu na naravne lepote visokogorskega sveta na strmino kmalu pozabili.

V Vodnikov dom smo prispeli v poznih popoldanskih urah in se prijetno utrujeni pred domom predali sončnim žarkom. Prvo leseno kočico tega doma je zgradila radovljiška podružnica SPD, v spomin na 100-letnico vzpona slovenskega pesnika in duhovnika Valentina Vodnika, ki se je na Mali Triglav povzpel 20. avgusta 1795. leta. Novo postojanko so gradili v letih od 1954 do 1958, jo tudi tega leta slovesno odprli in preimenovali v

Vodnikov dom. V poznejših letih so sledile večje prenovbe. Dom oskrbuje PD Bohinj – Srednja vas.

Tudi naslednji dan je bilo vreme podobno, nebo zastrto s sivimi oblaki, občasno pa so nas ogreli sončni žarki. Hoja je v takih razmerah najbolj ugodna, na vrhu dveh tisočakov in več pa

je nujno imeti toplo oblačilo, ki mora biti sestavni del planinske opreme. Iz planine Tošč smo se povzpeli na vrh Tošča (2275 m), ter uživali ob pogledu na ovce, ki so se pasle na pobočju pod vrhom, ter se predali razgledu na okoliške vršace. Vrhovi očaka Triglava so bili že drugi dan v megli. Pri

sestopanju smo splašili gadjo samico in mladiča, ki sta se skrila v travo. Do Studorskega prevala nas je ponovno grelo sonce, od prevala navzgor pa nas je čakal še vrh Ablance (2004 m). Teren je bil strm in krušljiv, zato je bila potrebna velika previdnost. Tudi ta vrh smo srečno premagali in polni adre-

nalina sestopali do Rudnega polja. Zapuščali smo vrhove, nad katerimi so se zbirali temni oblaki in oznanjali dež.

Veselili smo se, da nas ni močilo, med vožnjo od Unca do Postojne pa nas je ujel močan naliv. Na letališču v Postojni smo si privoščili dobro pico,

ki smo jo zalili z napitkom iz hmelja. Pohvaliti pa moram našega mladega planinskega vaditelja Luko Grmeka, ki se je v družbi s planinskimi veterani lepo izkazal.

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

DIVJE RASTOČE ORHIDEJE NA GABRKU

Na sprehodu med divje rastočimi orhidejami na Gabrku pri Divači, ki smo ga organizirali v sklopu projekta Cvetiče police, smo spoznavali številne zavarovane in nezavarovane rastlinske vrste suhih kraških travnikov, med njimi tudi klasifikacijsko vrsto kukavičevk za varovana območja Natura 2000 – jadransko smrdljivo kukavico. Izvedeli smo, da imamo v Sloveniji kar 90 različnih vrst kukavičevk, ki so vse po vrsti zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah.

Našli smo čebeljeliko mačje uho, pikastocvetno kukavico, navadni kukavičnik, muholiko mačje uho, trizobo kukavico, piramidasti pilovec, jadransko smrdljivo kukavico in ostanke osušenih navadnih kukavic.

Poleg tega pa še celo vrsto koristnih travniških rastlin, ki so ključne za ohranjanje biotske pestrosti naših travnikov – bodalico, brstično lilijo, pokalico, več vrst trpotcev, škržolice, baldrijan, travniško kaduljo, ranjak in še in še.

Med sprehodom je tekel živahen pogovor o tem, kako lahko te koristne rastline uporabimo za zdravilne čaje ali sirupe, udeleženci, mlajši in starejši, pa so pripovedovali, kako so se kot otroci igrali s travniškimi rastlinami. Po-

Spoznavanje kukavičevk

Gabrak

kali smo pokalice, sesali kislice, pletli venčke iz ivanjščic in barvali lesene palice s cvetovi kadulje.

Divje rastoče orhideje ali botanično kukavičevke so v Sloveniji ogrožene zaradi spreminjanja njihovega življenjskega prostora, gnojenja ali opuščanja travnišč, osuševanja močvirnih območij ali sečnje gozdov, skratka zaradi nenadzorovanega posega človeka v naravno okolje.

Veseli smo, da s takšnimi dogodki širimo poznavanje rastlinskih vrst, ki nas obkrožajo na vsakem koraku, in ozaveščamo o pomenu ohranjanja biotske raznovrstnosti v našem čudovitem podeželskem okolju!

Zavod Dobra pot
Foto: arhiv Zavoda Dobra pot

Jadranska smrdljiva kukavica

ARHEOLOŠKI POHOD DO GRADIŠČA KOSKLADNIK

V okviru občinskega praznika občine Divača smo v Zavodu Dobra pot organizirali arheološki pohod na Griško polje pri Dolenji vasi, kjer smo si ogledali zelo zanimivo prazgodovinsko gradišče Koskladnik. Pohod je vodil Jošt Hobič, vodja projekta Pokrajina prednikov.

Po začetnem pozdravu gospe županje Alenke Štrucl Dovgan smo se v hladu jutra odpravili na pohod, ki je bil bolj podoben iskanju zaklada, saj smo s pomočjo zemljevida (lidar), ki nam ga je predstavil Jošt, opazili veliko več, kot bi sicer.

Gradišče Koskladnik je skrito v majhnem, prijetno hladnem, z mladim drevjem in s travo poraslem gozdičku sredi vzpetine na Griškem polju. Zunanje obzidje ni tako veliko, vendar znotraj samega gradišča lahko jasno vidimo manjše razdelitve. Glede na to, da se nahaja na robu Griškega polja, kjer je veliko travniških površin, ki so jih v prazgodovini zelo verjetno uporabljali za pašnike, lahko govorimo o najdišču, ki so ga uporabljali tudi za živinorejo.

Na samem Krasu poznamo gradišča, ki imajo zunanji in notranji del, vendar zelo redko najdemo ostaline notranjih zidov, ki so razdeljevala obzidano območje. Na gradišču je velika zanimiva groblja kamenja, ki je lahko glede na primerljive izkopane gomile oz. kamnite groblje na Krasu ostank ali ruševina prazgodovinskega stolpa.

Ob sprehodu po kraški pokrajini smo dobili z lidarskimi posnetki zelo dober občutek, kako je izgledala krajina včasih, v času starejše železne dobe ali v srednjem veku, ko je bila porasla s travniki, pašniki in posameznimi pašnimi gozdovi. Izvedeli smo, da se je krajina, v kateri živimo, zelo aktivno spreminjala, od zaraščanja do krčenja in kmetijske obdelave v različnih obdobjih. Ostaline prazgodovinske zemljiške razdelitve, ki so vidne na lidarskih posnetkih, smo lahko primerjali z ostalinami, ki se vidijo v naravi. Pogovarjali smo se tudi o življenju ljudi v preteklosti na teh območjih, da so tukaj živeli Karni, ki so se pretežno ukvarjali z živinorejo in da tukaj nimamo gomilnih grobišč, ker so v zahodni Sloveniji v času pozne bronaste dobe in železne dobe pokopavali v plana grobišča.

Ob spoznavanju arheoloških ostalin so udeleženci pohoda povedali marsikatero zanimivost iz življenja ljudi iz bližnje preteklosti, med drugim tudi to, da so na tem območju zasuli veliko kalov zaradi malarije, ki je bila prisotna po drugi svetovni vojni v slovenski Istri in na Krasu, in v tistem času so začeli dajati tudi ribe v štirne in kale, da so pojedle ličinke komarjev.

Po dvournem pohodu smo se vsi zadovoljni in polni novega znanja vrnili v Dolenjo vas, kjer smo se okrepčali z izvirsko vodo iz vaškega vodnjaka in ugotovili, da smo ponovno dali pomen novemu kupu kamenja.

Na Griškem polju

Preučevanje lidarskih posnetkov

Pohod na Griško polje

rEUral EUROPE – PODEŽELJE IN EU

Zavod Dobra pot se je v sodelovanju z občino Divača priključil projektu **rEUral Europe**, katerega namen je ozaveščanje prebivalcev ruralnih okolij o tem, da imajo odločitve Evropskega parlamenta močan vpliv na življenje državljanov, saj so rezultat celovitega demokratičnega procesa. Projekt koordinirata Mladinska mreža MaMa in Inštitut za politični management, financira pa se iz Evropskega parlamenta.

V sklopu projekta smo organizirali izobraževalno delavnico za mlade na OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača, pogovor z evropskim poslancem Francem Bogovičem in pripravili informativno stojnico na Škrateljnovi domačiji, na kateri so se lahko obiskovalci koncertnega večera ob praznovanju občinskega praznika občine Divača preizkusili v znanju in poznavanju Evropske unije. Krajani so z veseljem zavrtili »kolo sreče« in se podali preko vprašanj na raziskovanje Evropske unije, vsak pogumen igralec je prejel »nagradno vrečko« z nagradami, ki so jih prispevali koordinatorji projekta in Zavod Dobra pot. Aktivnosti so se osredotočale na teme: varstvo okolja, digitalizacija in solidarnost v EU.

Za izobraževalno delavnico z učenci osmih in sedmih razredov smo izkoristili lep sončen dopoldan in se odpravili na šolsko igrišče, kjer smo lahko razgrnili velik zemljevid Evrope in s pomočjo kviza o EU spoznavali različne države ter skupno delovanje Evropske unije. Učenci so spoznali marsikaj novega, ugotovili pa so tudi, da Evropsko unijo na določenih področjih že kar dobro poznajo. Spoznali so, kaj počne vse EU za mlade in kako se lahko vključijo v aktivnosti, ki jih EU omogoča. Upamo, da jih bodo s

pridom izkoristili.

Drugi del delavnice je bil namenjen varovanju okolja v EU, posvetili smo se opraševalcem, ki so za našo prehransko oskrbo ključnega pomena. Spoznali smo pomen varovanih območij Natura 2000, na katerih se ohranja ugodno stanje ogroženih opraševalcev v EU in tudi, katerih priljubljenih jedi ne bi mogli jesti brez opraševalcev. Naša skupna ugotovitev pa je bila, da je hrana na podeželju veliko bolj kakovostna kakor drugod v mestih in deželah, kjer jo pridelujejo z intenzivnim kmetovanjem.

V pogovoru s poslancem Evropskega parlamenta, Francem Bogovičem, smo izvedeli kar precej o načrtih EU za prihodnja leta. Poleg sklada za okreva-

nje, v sklopu katerega bo treba sredstva črpati v naslednjih 2–3 letih, se nam v novi finančni perspektivi 2021–2027 obetajo tudi odlične nove priložnosti za podeželje, saj je ravno koronač čas pokazal, kako ključno je podeželsko okolje za kakovost našega bivanja. Kot je izpostavil gospod Bogovič, je nujno, da smo ponosni na svoje podeželje, da se izzivov pred sabo lotevamo z optimizmom in da se zavemo, da je v Sloveniji že prisotnih kar nekaj inovativnih praks, ki jih velja podpreti, nadalje razviti in tako postati vzor drugim deželam.

Zavod Dobra pot

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot

reURal Europe, Zavod Dobra pot

EU in mladi, Zavod Dobra pot

Informativna stojnica, Zavod Dobra pot

DIVAČA – SODELOVALI SEŽANSKI FOTOGRAFI

RAZGLEDNICE IN RAZSTAVE SKRITI KOTIČKI KRASA IN BRKINOV POVABILO TURISTOM

Na tržnici v Divači, ki so jo pred kratkim odprli kot več funkcionalen objekt, so člani Foto kluba Žarek iz Sežane (30. 6. 2021) postavili razstavo na temo „Skriti kотиčki Krasa in Brkinov“. Na natečaj, ki ga je razpisala sežanska izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti z drugimi partnerji, je 16 fotografov oddalo 152 fotografij z izvirnimi motivi iz vseh štirih kraško-brkinskih občin.

Komisija v sestavi Peter Lombar, Alan Kosmač in Samo Onič je izbrala 12 motivov za tri razglednice in 33 fotografij za razstave. Skoraj polovico izbranih del so sežanski fotografi postavili na ogled v Divači, kjer so razstavo pospremili na ogled divaška županja Alenka Štruel Dovgan, vodja sežanskega JSKD Vladislava Navotnik, predsednik sežanskih fotografov Igor Petaros, direktor Območne razvojne agencije Krasa in Brkinov Aleš Vodičar in Tina Jančigaj Ausec iz podjetja Befine-Pro. Razstave še preostalih fotografij in te iz Divače se bodo zvrstile še v preostalih treh občinah Sežana, Komen in Hrpelje-Kozina. Prav tako razglednice, ki so jih Kraševci in Brkinci prejeli v občinskih glasilih ali pa so dostopne na družbenih omrežjih, spletnih straneh in drugih javnih mestih, pomenijo povabilo prijateljem, sorodnikom in znancem, da obišejo Kras in Brkine ter spoznajo skrite kottičke teh destinacij. Petaros je še dodal, da je vsak fotograf zbral po tri fotografije za vsako občino in oddal lahko največ 12 fotografij. Tako je prispelo na natečaj 192 fotografij in

komisija je imela težko nalogo izbrati najboljše, saj sežanski foto klub Žarek sodi med najboljše v slovenskem merilu. Obenem pa je zaželel, da bi nova tržnica zaživela in postala center druženja branjevcev in domačinov ter jutranjega vrveža, saj je prav tržnica duša vsakega kraja.

Prav tako sta preostala dva partnerja projekta sežanska obrtno podjetniška zbornica kot tudi turistična agencija Slonček složna, da s projektom »Spoznajte naše prave barve – Skriti kottički Krasa in Brkinov« želi v te kraje privabiti domače in tuje obiskovalce in s tem pomagati turističnemu gospodarstvu in povezanim dejavnostim pri čim hitrejšem okrevanju. Zadovoljni so, da so se v tem projektu uspeli povezati partnerji, ki delujejo na področju kul-

ture, turizma in podjetništva.

Prav tako bosta še tematski fotografski razstavi Okronana in Razsvetljeni, v katerih so bili vpeti sežanski fotografi, nadaljevali svojo pot po vseh štirih kraško – brkinskih občinah.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

POZDRAV POLETJU S KRAŠKO HARMONIKO

Po skoraj letu in pol, ko se člani Kulturnega društva Kraška harmonika Sežana zaradi epidemije koronskega virusa niso srečevali v živo, so se na prvi pokoronski vaji 29. junija 2021 na kmečkem turizmu Pri Francinovich v Avberju zbrali člani harmonikarskega orkestra, ki ga vodi mentor Matic Štavar. Kot nam je povedala predsednica društva Danica Pavlič, se je zbralo vseh 20 članov orkestra, na katerega so v društvu, ki prav letos praznuje 35-letnico svojega aktivnega delovanja, ponosni. V tem času – več kot leto dni seveda niso držali križem rok, ampak so doma pridno vadili na diatonično harmoniko in se udeleževali tečaja na daljavo.

Nekaj posebnega pa je bilo srečanje v živo, ko so zaigrali priljubljene melodije in tako z glasbo pozdravili poletje, ki si ga želijo brezskrbno uživati ob dobri glasbi in družbi. Obenem

se je sestel tudi upravni odbor društva, ki je predlagal obeležitev obletnice delovanja društva v drugi polovici leta. Prav tako pa bodo izvedli tudi Kraški frajtonar, ki se je veliko let odvijal na Grižah, če bodo razmere dovoljevale, pa bodo s svojo prisotnostjo počastili najrazličnejše prireditve v kraško-brkinskih občinah, od koder prihajajo njihovi člani. Kot nam je poleg Pavličeve zaupal še mentor orkestra Matric Štavar, so člani orkestra zelo pogrešali tečaje oz. šolo diatonične harmonike v živo, ki so jo izvajali v starem gasilskem domu v Sežani. Ker pa se bo le ta rušil, bodo morali iskati nove prostore za vaje. Pozdrav poletju so zaključili ob dobri kapljici in kulinaricnih dobrotah, ki jih je za godce pripravila gospodinja Bojana Ukmar.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

LAS KRASA IN BRKINOV – PRIREDITEV OB ZAKLJUČKU PROJEKTA KAKOVOST & PODJETNIŠTVO

Na območju LAS Krasa in Brkinov (občine Komen, Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina) se zaključuje projekt – operacija pod naslovom S povezovanjem izobraževanj do dviga kakovosti pridelkov in krepitev trajnostnega podjetništva na podeželju (akronim Kakovost & podjetništvo) in v ta namen smo v degustacijski sobi Vinakras, z. o. o., organizirali zaključno prireditev s predstavitvijo operacije. Prisotne je najprej v imenu vodilnega partnerja nagovoril direktor Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica g. Branimir Radikon, nato je sledila predstavitev opravljenega dela v operaciji. Operacija je sofinancirana v okviru Podukrepa 19.2: Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki vodi skupnost.

Vodilni partner te operacije je Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, partnerji pa so še Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, d. o. o. (ORA), Vinakras, z. o. o., Sežana in Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa.

Glavni cilji operacije so bili :

- Ohranjanje podeželja in povezovanje kmetijstva na območju Krasa in Brkinov
- Dvig kakovosti proizvodov
- Spodbuditi uporabo lokalnih pridelkov na nov inovativen način
- Spodbujati razvoj in trženje novih kmetijskih proizvodov in poslovnih idej

Operacija je usmerjena v trajnostno kmetijstvo in podjetništvo ter stremi k razvoju in trženju kmetijskih pridelkov in izdelkov. Namenjena je lokal-

nemu prebivalstvu vseh štirih občin, ki je zainteresirano za pristop k razvoju podeželja, varovanju narave in kulturne dediščine. Operacija je namenjena spodbujanju podeželskega prebivalstva h kakovostnejši pridelavi in predelavi lokalnih kmetijskih pridelkov, sonaravnemu kmetijstvu in razvoju novih izdelkov, dvigu dodane vrednosti ter k spodbujanju novih inovativnih poslovnih idej.

Območje Krasa in Brkinov je že poznano po nekaterih lokalnih proizvodih, s projektom pa smo želeli ponudbo še dopolniti in na ta način prebivalcem v okolju pokazati, da je

na podeželju še veliko neizkoriščenih virov in priložnosti, ki lahko poglobijo razvoj podeželja.

S pridelavo novega produkta – jabolčne penine bodo lahko zainteresirani pridelovalci jabolk pričeli z njeno pridelavo, s povečano dodano vrednostjo pa bodo prišli do boljših ekonomskih rezultatov na kmetijah.

Na področju podjetništva so bila izvedena svetovanja in delavnice, katerih namen je že v osnovni šoli in pozneje v srednji šoli začeti s spodbujanjem podjetništva na podeželju ter širiti podjetništvo med mladimi.

S projektom smo začeli oktobra 2018 in ga zaključujemo junija 2021.

Vrednost projekta: 50.648,22 €, od tega lastna sredstva 10.242,59 €, zaprosena sredstva 40.405,63 €.

Na zaključni prireditvi je vsak partner v operaciji predstavil delo, ki je bilo v treh letih opravljeno.

Milena Štolfa je predstavila delo Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica, ki je organiziral različna izobraževanja:

- delavnico z naslovom Spoznajmo svet vina, ki so se je udeležili pretežno mladi iz območja celotnega LAS-a Krasa in Brkinov
- delavnico Kultura pitja vina, ki je bila namenjena širjenju znanja in kulturi uživanja vina, predvsem med mlajšimi občani
- 4 predavanja: Priložnosti za ekološko sadjarstvo, Ekološka pridelava zelenjave, Ekološka pridelava grozdja in vina in Ekološko sadjarstvo

– 2 prikaza : Prikaz rezi sadnega drevja v Dutovljah na domačiji Kjuder in Prikaz rezi sadnega drevja v Slopah na kmetiji Jelušič in Segulin.

- ocenjevanja: 2x ocenjevani suhomesnatih izdelkov na kmetiji Škapin na Vrabčah in ocenjevanje sadnih sokov in sirupov na turistični kmetiji Benčič na Varejah.

Delo Območne razvojne agencije Krasa in Brkinov, d. o. o., je predstavila Jerneja Modic. ORA je organizirala delavnice na osnovnih šolah, srednji šoli, za brezposelne in mlade. Slušatelje so seznanili z osnovami podjetništva, trajnostnimi vidiki podjetništva, razvojem podjetniških idej in načrtom njihovega trženja. S srednješolci (program ekonomski tehnik) so v sodelovanju s sadjarsko kmetijo Pečar iz Prešnice sodelovali pri načrtu trženja inovativnega produkta na tem območju – jabolčne penine. Poleg tega pa so izvedli še preko 170 podjetniških svetovanj.

Pri Vinakras, z. o. o., so izvedli delavnico o pridelavi jabolčne penine in slušatelje seznanili s tehnološkimi postopki izdelave. Po zaključku delavnice je sledila pokušina treh vzor-

cev jabolčne penine, ki so jih pripravili iz brkinskih jabolk sadjarske kmetije Pečar iz Prešnice. Predstavitve je vodil Luka Pangos.

Prav tako so udeleženci zaključne prireditve pokušali tri vzorce jabolčne penine in vsakdo si je lahko ustvaril svoje mnenje. Zanimiv produkt, za katerega pa bi se morda kdo od sadjarjev v Brkinih odločil za pripravo in s tem dopolnil ponudbo pridelkov in izdelkov na kmetiji. Na kmetiji Pečar v Prešnici že pripravljajo nov proizvod in želimo jim, da s tem tudi uspejo.

Delo Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa je predstavila Majda Brdник. Društvo je za mlade organiziralo strokovno ekskurzijo v Goriška Brda in obisk Vinskega Univerzuma v Ljubljani.

Operacija je bila uspešno pripeljana do zaključka, cilji so doseženi, vendar upamo, da s tem ne zaključujemo z našim poslanstvom in bomo še naprej nadaljevali z našim delom, tako pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica, kot pri Vinakras, z. o. o., Sežana in Območni razvojni agenciji Krasa in Brkinov.

Milena Štolfa,

predsednica LAS Krasa in Brkinov

Foto: arhiv LAS Krasa in Brkinov

BOTANIČNI SPREHOD PO KRAŠKI GMAJNI

Suhi kraški travniki predstavljajo izjemen življenjski prostor in so pomembni kot območje za ohranjanje biotske pestrosti v okviru evropskega omrežja Natura 2000. So velik prispevek Evropi, na katerega smo lahko ponosni, in hkrati velika odgovornost Zemlji, ki je ne smemo izneveriti. Kakšna je raznolikost kraških suhih travnikov, ki predstavljajo izjemno biotsko pestrost rastlin in živali, so spoznavali tudi udeleženci pohoda po kraški gmajni v zavarovanem območju Parka Škocjanske jame, ki ga je vodil botanik Andrej Seliškar, do upokojitve zaposlen na biološkem inštitutu SAZU v Ljubljani. Sprehod, na katerem so udeleženci spoznavali biotsko raznovrstnost kraških travnikov na gozdnem robu, je sodil v dva LAS-ova projekta, in sicer

Krasnost Krasa in Brkinov ter sodelovanja Približamo Unescovo biosferno območje prebivalcem. Čeprav udeleženci botaničnega sprehoda niso spoznali vseh več kot 1,20 rastlinskih vrst, kot jih lahko najdemo na enem kraškem suhem travniku, so spoznali veliko rastlin od trav do užitnih rastlin in grmovnic. V bližini Matavuna, od koder so izpred informativnega centra tudi pričeli pohod, so v bližini vasi gnojene travnike, ki so po rasti sicer bujni z večjo kvaliteto krme in večjim pridelkom, a imajo manjše število rastlinskih vrst kot suhi in negojeni kraški travniki. Zato je zelo pomembna uravnoteženost med varstvom narave in interesi kmetov. Ob pogledu na čredo goveda na pašniku so spoznali, kaj pomeni

ohranjanje pašniške kulture, ki je bila v preteklosti bolj uravnotežena, saj je prevladovalo ravnotežje med govejo živino in drobnico. Ob robovih travnikov, ob cestah in kolovozih so opazili tudi nenavaden primerek jadranske smrdljive kukavice, ki je razširjena predvsem v suhomediteranskem območju, in je ena izmed orhidej, ki so jih naravovarstveniki zasledili na tem mestu šele pred kratkim. Sicer pa je za orhideje, ki so zavarovane in se jih ne sme trgati, značilno, da se pojavljajo v intervalih (ne vsako leto). Poudarili so tudi pomembnost, da znamo razlikovati med strupenimi in užitnimi rastlinami. Še zlasti bogat z najrazličnejšimi rastlinami je bil travnik ob čebelnjaku. Sicer pa so kraški travniki zaradi svoje biotske raznovr-

stnosti zanimivi v vseh letnih časih, še posebej od pomladi do jeseni. Zato so sklenili, da se bodo v Park Škocjanske jame še vračali in organizirali vodene botanične sprehode ter nadgrajevali svoja znanja.

Zaželeli pa so, da bi čim prej izšla tudi knjiga o kukavicah Škocjanskega parka izpod peresa lokalne turistične in jamske vodnice ter prostovoljne naravovarstvene nadzornice Sitke Tepeh iz Zavoda Dobra pot, ki je pred krat-

kim vodila zelo zanimiv pohod Kukavičke na Vremščici.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

Z VSEMI ČUTI Z AMBASADORKO KULTURNE DEDIŠČINE KARIN LAVIN

Letošnja pomladno-poletna edicija tradicionalnega Festivala kraška gmajna, katere niz organiziranih dogodkov od tematskih pohodov, kulinarčnih delavnic in predavanj ob koncu tedna poteka v vseh petih kraško brkinskih občinah vse od 22. maja, se približuje koncu. Ta edinstven festival naravoslovnega in dediščinskega turizma je posvečen kraški gmajni, ki velja za eno najstarejših kulturnih krajin in enega najbogatejših življenjskih prostorov v Evropi in širše. Obiskovalcem je tudi letos skozi različne aktivnosti ponudil doživetje naravne in kulturne dediščine, posebnega rastlinskega in živalskega sveta gmajne, pa tudi ljudskih modrosti in znanj. Posebej zanimivo je spoznavanje prepletanja lokalne kulinarike z letnimi časi. Tako so gurmani tudi odkrivali harmonije okusov kraške gmajne v Bistrotju Grada v Štanjelu ob jedeh iz divjih zelišč, pripravljenih na sodoben način. Poleg Občine Divača in Hrpelje Kozina so med organizatorji tega priljubljenega festivala, ki privablja obiskovalce iz cele Slovenije, še Park Škocjanske jame, Kobilarna Lipica, Mitski park Rodik, Turizem Miren-Kostanjevica ter TIC Sežana in ORA Krasa in Brkinov.

Predzadnji festivalski vikend je v Divačo privabil tako mlade kot tudi starejše. Tako so otroci osnovnih šol in vrtcev s Krasa z obeh strani meje so-

delovali na Kamentonu – celodnevni akciji popravila suhega zidu, ki so ga ob krožišču v Divači izpeljali z izkušenimi mojstri in izvedenci suhozidne gradnje Partnerstva kraške suhozidne gradnje. Pri popravilu starega suhega zidu, ki ga bodo nadaljevali v jesenskem času, je bila tudi ambasadorka kulturne dediščine akad. slikarka Karin Lavin iz Križa, sicer direktorica Zavoda za celostni razvoj Anigma Mundi. Lavinova, ki je bila izbrana za ambasadorko evropske kulturne dediščine leta 2018, je tokrat vodila prav poseben pohod, ki so ga poimenovali „Z vsemi čuti“ po Krasoslovnin-aravo-

slovnih učnih poti v Divači. Pohoda s podarkom na zaznavanju z vsemi čuti narave z vajami povezovanja z naravo se je udeležilo 40 pohodnikov.

Festival kraška gmajna se je zaključila sprehodom čez kraško gmajno in predstavitevijo eno največjih ledenic na Krasu, ledenice v Kačičah, sprehodom z geomantičnimi razsežnostmi v Mitskem parku z geomantom Markom Pogačnikom in botaničnim sprehodom v Parku Škocjanske jame z botanikom Andrejem Seliškarjem.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

ČISTILNI AKCIJI V DOLENJI VASI

Članom RD Bandera Dolenja vas je pomembno, da živijo v čistem in lepem okolju, zato so ob upoštevanju takrat določenih ukrepov v manjših skupinah v mesecu aprilu in maju izpeljali dve čistilni akciji. S svojim delom so poskrbeli za čistejše središče vasi in bili vzgled vsem nam.

Nataša Adam
Foto: Aleš Tominc

SOPOTNIKI NA POTI Z DVEMA VOZILOMA

Vse od pričetka izvajanja projekta Sopotniki 2.0 v maju, ki ga Zavod Sopotniki kot vodilni partner izvaja v partnerstvu z Občino Divača, Občino Hrpelje – Kozina, Zavodom Dobra pot in podjetjem KASPR, Janja Novoselc, s. p., Sopotniki vozimo z dodatnim, drugim vozilom.

Našemu Peugeotu sedaj družbo dela prostorna in udobna, hibridna Toyota Rav 4, ki je bila izbrana skrbno, da je olajšan vstop in izstop iz vozila za starejše, hibridna tehnologija pa poskrbi za varne kilometre v kombinaciji z električno baterijo.

Drugo vozilo smo v sklopu operacije zagotovili zaradi velike potrebe po brezplačnih prevozih starejših na Krasu in v Brkinih. Z veseljem povemo, da se sedaj starejši lahko z nami vozijo tudi v Ljubljano. Te prevoze že opravljamo.

Takole nam je povedala ena od naših gospa:

„Povedala vam bom čisto iskreno. Ne vozim že 10 let. Moža več nimam. Otroci in vnuki so vsi po službah in nimajo časa. Če me peljejo, si morajo vzeti dopust. Zelo sem hvaležna in res kapo dol tistemu, ki se je tega spomnil. Največ potrebujem za zdravstvene potrebe, si pa enkrat želim tudi na grob k možu, da

nesem kako rožico, tako da vas bom poklicala, ko se odločim, saj nisem bila že dolgo in res bi si želela.“

Prav zaradi velike potrebe po prevozih in zaradi dodatnega vozila, Sopotniki nujno potrebujemo dodatne moči v prostovoljcih. Prav prostovoljci so tisti, ki s svojo srčnostjo dajejo Sopotnikom prave barve in nas delajo to, kar smo. Vsak dan sedejo v namensko vozilo in opravijo prevoze po skrbno pripravljenem razporedu voženj.

In ker je najlepše in najboljše, da prostovoljci kar sami povedo, zakaj vozijo pri Sopotnikih, je tukajle ena od izkušenj našega Žana, mladega prostovoljca:

»Zakaj svojega časa ne bi porabil za ljudi, za nekaj, kar svet zavrti v pravo smer? Prostovoljstvo med starejšimi mi daje veliko dragocenih nematerialnih stvari in informacij, ki jih drugod ne bi izvedel.«

Vabljeni vsi, ki imate radi starejše, ki radi vozite in imate nekaj prostega časa, da se nam pridružite. Vozite lahko, kolikor želite in kadar želite. Za vas poskrbimo na poti tudi tako, da s prostovoljskim delom nimate nobenih stroškov, »košta« vas le to, da vložite nekaj svojega časa.

Pridružite se nam tudi vi in bodimo skupaj Človek Človeku Sopotnik.

Za več informacij nas lahko pokličete na **031 831 030**, od ponedeljka do petka, od 7.–15. ure ali pa nam pišete na **info@sopotniki.org**.

Aktivnost sofinancirata Evropska Unija in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020. Aktivnost se izvaja v okviru podukrepa 19.2: Podpora za izvajanje operacij v okviru Strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost. Za vsebino je odgovoren Zavod Sopotniki. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Partnerji projekta so Občina Divača, Občina Hrpelje-Kozina, Zavod Dobra pot in KASPR, Janja Novoselc, s. p.

Anu Kahuna,
vodja programa za Zavod Sopotniki

RAD(A) POMAGAŠ?

PRIDRUŽI SE SUPER EKIPI PROSTOVOLJCEV in ZAPELJI STAREJŠE PO OPRAVKIH

Pokliči na: **031 831 030** ali piši na: info@sopotniki.org

www.sopotniki.org
www.facebook.com/Sopotniki

Brezplačni prevozi za starejše

...Sopotniki

zavod za medgeneracijsko solidarnost

Pokličite nas na **031 831 030**
od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure.

info@sopotniki.org

Sopotniki –
sodelujemo, povezujemo, spreminjamo.

AKTUALNO DOGAJANJE V LAS KRASA IN BRKINOV

Lokalna akcijska skupina Krasa in Brkinov (v nadaljevanju: LAS) tudi v poletnem času ne počiva.

V obdobju od aprila do konca julija 2021 sta bili izvedeni korespondenčni in redna seja Upravnega odbora ter korespondenčna seja Nadzornega odbora LAS. Izvedena sta bila posveta lokalnih akcijskih skupin, eden virtualno, drugi pa s srečanjem v živo, v Posočju, ki sta se ga udeležila tudi predstavnika LAS Krasa in Brkinov. Na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) so bili oddani štirje zahtevki za izplačilo operacij ter tri prošnje za spremembo operacij. Konec marca se je zaključil četrti Javni poziv LAS iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), konec maja pa smo prejeli odločbo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o potrditvi druge spremembe Strategije lokalnega razvoja LAS Krasa in Brkinov za programsko obdobje 2014–2020. V nadaljevanju navajamo podrobnejši pregled aktivnosti.

Zaključene operacije EKSRP sklada v prvi polovici leta 2021

V prvi polovici leta 2021 so se uspešno zaključile še tri operacije prvega Javnega poziva LAS Krasa in Brkinov iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Po zaključku aktivnosti operacije mora prijavitelj skupaj s partnerji pripraviti ustrezno dokumentacijo zahtevka z vsemi potrebnimi dokazili in prilogami. Zahtevak, ki služi kot podlaga za izplačilo upravičenih sredstev iz odločbe, vloži LAS v elektronsko aplikacijo Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Prav tako nudi LAS vsem prijaviteljem in njihovim partnerjem pomoč pri pripravi ustrezne dokumentacije za zahtevak.

V začetku januarja 2021 je bil oddan zahtevak za operacijo Kamen in kulinarika, prijavitelja Območne obrtno-podjetniške zbornice Sežana. V vmesnem času je bila s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja za operacijo izvedena tudi kontrola pred izplačilom zahtevka.

Konec junija 2021 je bil oddan zahtevak za operacijo KRASmeet, prijavitelja Art nepremičnine, d. o. o., ki se je zaključila konec maja. Konec junija so se zaključile tudi aktivnosti

operacije Kakovost & podjetništvo, prijavitelja Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica, čigar zahtevak je bil oddan konec julija.

Konec avgusta bo oddan zahtevak še zadnje operacije prvega Javnega poziva LAS – Krasnost Krasa in Brkinov, prijavitelja Zavoda ŠTIP.

Vse operacije so bile med njihovim izvajanjem podaljšane zaradi višje sile – epidemije COVID-19.

Več informacij o zaključenih operacijah ter operacijah v izvajanju si lahko preberete na spletni strani LAS: <https://www.laskrasainbrkinov.si/projekti-eksrp/>.

Zaključen četrti Javni poziv LAS Krasa in Brkinov iz ESRR sredstev

Četrti javni poziv LAS Krasa in Brkinov iz ESRR sredstev se je zaključil 31. marca 2021. Prejeli smo šest vlog operacij, ki jih je pregledala in ocenila zunanja petčlanska ocenjevalna komisija. Člani ocenjevalne komisije so se sestali dvakrat, zaposleni na LAS pa sta članom komisije nudili administrativno-tehnično pomoč. Končno poročilo ocenjevalne komisije z izborom operacij, predlaganih za sofinanciranje, so obravnavali še člani upravnega odbora LAS na svoji redni seji. Upravni odbor je namreč tisti organ, ki dokončno potrdi izbor operacij za sofinanciranje.

Po potrditvi operacij s strani upravnega odbora je LAS pričel z vnašanjem potrjenih vlog operacij v elektronsko aplikacijo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT). Sedaj je na strani MGRT, da vnesene vloge pregleda, poda morebitne dopolnitve ter sklene pogodbe o sofinanciranju operacij s prijavitelji operacij.

Potrjene operacije tretjega Javnega poziva LAS s strani ARSKTRP

Vloge operacij, ki so bile potrjene na

tretjem Javnem pozivu LAS Krasa in Brkinov iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, je z odločbami potrdila tudi Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP). Vseh sedem vlog, ki smo jih v pisarni LAS v obdobju januar–februar 2021 vnesli v elektronsko aplikacijo ARSKTRP, je bilo pred izdajo odločbe pozvanih na dopolnitev. Po usklajenih dopolnitvah, je LAS, v obdobju od sredine maja do sredine junija, za vseh sedem vlog prejel odločbo o sofinanciranju s strani ARSKTRP.

Vsem prijaviteljem potrjenih operacij želimo uspešno izvajanje aktivnosti operacij ter uspešno črpanje evropskih sredstev.

Zaključena operacija sodelovanja Približajmo Unescova biosferna območja prebivalcem

Konec junija 2021 se je, kljub podaljšanju zaradi epidemije COVID-19, uspešno zaključila operacija (projekt) sodelovanja Približajmo Unescova biosferna območja prebivalcem (skrajšano: MaB). V projektu je sodelovalo šest slovenskih LAS. Poleg vodilnega partnerja projekta LAS Dolina Soče so v projektu sodelovali še LAS Posavje, LAS Obsotelje in Kozjansko, LAS Gorenjska košarica, LAS med Snežnikom in Nanosom ter LAS Krasa in Brkinov. Na območju našega LAS pa je bil partner projekta še Park Škocjanske jame, Slovenija, ki je prevzel izvedbo določenih aktivnosti.

Projekt sodelovanja je povezal vsa tri biosferna območja (BO) Slovenije: BO Kras in porečje reke Reke, BO Kozjansko in Obsotelje ter BO Julijske Alpe. V okviru projekta so bile izvedene številne skupne aktivnosti, kot so: ozaveščanje, promocija, izobraževanje ter izmenjava dobrih praks in znanj, organizacija in izvedba dogodkov, posvečenih dnevu BO Slovenije, snema-

nje skupne oddaje o perspektivnih in inovativnih podjetniških idejah v BO Slovenije, skupna izobraževalna zgi-banka s predstavitvijo BO Slovenije (s prilagoditvijo 'lahko branje' za ranljive ciljne skupine) ter izvedba skupne izo-braževalne delavnice na temo vzpostavitve najbolj učinkovitih komunikacijskih orodij z upravljalci BO.

Vsak LAS je izvedel tudi svoje specifične aktivnosti, katerih namen je bil dosegati cilje varovanja naravne in kulturne dediščine posameznega območja ob istočasnem izboljševanju dohodkovnega položaja lokalnega prebivalstva. Na področju BO Kras in porečje reke Reke so bile izvedene naslednje specifične aktivnosti:

- izvedba šestih ustvarjalno izobraževalnih delavnic s spoznavanjem trendov v turizmu in dobrih praks za razvoj turistične ponudbe;
- izvedba izobraževanja Gostitelj Interpreterator;
- izvedba dveh sklopov podjetniških delavnic S poslovnim načrtom do razvoja dejavnosti;
- izvedba podjetniških svetovanj;
- izvedba dveh delavnic povezovanja ponudnikov BO Kras in porečja reke Reke;
- izvedba strokovne ekskurzije in ogleda dobrih praks v BO Obsotelje in Kozjansko;
- izvedba strokovne ekskurzije in

ogleda dobrih praks v BO Julijske Alpe ter

- izvedba dvodnevne strokovne ekskurzije in ogleda dobrih praks v BO Mura.

V okviru projekta sodelovanja je bil posnet tudi skupni predstavitveni film o perspektivnih in inovativnih podjetniških idejah v BO Slovenije, ki si ga lahko ogledate na spletni strani LAS Krasa in Brkinov.

Facebook stran LAS Krasa in Brkinov

Facebook stran LAS Krasa in Brkinov, ki je bila na novo vzpostavljena januarja 2021, pridobiva nove člane in všečke. Trudimo se za redno objavo aktualnih novic in dogajanj, zato vabljeni k spremljanju le-te, kakor tudi njenemu všečkanju in deljenju.

Spletni LAS Katalog daril

Na poziv lokalnim ponudnikom z območja LAS Krasa in Brkinov k predstavitvi svoje ponudbe v spletnem Katalogu daril, ki smo ga objavili februarja 2021, se je odzvalo šestnajst ponudnikov. V pisarno LAS so nam ponudniki dostavili različne

nabor svojih izdelkov, od steklenic vina in likerjev, marmelad, medu, sira, lanenih otroških oblačil, izdelkov iz sivke, izdelkov iz kamna in glin, kraškega brinjevca in brkinskega slivovca, gina, paketa doživetij ipd. V vmesnem času je izbrana fotografirana izdelke za katalog fotografirala, v pripravi pa je še krajši opis izdelkov, ki ga bo izbrani oblikovalec smiselno umestil v spletni Katalog daril. Ko bo končan, bo spletni Katalog daril objavljen na spletni strani LAS, deljen pa bo tudi na facebook strani.

Povabilo k včlanitvi v LAS Krasa in Brkinov

LAS Krasa in Brkinov še vedno vabi zainteresirano javnost k včlanitvi v LAS. Na spletni strani www.laskrasainbrkinov.si najdete prijavnico obrazec, ki ga izpolnite in pošljete na elektronski naslov info@laskrasainbrkinov.si ali po navadni pošti na LAS Krasa in Brkinov, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

Maja Colja,

LAS Krasa in Brkinov

Foto: LAS Krasa in Brkinov

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

POČITNIŠKI UTRINKI IZ DEJAVNOSTI ZA OTROKE V ORGANIZACIJI MEDOBČINSKEGA DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE SEŽANA

DELOVNA AKCIJA – SANACIJA STREHE NA GASILSKEM DOMU SENOŽEČE

Z delovno akcijo do nove strehe na gasilskem domu Senožeče

V petek in soboto, 18. in 19. junija, smo članice in člani Prostovoljnega gasilskega društva Senožeče izvedli delovno akcijo ter obnovili dotrajano ostrešje na delu gasilskega doma Senožeče. Dela smo izvedli v lastni režiji in z delno finančno pomočjo Občine Divača.

Prvi dan smo odstranili staro in dotrajano strešno kritino in zamenjali nekaj nosilnih delov strešne konstrukcije. V soboto smo že zgodaj zjutraj zavihali rokave in dokončali zamenjavo preostale dotrajane nosilne konstrukcije, dodatno toplotno izolirali postrešje in pričeli s krovskimi deli nove kritine ter na ta način sanirali 130 kvadratnih metrov ostrešja. V dveh delovnih dneh je na delovni akciji sodelovalo 25 članic in članov društva ter skupno opravilo preko 400 prostovoljnih delovnih ur.

Za opravljeno delo se zahvaljujem vsem članicam in članom PGD Senožeče, ki so sodelovali na delovni akciji in ji namenili svoj prosti čas. V imenu društva pa seveda hvala Občini Divača za finančna sredstva, ki smo jih namenilo nabavi nove strešne kritine in potrebnega materiala. Hvala tudi podjetju B Mamon d.o.o. za pomoč pri izvajanju krovskih

del ter lokalnim samostojnim podjetnikom, ki so s svojimi storitvami kakorkoli pomagali pri sami sanaciji.

Klemen Delak,
predsednik PGD Senožeče
Foto: arhiv PGD Senožeče

INTERVENCIJE - JUNIJ 2021

Sobota, 05.06.2021 ob 8:36.

Ob 8.36 sta na izvozu iz avtoceste v Senožečah, občina Divača, naletela kolesar in osebno vozilo. PO pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili 4 gasilci PGD Senožeče. Skupaj s poklicnimi kolegi iz ZGRS Sežana so požarno in naletno zavarovali kraj dogodka ter nudili pomoč NMP Sežana. Poškodovani kolesar je bil oskrbljen na kraju dogodka.

Sobota, 19.06.2021 ob 12:17.

Zgodila se je prometna nesreča na regionalni cesti Sežana-Senožeče pri ce-

stinski postaji Senožeče. V nesreči je bil udeležen voznik osebnega vozila, ki je zaradi možnosti trčenja v drugo vozilo, zavil iz cestišča. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 5 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so izvajali požarno in prometno varovanje, odklopili akumulator vozila ter pomagali ekipi NMP Sežana pri oskrbi ponesrečenca v reševalno vozilo. Poškodovana oseba je bila prepeljana v SB Izola.

V soboto, 19.06.2021 je na območju letališča v Divači potekala vaja IPS

systema vodenja. Na vaji so sodelovala vsa društva kraške gasilske zveze. Vaje so se udeležili tudi 4 gasilci našega društva.

Petek, 25.06.2021 ob 9:15.

Ob avtocesti Razdrto-Divača, občina Divača, v bližini priključka Senožeče je bil opažen dim. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Na lokaciji so ugotovili, da gre za ostanke pogorišča kresa iz prejšnjega dne. Požarišče so zalili z vodo. Aktivirani sta bili tudi enoti ZGRS Sežana in PGD Divača, ki pa sta bili preklicani.

INTERVENCIJE - JULIJ 2021

Petek, 02.07.2021 – Vaje Operativne enote

V petek so potekale redne vaje operativne enote PGD Senožeče. Tema tokratnih vaj so bili požari v naravnem okolju, kjer smo obnovili poznavanje vozil in njihove opreme. Vaje so potekale v popoldanskem času.

V soboto, 3.7.2021 je na širšem območju letališča v Divači potekala večja vaja »Vremščica 2021«. Osnovna predpostavka je vaje je bila, da se je ob letališču Divača zanetil večji požar, ki se ob ugodnih razmerah širi po hribu navzgor proti Vremščici in ogroža kmetijske površine in infrastrukturo.

Na vaji so sodelovale gasilske enote Obalno-kraške in Severno Primorske regije, helikopter Slovenske vojske ter druge enote zaščite in reševanja. Vaje se je s tremi vozili udeležilo 6 gasilcev našega društva.

V torek, 6.7.2021 smo imeli zaključno vajo za pionirje in mladince. Ekipi sta se pomorili v zabavnih igrah z vodo in vlečenju vrvi. Seveda so nas igre utrudile in smo se morali na koncu okrepčati s pizzo.

Sobota, 10.07.2021, ob 19.01.

Ob 19.01 je na cesti Divača-Kozina

pri izvozu iz avtoceste padel voznik motornega kolesa. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili 4 gasilci PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so zavarovali kraj nesreče, ter nudili pomoč ostalim službam na kraju. Na veliko žalost pa moramo poročati, da je voznik motornega vozila utrpel hujše poškodbe in na kraju nesreče podlegel poškodbam. Iskreno sožalje svojcem.

Klemen Delak,
predsednik PGD Senožeče
Foto: arhiv PGD Senožeče

VAJA INTERVENCIJSKO POVELJNIŠKEGA SISTEMA (IPS) KRAŠKE GASILSKE ZVEZE

19. 6. so se ob 8. uri oglasile gasilske sirene. Pozivnik je sporočal, da gre za večji požar na območju di-vaškega letališča. Glede na obsežnost požara so bila aktivirana vsa društva Kraške gasilske zveze in izkušena ekipa PV 2. Glede na kraj požara je na lokaciji prva prihitela ekipa PGD Divača, sledili sta ji ekipa PGD Senožeče in ekipa Zavoda za gasilno in reševalno službo Sežana. Požar se je izjemno hitro širil in potrebno ga je bilo gasiti na treh sektorjih.

Na srečo je šlo le za vajo, pri kateri so sodelovala gasilska društva Kraške gasilske zveze. Dan pred vajo je 5 članov PGD Divača opravilo teoretično usposabljanje za delo v štabu. Dobljeno znanje so udeleženci usposabljanja

uporabili že naslednji dan, ko so postavili sprejemno mesto in sodelovali v štabu. Izvoz za vse enote je bil urejen iz Industrijski cone Risnik, PGD Divača pa je izvozil iz gasilskega doma. Po končani vaji smo v našem gasilskem

domu poskrbeli tudi za prehrano vseh sodelujočih na vaji.

PGD Divača
Foto: arhiv PGD Divača

GASILSKA VAJA VREMŠČICA 2021

Območje Krasa je eno od najbolj požarno ogroženih v Sloveniji. Na požarno ogroženost vplivajo pod-nebne razmere, denimo visoke poletne temperature in majhne količine padavin, pogosto pa je pov-zročitelj požara tudi človekova nepazljivost. V preteklih letih so požare pod Vremščico pogosto zanetili vlaki, zaradi suhega rastja in burje, ki konstantno piha, pa se je požar zelo hitro širil. Tak je bil tudi sce-narij gasilske vaje Vremščica 2021, ki je potekala na divaškem letališču. Na lokacijo požara smo prvi prispeli gasilci PGD Divača s sedmimi člani, ki smo ocenili, da bo glede na obsežnost požara potrebno večje število gasilcev. Požar je namreč resno ogrožal objekte letališča, širil se je po pobočju Vremščice in grozil kmetijskim površinam, infrastrukturi in čredi drobnic, ki se je pasla na travnikih po Vremščici. Po prihodu na lokacijo smo vzpostavili sprejemno mesto. Na pomoč so nam najprej priskočili kolegi iz Zavoda za gasilno in reševalno služno Sežana in iz PGD Senožeče. A požar je bil preobsežen, zato se je aktiviralo še vsa društva Kraške gasilske zveze in gasilske zveze iz Obalno-Kraške in Severno-Primorske regije. Da bi bilo gašenje učinkoviteje, se je na letališču pripravil helidrom z bazenom, iz katerega je helikopter zajemal vodo in požar gasil iz zraka.. Po večurnem skupnem delu nam je požar uspelo po-gasiti.

PGD Divača

Foto: arhiv PGD Divača

INTERVENCIJE V LETU 2021

17. 8. 2021

Ob 11.15 je zagorelo v gozdu nad Brestovico pri Komnu, občina Komen. Zaradi nedostopnega terena in močnega vetra so bili aktivirani gasilci Kraške gasilske zveze, gasilskih zvez Gorica in Gorica-Šempeter, od tega 16 prostovoljnih društev in dve poklicni enoti. Požar na okoli 7 hektarih nedostopnega terena je gasila tudi posadka s helikopterjem Slovenske vojske. Požar je bil omejen, preko noči se je izvajala požarna straža. Gasilci PGD

Divača so sodelovali z GCGP-2 in s tremi gasilci.

14. 8. 2021

Ob 01.21 je gorelo osebno vozilo na izvozu avtoceste v Divači v smeri proti Ljubljani. Posredovali so gasilci ZGRS Sežana in PGD Divača, ki so goreči vozilo pogasili, očistili vozno površino ter počakali do prihoda avtovleke in pomagali vozilo naložiti. Vozilo je pogorelo v celoti.

8. 8. 2021

Ob 11.05 so gasilci PGD Divača nudili pomoč prebivalcem stanovanjskega bloka v ulici Stanka Volka pri odmaševanju kanalizacijske cevi.

6. 8. 2021

Ob 20.24 so gasilci PGD Divača v Dolnjih Ležečah odstranili več osjih gnezd na hiši.

30. 6. 2021

Ob 20.17 so v Divači gasilci PGD Di-

vača in ZGRS Sežana rešili ovco, ki je padla med betonska korita in se požkodovana zataknila na dnu.

1. 6. 2021

Ob 1.04 so pri naselju Brežec pri Divači v občini Divača gorele bale sena. Gasilci PGD Divača in ZGRS Sežana so bale sena razkopal in pogasili požar.

25. 4. 2021

Ob 13.11 je v naselju Matavun v občini Divača prišlo do naleta motornega kolesa v osebno vozilo. Posredovali so gasilci ZGRS Sežana, PGD Senožeče in PGD Divača, ki so kraj dogodka zavarovali, odklopili akumulator, nudili pomoč reševalcem NMP in policiji. V nesreči sta bili dve osebi poškodovani, prepeljani sta bili v SB Izola.

5. 4. 2021

Ob 17.32 je pri Divači v gozdu gorela podrast na površini 0,09 hektarja. Posredovali so gasilci PGD Divača, PGD Senožeče in ZGRS Sežana, ki so požar pogasili. Škode ni bilo.

31. 3. 2021

Ob 15.41 je na Cesti v Gabrovo naselje v Divači pri gradbenih delih prišlo do poškodovanja nezaščitene plinske instalacije in posledično do uhajanja plina. Gasilci ZGRS Sežana in PGD Divača so zavarovali območje dogodka, preprečili nadaljnje uhajanje plina, izmerili prisotnost plinov v ozračju in podtalni infrastrukturi ter jo prezračili. O dogodku so bile obveščene pristojne službe.

6. 3. 2021

Ob 21.26 so v Ulici Stara Divača v Divači gorele saje v dimniku stanovanjskega objekta. Gasilci iz ZGRS Sežana ter PGD Divača in PGD Senožeče so pogasili goreče saje, očistili dimnik in odsvetovali nadaljnje kurjenje do prihoda dimnikarja.

24. 2. 2021

Ob 16.38 je v naselju Dane pri Divači v občini Divača gorela suha trava. Posredovali so gasilci PGD Senožeče, PGD Divača in ZGRS Sežana, ki so požar na enem hektarju pogasili in do-datno zalili z vodo.

PGD Divača

Foto: arhiv PGD Divača

ZAVOD ZACERA S SEDEŽEM V SENOŽEČAH NUDI POMOČ POSAMEZNIKU V OBLIKI OSEBNE ASISTENCE

Osebna asistenca je storitev, s katero v vsakdanjem življenju pomagamo tistim, ki so pomoči potrebni, da živijo kakovostno in prijetno življenje.

Zavod deluje uspešno na področju socialnega varstva in osebne asistence od leta 2019. Smo pozitivno naravnana ekipa in sodelujemo v dobrobit vsakega človeka. Naša prioriteta je omogočiti tistim, ki potrebujejo pomoč, dostojno in samostojno življenje. V ta namen je naš pristop individualen in prilagojen vsakemu posamezniku, ki je star od 18 do 65 let.

Osebna asistenca je v veljavi od 1. 1. 2019 z zakonom o osebni asistenci in je namenjena ljudem, ki potrebujejo pomoč pri vsakdanjih življenjskih opravilih, bodisi zaradi dolgotrajnih telesnih okvar, bolezni, poškodb, duševnih, intelektualnih ali senzoričnih okvar.

Osebno asistenco je financira državni proračun in je **brezplačna pomoč za uporabnika**, ki koristi osebno asistenco.

Osebna asistenca ni vezana na premoženje ali prihodek uporabnika.

Naš zavod osebno asistenco izvaja kot nepridobitno dejavnost na podlagi

odločbe ministrstva.

Osebna asistenca ni namenjena samo težkim invalidom, ki uporabljajo invalidski voziček ali imajo težko motnjo, koristijo jo lahko tudi posamezniki, ki potrebujejo pomoč druge osebe za dostojno in samostojno življenje, kot je v primeru našega uporabnika z amputirano nogo. Osebna asistenca je namenjena tudi osebam po možganski kapi, z diagnozo shizofrenije, demence, saj raziskave kažejo, da je vse več primerov demence tudi med mladimi ljudmi.

Razlika med družinskim članom in osebnim asistentom:

Za delo družinskega pomočnika se odločijo osebe, ki želijo pomagati svojim družinskim članom in jim kljub invalidnosti olajšati življenje. Delo osebnega asistenta pa lahko opravlja skoraj kdorkoli s čutom za sočloveka in veseljem do dela z invalidno osebo.

Prednost osebnega asistenta za uporabnika je ta, da lahko ostane v domačem okolju v primeru, da družinski član ne more opravljati več naloge družinskega pomočnika.

Uporabnik ima lahko več osebnih asi-

stentov, ki pokrivajo njegove potrebe tudi **do 24 ur**, medtem ko je družinski pomočnik lahko samo eden.

Družinski pomočnik lahko postane **osebni asistent** in dobi pomoč drugih asistentov če to družina izbere.

Plačo osebnega asistenta subvencionira ali v celoti plača ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v primeru, da uporabnik ne prejema dodatka za pomoč in postrežbo. V kolikor uporabnik prejema dodatek za pomoč in postrežbo je dolžen polovico dodatka plačati izvajalcu osebne asistence kot sofinanciranje za storitev osebne asistence.

Prednosti osebne asistence:

- primerna nega in oskrba,
- spremstva,
- pomoč v gospodinjstvu,
- pomoč na delovnem mestu in izobraževalnem procesu,
- pomoč pri drugih dejavnostih in aktivnostih, v katere je uporabnik vključen
- pomoč pri komunikaciji,
- razbremenitev družinskih članov,
- možnost zaposlitve družinskih članov.

Naše prednosti:

- nudimo strokovno podporo,

- pomagamo pri iskanju osebnih asistentov,
- dodatna izobraževanja in usposabljanja s področja komunikacije, izboljšanja odnosov, zakonodaje,
- telefonska podpora uporabnikom in asistentom,
- elektronska podpora,
- brezplačno usposabljanje za osebne asistente in uporabnike,
- asistenti imajo možnost delati preko s. p-ja. Zaradi svojega strokovnega znanja iz poslovnega področja lahko svetujemo, preračunamo in najdemo najboljšo finančno rešitev,
- nekateri izmed vodstva zavoda imajo za sabo težke izkušnje na področju zdravja in vas razumejo bolje, kot kdorkoli.

Brezplačno vam pomagamo pri oddaji vloge za uveljavljanje pravice do osebne asistence.

Zavod ZACERA – Zavod za celostni razvoj človeka in samostojno življenje, je neprofitna organizacija za potrebe izvajanja osebne

asistence in drugih socialnih programov.

Zavod ZACERA je bil ustanovljen leta 2019 z vizijo povezovanja ljudi v vzajemno podporo in sodelovanjem pri boljšem in dostojnem življenju.

V zavodu si prizadevamo nuditi pomoč ljudem, ki v vsakdanjem življenju potrebujejo pomoč drugega za neodvisno in bolj kakovostno življenje. Svoj namen dosegamo s pomočjo izvajanja različnih dejavnosti.

Poleg osebne asistence, ki je glavna dejavnost zavoda ZACERA, smo aktivni tudi pri izvajanju kreativnih delavnic kot so izražanje skozi barvanje mandal. Delavnice so namenjene vsem, ki si želijo sprostitve, doživeti prijetne trenutke ter se razbremeniti osebnih čustev in psihičnih napetosti.

Nudimo tudi pomoč na domu, storitev, ki je prilagojena konkretnim potrebam posameznika, njegovim oziroma njenim sposobnostim, željam, pričakovanjem in življenjskim razmeram.

Za dodatne informacije lahko pokličete na **064148775** ali pišete na **zacerakoper@gmail.com**, **Zavod ZACERA, Senožče 82C, 6224 Senožče**

Norma Poffa,
zakoniti zastopnik zavoda ZACERA in
vodja osebne asistence

AL' PRAV SE PIŠE

Pošiljam vam pozdrave (i)z dopusta

Poletje je tisti letni čas, ko si lahko vzamemo nekoliko več časa za potovanja in izlete. Včasih smo s potovanj ali z dopusta prijateljem pošiljali barvite razglednice, ki jih danes pogosto nadomeščajo takšne v e-obliki. Razglednica ima na eni strani običajno fotografijo, na drugi, hrbtni strani pa prostor za naslovnika in besedilo. Mogoče ste se pred pisanjem sporočila na razglednico včasih spraševali, ali pošiljate pozdrave z ali iz dopusta? Pri rabi omenjenih predlogov upoštevajmo prostorsko logiko.

Poglejmo si jo na primeru morja – če pošiljate pozdrave IZ morja, pomeni, da stojite V morju in pišete, zato je ustreznejša raba "Pošiljam pozdrave Z morja." Nekaterim so ljubši hribi, torej hodijo V hribe ali gore in pošiljajo razglednice IZ hribov ali gora. Če se povzpnejo denimo na Nanos, pa gremo NA hrib in pozdravljamo Z Nanosa. Lahko se najdemo tudi v zagati, ali se vračamo S ali Z določenega hriba. Pred besedami, ki se začnejo na t, s, h, š, k, f, c, p, č – najlažje si jih zapomnimo, če v povedi Ta suhi

škafec pušča izpustimo vse samoglasnike, torej a, e, i, u – zapišemo S, pred besedami, ki se začnejo na ostale črke, pa zapišemo Z, torej S Triglava, S Škrlatice, S Kokoške, S Slivnice, S Čavna .., toda Z Vremščice, Z Blegoša, Z Javornika, Z Gure.

doc. dr. Jana Volk,
Oddelek za slovenistiko
Fakultete za humanistične študije
Univerze na Primorskem

MOŽNOST UPORABE PRETEČENIH OSEBNIH IZKAZNIC NA OBMOČJU SLOVENIJE

Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 med drugim omogoča tudi možnost uporabe osebne izkaznice, ki ji je sicer že potekla veljavnost.

Navedeno velja le za osebne izkaznice, ki jim je veljavnost potekla od 29. 3. 2020, če v tem času ni prišlo do spremembe osebnih podatkov, navedenih na dokumentu. Torej le v primeru, če državljan od 29. 3. 2020

ni spremenil svojega osebnega imena, naslova ali drugih podatkov, ki so zapisani na osebni izkaznici, in če fotografija na osebni izkaznici še vedno izkazuje njegovo pravo podobo.

Uporaba pretečenih osebnih izkaznic bo mogoča do konca leta 2021 in samo na območju Republike Slovenije, in sicer ob izkazovanju istovetnosti in državljanstva (pred pristojnimi organi) in nastopanju v pravnem prometu (npr. uporaba na

banki, pri notarju).

Ne glede na to, da je osebna izkaznica tudi dokument za prehajanje državne meje držav Evropske unije in schengenskega prostora ter drugih držav, ki so za to izrazile privolitve, **poudarjamo, da prehajanje državne meje s pretečeno osebno izkaznico ni mogoče.**

Ministrstvo za notranje zadeve

OGLASI, OBVESTILA GLASNIK

JUHUUH SPET BO POSKOKEC TU!

Saj ni res, pa je. Kako hitro čaš beži. Mar ni res? Zdi se, kot da smo se še včeraj skupaj zabavali na naših vadbah, pa temu ni tako. Za nami so že skoraj cele poletne počitnice. V tem času si poSKOKec in njegovi poSKOKčevi vaditelji nabiramo nove moči za novo sezono, ki že nestrpno trka na naša vrata. Pa da ne mislite, da samo počivamo. Ves ta čas mislimo na vas in za vse otroke pripravljamo nove dogodivščine, s katerimi se bomo srečali v novi sezoni.

Vse skupaj se bo tudi letos začelo z Gibalno abecedo, ki je namenjena vsem predšolskim otrokom. Gre za program, ki vsebuje veliko gibanja. Gibanje je pomembno, saj z njim otroci spoznavajo svet okoli sebe, sposobnosti svojega telesa in hkrati tudi skladnost gibanja le-tega. Malčkom od 3. do 6. leta predstavimo različna gibanja, učijo se biti del skupine in sodelovanja. Z gibanjem in igro pa se

spodbujajo tudi socialne spretnosti in krepijo telesne sposobnosti. Tisti »starejši« poSKOKci, lahko svoja pridobljena znanja nadgradijo v programu Športne šole. Vabljeni so vsi otroci, ki obiskujejo 1. in 2. razred osnovne šole. V športni šoli se otroci srečajo z veliko bolj zahtevnimi elementi atletike, gimnastike, spoznajo veliko različnih množičnih športov, obenem pa se ves čas zabavajo in aktivno sprostijo po pouku v šoli.

In že je tu mesec oktober, ko se začnejo tudi naši sobotni tečaji plavanja z vodnimi animacijami. Tečaj je namenjen vsem otrokom od 4. do 9. leta starosti. Z najmlajšimi se na začetku najprej skupaj prilagajamo na vodo in tako

skupaj premagamo strah, da se lahko potem vsi veselo zabavamo v vodi. Ko je strah premagan, začnemo pridobivati nova plavalna znanja. Tisti starejši izpopolnjujejo svoja znanja pod budnim očesom vaditeljev. Otrokov napredek redno predstavimo tudi staršem, da so lahko bolj povezani s samim tečajem.

Ko pa je poSKOKčeva sezona že v polnem teku, pride čas za najmlajše poSKOKce in njihove starše v programu otroci + starši = super zabava. Otroci s pomočjo staršev razvijajo temeljna področja otrokovega razvoja in izvajajo naloge, ki jih brez pomoči svojih staršev ne bi zmogli. Ob izvajanju težjih nalog dajejo straši svojemu otroku podporo in ob tem gradijo medsebojno zaupanje. Otroci skozi igro razvijajo svoje gibalne sposobnosti in se srečujejo z novimi oblikami gibanja. Energični vaditelji poskrbimo, da otroke pripravimo na prve športne korake. Nikakor ne smemo pozabiti na spomladanski del poSKOKčeve sezone, ko se vsem aktualnim programom pridružita še tečaj rolanja in šola tenisa, ki dodatno popestrijo naše dni. Skozi celotno sezono pripravljamo tudi raznorazne poSKOKčeve animacije, tako na rojstnih dnevih, kot tudi na različnih dogodkih. Več o naših programih si lahko preberete na naši spletni strani www.poskocec.si. Prisrčen poSKOKčev pozdrav. Se vidimo!

Lara Primc

Foto: arhiv ŠD poSKOKec

Društvo Ljubiteljev Baletne Umetnosti Divača

VPIS v BALETNO ŠOLO DIVAČA

Želiš postati čarobna baletka tudi ti?

V baletni skrinji imamo zate čudovite baletne oblekice in copatke.

Ne čakaj, tvoj Vpis hitro oddaj po mailu :

balet.divaca@gmail.com

ali po telefonu 041 615 068

Obvestilo

Spoštovani,

obveščamo vas, da **Poslovalnica Divača 29. oktobra 2021 zapira svoja vrata**. Tega dne bo poslovala le do 13. ure. Po novem boste lahko bančne storitve opravljali v bližnji **poslovalnici Sežana, na naslovu Partizanska cesta 50**.

Na obstoječi lokaciji Poslovalnice Divača bo še naprej na voljo bankomat.

Za dodatne informacije smo vam na voljo na telefonski številki 05/7343 750, vaša vprašanja pa nam lahko pošljete tudi na naslov info@intesasnpaolobank.si

Vljudno vabljeni v Poslovalnico Sežana, ki posluje od ponedeljka do petka, 8.30-13.00 in 14.00-16.30.

Lep pozdrav

Tadeja Čebokli, vodja poslovalnice Sežana

 INTESA SANPAOLO BANK

NAJ VAŠ OGLAS DOSEŽE SVOJ DOMET

OGLAŠEVANJE NA LCD ZASLONU BOTANIČNEGA VRTA SEŽANA

... NA LCD ZASLONU SE LAHKO OGLAŠUJE...

- naravno in kulturno dediščino čezmejnega Matičnega Krasa
- javne prireditve in aktivnosti: kulturne, športne, izobraževalne ter tiste povezane z naravno in kulturno dediščino Matičnega Krasa
- produkte in storitve, povezane z naravno in kulturno dediščino Krasa, ki so pomembne za razvoj občine Sežana in Matičnega Krasa

**... NA LCD ZASLONU SMEJO OGLAŠEVATI
SUBJEKTI MATIČNEGA KRASA...**

- Občina Sežana, krajevne skupnosti v občini Sežana, javna podjetja in javni zavodi, katerih ustanovitelj ali soustanovitelj je Občina Sežana
- lokalne skupnosti iz območja čezmejnega Matičnega Krasa in njihovi zavodi
- lastniki, najemniki in upravljavci objektov naravne in kulturne dediščine
  - društva in klubi s sedežem na območju Matičnega Krasa
  - državna podjetja in državni zavodi, druga združenja v javnem interesu iz območja Matičnega Krasa ter
  - drugi subjekti, ki pomembno prispevajo k razvoju turizma na območju Matičnega Krasa

VEČ INFO O CENIKU IN POGOJIH OGLAŠEVANJA:
KSP D.D. SEŽANA, upravljavec Botaničnega vrta Sežana
storitve@ksp-sezana.si / 031 625 093

NAGRADNA KRIŽANKA 1

Sken ali fotografijo rešene križanke 1 **pošljite** v tednu **od 25. do 30. oktobra** do 15h na naslov glasnik@divaca.net, s pripisom **NAGRADNA KRIŽANKA 1** in vašimi podatki.

Lahko pa pošljete tudi izrezano križanko na naslov:
OBČINA DIVAČA
(UO GLASNIK - nagradna križanka 1)
Kolodvorska ulica 3a, 6215 DIVAČA

Nagrajenec bo objavljen v naslednji številki Glasnika. Nagrado kosilo ali večerja za 2 osebi v vrednosti 50 eur bo prispevala Gostilna pri Mlinu iz Dolenje vasi. Nagrajenec naj kontaktira Andreja Koritnika na telefonsko številko 041/ 639-040.

Žreb bo potekal 3. novembra ob 15h v prostorih Občine Divača. Komisijo bodo sestavljale članice UO Glasnika in avtor križanke g. Marijan Sotlar.

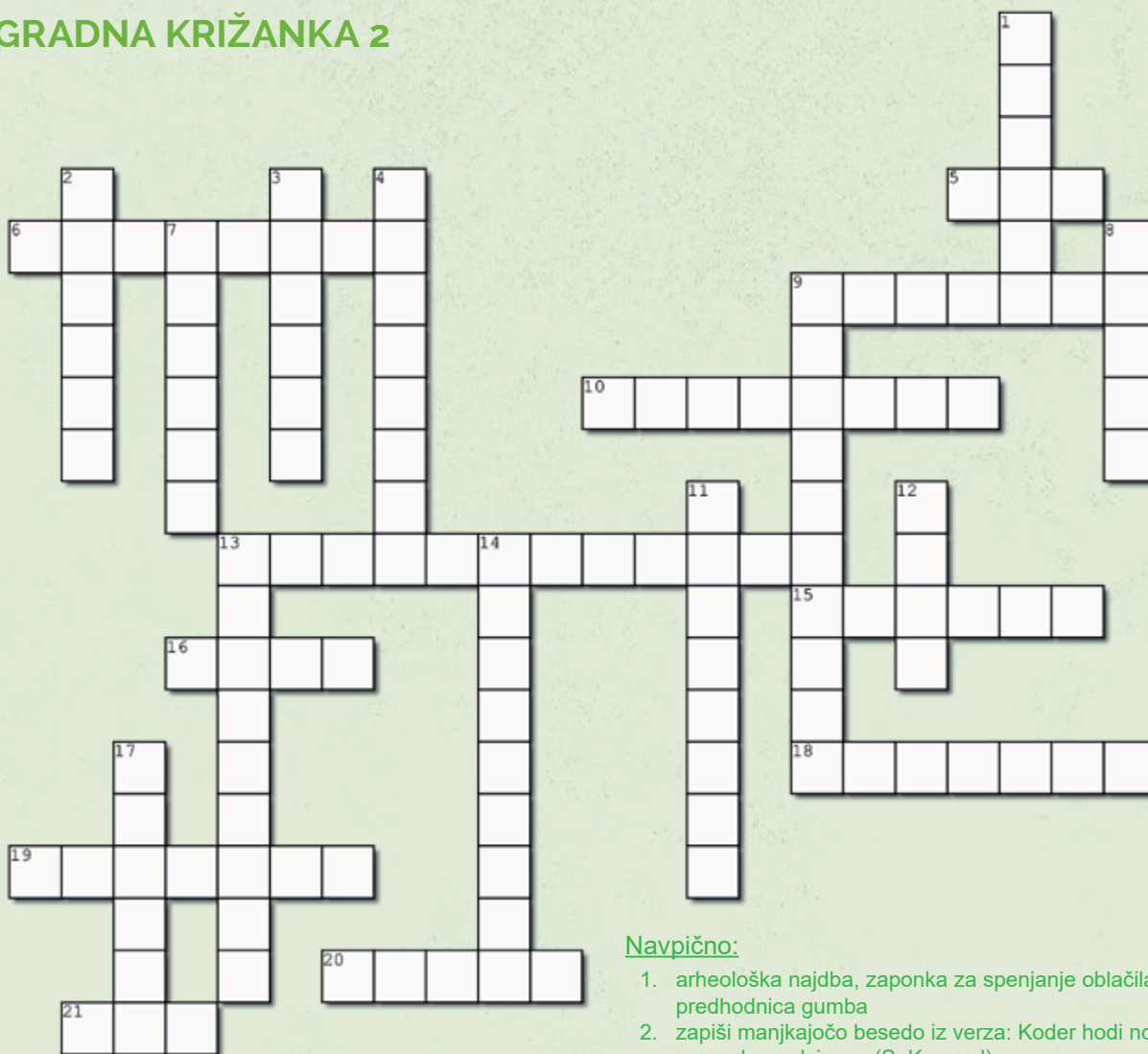
NAGRADNA KRIŽANKA 1

			SESTAVIL: MARIJAN SOTLAR	NAZADOVANJE	TV ZASLON	KRAJ PRI KRANJU	OMAR NABER	PREPROSTO OROŽJE	AMER. FILM IGRALKA THURMAN	CIPRESOV GAJ	KAR JE NA NOVO ODKRITO	JECLJANJE	ITAL. FILMSKA IGRALKA LIA		
			RADIKALNA SPREMEMBA DRUŽBENIH ODNOSOV												
			PODREJANJE VSEGA EKONOMSKI KORISTI												
			PREBIVALEC GRČIJE					KONIČASTO POKRIVALO POLJSKA PISATELJICA HANA							
			PRIPRAVA ZA ORANJE ČEBELJA TVORBA V PANJU						AVSTRIJSKA SLALOMISTKA ELFI	TRAVNIŠKA ZDRAVILNA RASTLINA ČVRST, SVEŽ					
GLASNIK	SAMO MEDVED NEUMEN ČLOVEK		ŠAMPION GRŠKI NOGOMETNI KLUB		ROKOMETU PODOBNA IGRA ZA ŽENSKE	HOMERJEVA EPSKA PESNITEV									
UMETNIŠKO DELO IZ TREH DELOV						BOLEČE OTEKLINJE V MIŠICAH KRMILO							GLASNIK		
ŠVICARSKI SMUČARSKI TEKAČ BURGMEISTER				LISTAVEC Z BELIM LESOM					VID URŠIČ TANKA MREŽASTA TKANINA			OZVEZDJE RIMŠČICE	VODNA KAČA Z DEVETIMI GLAVAMI		
AMERIŠKA PISATELJICA FERBER				MESTO OB AZOVSKEM MORJU SEAN TAYLOR				POMLADNA CVETICA KITAJSKA DENARNA ENOTA							
HRIB V OSREDNJIH ATENAH (FON.)					MODNA ZNAMKA OBLAČIL ENAKE VALENCE						AVT. OZNAKA REKE PREBIVALCI AVČ				
GLASNIK	JOŽE CIUHA AVSTRALSKI FILM. IGRALEC JOANNE		DRŽALO ZA ROKOPISE PREVARA, UKANA						MUSLIMANSKO MOŠKO IME SLOVENSKI KIPAR LOJZE						
ŠPANSKA TOVARNA AVTOMOBILOV				KRAJ OB SOČI MESTO V BELGIJI					VLADARJEVO BIVALIŠČE FRANCOŠKI POLITIK PIERRE						
ALEŠ VALIČ			TOYOTIN AVTO RUSKA REPUBLIKA					PREDEL NOVEGA MESTA							
PLEMIŠKA RODBINA V FIRENCAH								KONJENIŠKI ODDELEK RIMSKE LEGIJE				ILO, GLINA	KRAJ NA BANJŠKI PLANOTI		
RUSKI JEZIKOSLOVEC DMITRIJ NIKOLAJEVIČ								ENOVALENTNI RADIKAL IZ ETILENA DAVID ICKE							
ELEKTROKARDIOGRAM			ZOLTAN AMORE GRŠKA ČRKA			EDEN									
NIZOZEMSKI SLIKAR PIETR VAN				LUKA ELSNER AMERIŠKI GLASBENIK BILLY			REKA V AVSTRUII SRD, BES					OTON KUČERA KI IMA UŠI, MALOVREĐEN			
GLASNIK	VRSTA HLADNEGA OROŽJA	GLAGOLNIK OD SODITI SLOVENSKI PEVEC SMOLAR						NIZEK ŽENSKI GLAS	MESTO ZAH. OD BARIJA DA ALI ...						
KONEC ŠAHOVSKE IGRE			ONA IN ... KOZJI GLAS		ZANOS, DELOVNI POLET						SPOJ PRI OBLEKI NIKA URBAS				
VRSTA SIRA					ZELENE POVRŠINE V URBANEM NASELJU										
VRSTA GLASBILA, TOLKALA						STAR SLOVAN			DESNİ PRITOK REKE LIM V SRBIJI						

UGANKARSKI SLOVARČEK: GELOZE - boleče otekljne v mišicah, RETO - švicarski smučarski tekač Burgmeister, EDNA - ameriška pisateljica Ferber, PNIKS - hrib v osrednjih Atenah, ELSTIC - modna znamka oblačil, UŠAKOV - ruski jezikoslovec Dmitrij Nikolajevič, LAER - nizozemski slikar Pietr van, SAMUEL -avstralski igralec Joanne, POAK - grški nogometni klub, JOEL - ameriški glasbenik Billy

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE: BARITONIST, ENAKONOČJE, LIZA, ARIEL, CSD, STIČNA, MATEJ PENKO, GZ, ANOLIA, CAGE, RAB, ETNIK, MO, OL, ALONSO, LASA, OŠR, DLRE, BE, POANTA, LUOP, POCLAIN, ED, ESV, ŽAR, ARZEN, ROOSEVELT, EMONA, VDOR, LI, ŽMITEK, MAJDA, ŠIRCA, KROV, IPA, VAJENKA, IFA, EL, ČEMAŽ, AL, NIP, LAMICA, KRA-CALO, IKON, CARL, ME, ON, TESE, RIOJA, ALI, ITALIJA, VINOTOK, SADE, ADU, NE, SAGA

NAGRADNA KRIŽANKA 2**Vodoravno:**

5. ime dnevnega centra za starostnike v občini Hrpelje-Kozina
6. slovenska tradicionalna kulinarčna jed iz območja Idrije in Cerčna
9. ime vasi, v kateri se obeležuje spominski dan občine Divača
10. uradni seznam zemljišč s podatki o parcelah, eden najstarejših je Franciscejski iz 1823
13. ime domačije v Divači, ki je bila prenovljena v Muzej slovenskih filmskih igralcev in prireditveni prostor
15. preprost čoln iz enega debla
16. katera žuželka je dala drugo ime Veliki jami na Prevali II
18. brkinski izraz za velika dvoriščna vrata
19. invazivna tujerodna vrsta rastline, izvira iz Japonske
20. ostanek požetega žita, uporablja se za steljo, kritje streh in rokodelstvo
21. pletena posoda za prenašanje (česa) na hrbtu

Navpično:

1. arheološka najdba, zaponka za spenjanje oblačila in za okras, predhodnica gumba
2. zapiši manjkajočo besedo iz verza: Koder hodi nov pesnik, povsod se odziva ... (S. Kosovel)
3. večja podolgovata, navadno zidana posoda na prostem za vodo in napajanje živine
4. ustanova, ki sistematično urejuje, hrani ter predvaja pomembnejše stare filme
7. pustna šema v kožuhu z zvonci okrog pasu in posebnim pokivalom, obhodi vpisani na seznam kulturne dediščine Unesca
8. kamnit steber ob vratih
9. ime gradišča na Griškem polju pri Dolenji vasi
11. rastlina, ki se uporablja za spletanje venčkov sv. Ivana
12. velik ogenj, ki se prižge zvečer pred praznikom, navadno na vzpetini
13. tradicionalna primorska družabna igra, pri kateri igralec meče v igralno polje školjo
14. ekološki sistem, ki vključuje vse žive in nežive dejavnike nekega območja
17. zelo globoka jama s strmimi stenami

Pred vami je 4. nagradna križanka, s katero se lahko preizkusite v poznavanju in iskanju gesel na temo naravne in kulturne dediščine lokalnega prostora. Želimo vam prijetno in poučno razvedritev, če se vam pri kakšni besedi zatakne, pa odgovor najdete na spletni strani ali Facebook strani Zavoda Dobra pot (www.dobra-pot.si, <https://www.facebook.com/DobraPot>).

Nagrade so prispevali: Kamnoseški izdelki umetnostne obrti Jernej Bortolato; Čebelarstvo Gombač, Naklo; Javni zavod Park Škocjanske jame, Slovenija; Jamarsko društvo Gregor Žiberna Divača in Avtoplus TPS, d. o. o.

Srečni nagrajenci druge križanke so: Darko Antončič iz Sežane, Marija Boršič iz Kozine, Ark Jovanovič iz Lokve.

Ponovno vabljeni, da celotno rešeno križanko fotografirate in pošljete do 30. 9. na sitka.tepeh@dobra-pot.si ali po pošti na Zavod Dobra pot, Barka 31, 6217 Vremški Britof, saj bomo v mesecu septembru izžrebali nove dobitnike nagrad. Imena nagrajencev bodo objavljena v eni izmed naslednjih številčk glasila.

Še enkrat se zahvaljujemo vsem sponzorjem in donatorjem za prijazen odziv in darovane nagrade, s katerimi bomo obdarili navdušene poznavalce kulturne in naravne dediščine naših krajev.

OBVESTILO V PRIMERU NAJDBE POGINULEGA POTOČNEGA RAKA

Javni zavod Park Škocjanske jame, Slovenija (PŠJ) v okviru projekta ENGREEN, ki je sofinanciran iz programa čezmejnega sodelovanja INTERREG V-A ITALIJA-SLOVENIJA 2014–2020, izvaja popis potočnega raka primorski koščak oz. koščenc (Austropotamobius pallipes) v porečju reke Reke. Hkrati raziskujemo tudi prisotnost glive Aphanomyces astaci, ki povzroča bolezen imeno-

vano račja kuga in ima za posledico pogine potočnih rakov.

Iz tega razloga naprošamo vse, ki bi morebiti našli poginulega potočnega raka v naravi, da nas o najdbi obvestite na mail: renata.rozman@psj.gov.si ali telefon 05 70 82 126 in nam s tem pomagate pri zbiranju vzorcev na terenu. Mrtvega potočnega raka lahko v plastični vrečki shranite v hladilniku dokler ga ne prevzamemo.

Hvala, ker nam pomagate ohranjati biotsko pestrost reke Reke.

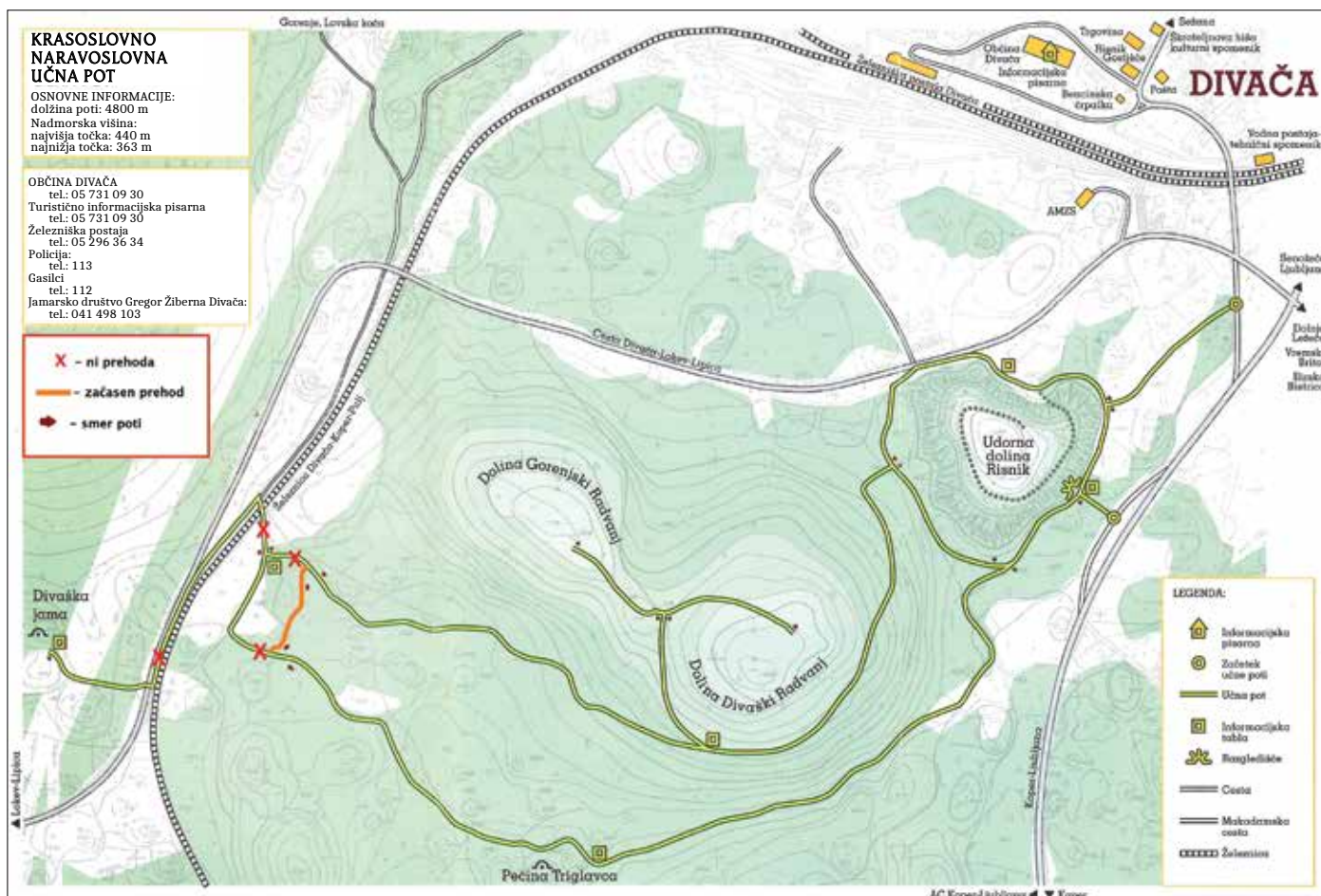
Renata Rozman, PŠJ
vodja projekta ENGREEN

ZAČASNA SPREMEMBA POTEKA KRASOSLOVNO NARAVOSLOVNE UČNE POTI DIVAŠKI KRAS

Zaradi del, ki se izvajajo ob izgradnji drugega tira, je Krasoslovno naravoslovna učna pot Divaški Kras na daljšem krogu nekoliko skrajšana.

Urejena je krožna povezava spodnje in zgornje poti. Začasno je onemogočen tudi prehod do Divaške jame.

Diviška jama je dostopna iz regionalne ceste Divača - Lokev.

JAVNO NAZNANILO

Na podlagi osmega odstavka 84. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17) Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja s tem

JAVNIM NAZNANILOM

obvešča javnost o javni objavi pobude za pripravo združenega postopka za prenavo daljnovođa 110 kV Divača–Koper I s prehodom na 2 × 110 kV

I.

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, kot pripravljavec prostorskih aktov (v nadaljnjem besedilu: pripravljavec), javno objavlja **pobudo za pripravo združenega postopka za prenavo daljnovođa 110 kV Divača–Koper I s prehodom na 2 × 110 kV** (v nadaljnjem besedilu: pobuda), ki jo je dne 14. 5. 2021 podalo Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za energijo (v nadaljnjem besedilu: pobudnik). Pobuda so pod številko 220229-1.6-R aprila 2021 izdelali IGEA, d. o. o., Ljubljanski urbanistični zavod d. d. in Elektroinštitutom Milan Vidmar.

II.

Pobuda bo **od 8. septembra 2021 do 8. oktobra 2021** javno objavljena v digitalni obliki na spletnem portalu GOV.SI (povezava: <https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-okolje-in-prostor/javne-objave>).

ve-ministrstva-za-okolje-in-prostor/). Pobuda bo v tem času razgrnjena:

- na Ministrstvu za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska cesta 21, Ljubljana,
- v prostorih Občine Divača, Kolodvorska ulica 3/a, 6215 Divača,
- v prostorih Občine Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana,
- v prostorih Občine Hrpelje - Kozina, Hrpelje, Reška cesta 14, 6240 Kozina in
- v prostorih Mestne občine Koper, Verdijevega ulica 10, 6000 Koper – Capodistria.

III.

Pripravljavec in pobudnik bosta z namenom podrobnejše seznanitve javnosti organizirala naslednje javne predstavitve:

- 14. 9. 2021 s pričetkom ob 16.00 v večnamenskem objektu Divača – tržnica, Kraška cesta, Divača, v primeru slabega vremena pa v Osnovni šoli Divača (tudi za občino Sežana),
- 14. 9. 2021 s pričetkom ob 18.00 v prostorih Občine Hrpelje - Kozina, Hrpelje, Reška cesta 14, 6240 Kozina,
- 29. 9. 2021 s pričetkom ob 18.00 v Krajevni skupnosti Bertoki, Cesta borcev 1, 6000 Koper – Capodistria in
- 29. 9. 2021 s pričetkom ob 16.00 v sejni dvorani v Pretorski palači, Titov trg 3, 6000 Koper – Capodistria.

IV.

Zaradi epidemioloških razmer bo

javna obravnava potekala z upoštevanjem ukrepov Vlade Republike Slovenije za zavezitev širjenja okužb v skladu s priporočili in usmeritvami Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

V.

Javnost ima možnost v času javne objave pobude iz točke II. nanjo dati predloge in pripombe. Le-te lahko javnost poda na javnih predstavitev ali jih pošlje na naslov Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, Ljubljana, ali na elektronski naslov [gp.mop@gov.si](mailto:mop@gov.si), pri čemer naj v rubriki »zadeva« navede ključne besede »Pobuda za daljnovođa Divača–Koper«.

Pripravljavec in pobudnik bosta skupaj z investitorjem in izdelovalci analizirala prispele predloge in pripombe javnosti ter podane smernice nosilcev urejanja prostora. Na podlagi analize bo pripravljen osnutek sklepa o izvedbi državnega prostorskega načrtovanja in ga poslan v sprejem Vladi RS.

Pri dajanju pripomb in predlogov bodo osebni podatki objavljeni le, če posameznik to označi na obrazcu za podajo pripomb in predlogov oziroma, če posameznik soglašanje z objavo posebej navede v podani pripombi oziroma predlogu.

Št. 35009-3/2021-2550-3
Ljubljana, dne 30. avgusta 2021.

Georgi Bangiev,
generalni direktor direktorata
za prostor, graditev in stanovanja

DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA ZA DV 110 KV DIVAČA – KOPER I S PREHODOM NA 2 × 110 KV

POBUDA - Povzetek za javnost

CILJI IN NAMEN DRŽAVNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

Predmet pobude za pripravo državnega prostorskega načrta (v nadaljnjem besedilu: DPN) je prenova daljnovođa (v nadaljnjem besedilu: DV) 110 kV Divača–Koper I s prehodom na 2 × 110 kV v dolžini ca. 30 km. Z DPN bo zagotovljena umestitev teh ureditev v prostor. Območje prostorske ureditve, ki je predmet te pobude, se nahaja na območju občin Divača, Sežana, Hrpelje-Kozina in Mestne občine Koper. Državno prostorsko načrtovanje poteka v obliki združenega postopka načrtovanja in dovoljevanja (Zakona o

urejanju prostora, Uradni list RS, št. 61/17: 78. člen.

Cilj načrtovane prenove DV 110 kV Divača–Koper I s prehodom na 2 × 110 kV je nadgradnja obstoječega enosistemskega v dvosistemski daljnovođa z namenom zagotoviti dolgoročno zanesljivost napajanja oziroma večjo zanesljivost obratovanja celotnega obalnega dela Primorske.

OPIS PROSTORSKE UREDITVE

Začetno točko elektroenergetskega voda predstavlja obstoječa razdelilna transformatorska postaja (v nadaljnjem be-

sedilu: RTP 400/220/110 kV Divača, končno točko pa obstoječa RTP 110/20 kV Koper. V sklopu predmetnega projekta bo treba predvideti razplet daljnovodov pred RTP Divača in RTP Koper. V odvisnosti od izbrane variante in načina vključitve v RTP Koper (nadzemno/podzemno) se predvideva tudi preureditev/pokablitev dela obstoječega DV 110 kV Koper-Buje. RTP 35/20 kV Hrpelje se z izgradnjo novega 110 kV stikališča vzanka v predmetni 110 kV DV. V ta namen je določeno širše območje pobude. V sklopu izgradnje drugega tira predvidene nove železniške proge Divača – Koper je predvidena izgradnja elektro napajalne postaje (ENP) Črni Kal, ki se na predmetni DV priključi s kablenskimi vzankanjem. Nadzemni del voda se opremi s 6 vodniki 243-AL1/39-A-20SA, ki se preko izolatorskih verig sestavljenih iz kompozitnih izolatorjev obesijo na jeklene palične konstrukcije – dvosistemske stebre z obliko glave »sod«. Na konice stebrov se montira zaščitna vrv z optičnimi vlakni, OPGW kablom. V primeru podzemne izvedbe je treba upoštevati prenosno moč nadzemnega dela daljnovoda. Predvidi se uporaba enofaznih kablov z izolacijo iz omrežnega polietilena. Širino varovalnega pasu nadzemnega voda predstavlja pas 30 m in zavzema prostor 15 m levo in desno od osi daljnovoda, širina varovalnega pasu podzemnega voda znaša 3 m na vsako stran od osi poteka kablovoda, pri čemer je kablovod mišljen kot enosistemski vod. Za zemljišča v varovalnem pasu nadzemnega voda velja, da se njihova namenska raba ne spreminja, upošteva pa se pogoje omejene rabe. Enako velja na zemljiščih s podzemnim vodom, kjer je raba prostora omejena na dejavnosti, ki ne motijo obratovanja in vzdrževanja podzemnega voda. Celotna trasa predvidenega DV 2 × 110 kV Divača-Koper je razdeljena na posamezne odseke, ki omogočajo lažjo preglednost pri obdelavi posameznih variant. Obravnavane variante so opredeljene kot možni koridorji, znotraj katerih naj bi se umestila trasa elektroenergetskega voda. Vse variante se v največji možni meri izogibajo poselitvi ter območjem varstva narave, kulturne dediščine

in drugim območjem z omejitvami za umeščanje elektroenergetskega voda v prostor.

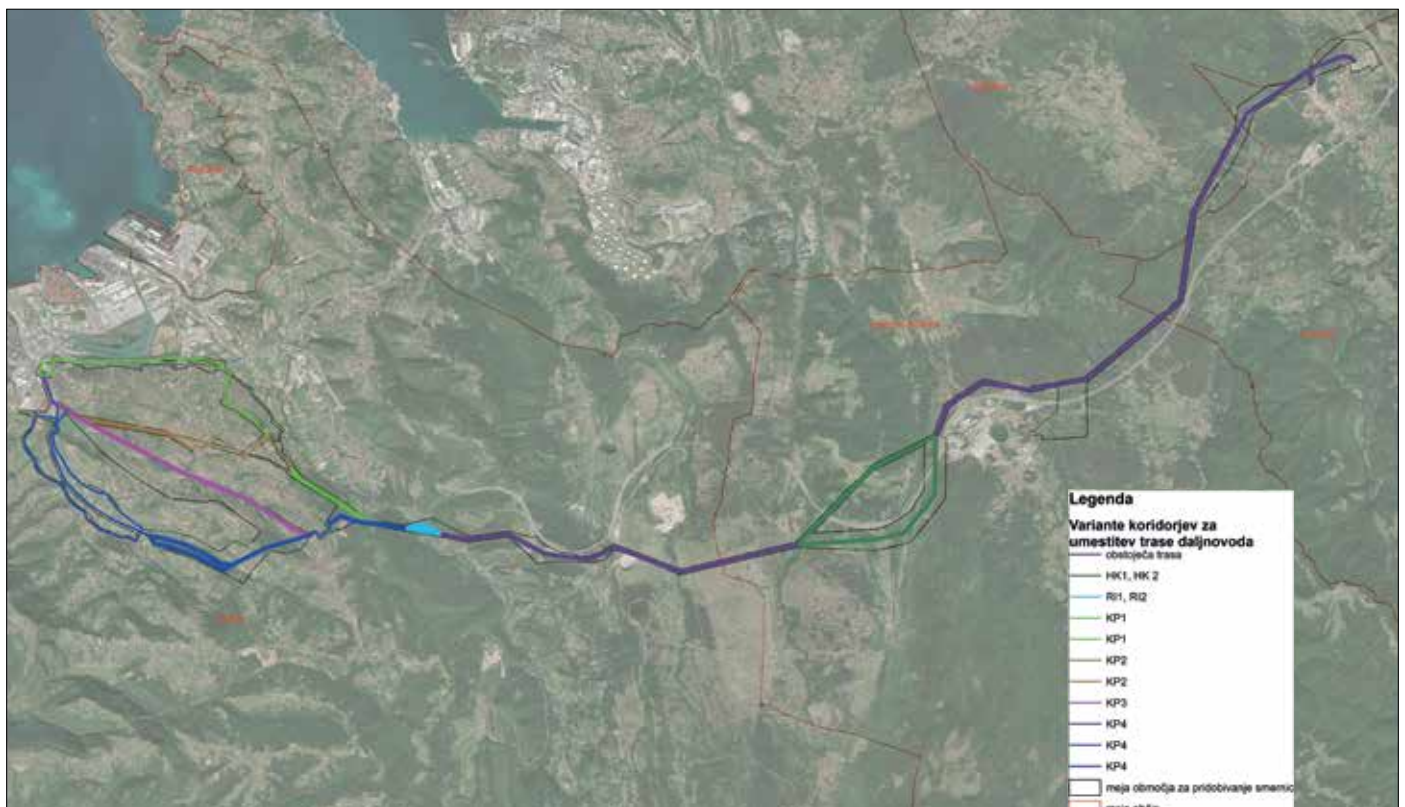
ODSEK (0) PO OBSTOJEČI TRASI

Varianta 0 (dolžine ca. 19,0 km) predstavlja obstoječi nadzemni potek DV 110 kV Divača - Koper I med RTP Divača in SM56. Od SM56 do SM70 sta možni dve varianti poteka (HK1 in HK2). Med SM70 in 94 varianta 0 predstavlja obstoječi nadzemni potek DV 110 kV Divača - Koper I. Od SM94 do SM96 sta možni dve varianti poteka trase (R11 in R12). Med SM96 in 97 pa predstavlja obstoječi nadzemni potek DV 110 kV Divača - Koper I.

NAMEN POBUDE

Namen pobude za pripravo DPN je na osnovi analize javno razpoložljivih podatkov in strokovnih podlag prikazati predlog izvedljivih variant z opredelitvijo njihovega območja. Pobuda je osnovni prostorski dokument za obravnavo prostorske ureditve v fazi odločanja o pripravi načrta. Pripravljenec jo posreduje državnim in lokalnim nosilcem urejanja prostora, da podajo smernice in pristojnemu ministru, da odloči o potrebnosti izvedbe postopka celovite presoje vplivov na okolje. Pobudo hkrati javno objavi v prostorskem informacijskem sistemu, javnost pa ima možnost v 30 dneh od objave pobude nanjo dati predloge in pripombe. Podane smernice bodo analizirane skupaj s pridobljenimi podatki in predlogi javnosti, na tej podlagi pa bodo izoblikovane usmeritve za nadaljnje načrtovanje. Pripravljen bo sklep, s katerim se dovoli izvedbo postopka državnega prostorskega načrtovanja, ki ga sprejme Vlada RS. V nadaljnjem postopku priprave DPN bo izdelana študija variant z utemeljitvijo najustrežnejše rešitve, ki bo v nadaljevanju postopka obravnavana v samem DPN.

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR,
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja

PARTICIPATIVNI PRORAČUN V OBČINI DIVAČA ZA LETO 2022

POVABILO ZA ODDAJO PROJEKTHNIH PREDLOGOV OBČANK IN OBČANOV

Participativni proračun je sistem razporejanja dela proračunskega denarja tako, da o njegovi porabi odločajo neposredno občanke in občani.

V občini Divača bo v letu 2022 namenjenih za projekte, ki po mnenju občank in občanov izboljšujejo kakovost življenja, predvidoma 60.000 EUR. Skupno bodo občani v proračun lahko tako uvrstili 10 - 15 projektov.

Predloge za projekte bodo oblikovali občanke in občani. Skladnost projektnih predlogov s cilji in možnostmi občine bo preučila Komisija za pripravo participativnega dela proračuna. Dokončni projektni predlogi pa bodo podani na glasovanje občankam in občanom. Izglasovani projektni predlogi bodo umeščeni v proračun občine za leto 2022.

NAMEN IN CILJ POVABILA

Namen projekta je uresničevati načela participativnega proračuna v Občini Divača, izboljšati kakovost življenja občank in občanov, krepiti družbeno participacijo in vključenost občanov ter prispevati h gradnji skupnosti.

Cilj je pridobiti projektne predloge v vsakem od 3 območij občine (KS Divača in Dolnje Ležeče, KS Vreme, Barka in Misliče ter KS Senožeče), ki bodo v naslednji fazi podani na glasovanje občankam in občanom, starejšim od 15 let in s stalnim bivališčem na posameznem območju.

Krajevne skupnosti so v razdeljene v področja na način, ki v najvišji možni meri zagotavlja skladen razvoj vseh delov občine.

POSTOPEK

1. PRIPRAVA IN ODDAJA PREDLOGOV

Občanke in občani s stalnim prebivališčem v občini Divača, ki bodo do dne oddaje projektnega predloga dopolnili 15 let, lahko projektni predlog oddajo na posebnem obrazcu najkasneje do **10. 10. 2021, do polnoči** na elektronski naslov **obcina@divaca.si** ali osebno v sprejemni pisarni Občine Divača oz. s priporočeno pošto na naslov Občina Divača, Kolodvorska ulica 3a, 6215 Divača.

Obrazec je dostopen na spletni strani **www.divaca.si**, v fizični obliki pa ga lahko dobite v sprejemni pisarni Občine Divača v času uradnih ur občinske uprave.

Za lažjo pripravo idej in predlogov bodo organizirane delavnice za vsako območje ter projektna pisarna in sicer:

Delavnice:

1. Območje: **21. 9. 2021**, Divača (sejna soba Občine), ob 17:00 in Naklo (vaški dom), ob 19:00
2. Območje: **23. 9. 2021**, Vreme (dvorana Rudnik Famlje), ob 17:00 in Barka (Stara šola), ob 19:00
3. Območje: **29. 9. 2021**, Senožeče (dvorana Rudolfa Cvetka Senožeče), ob 17:00

IMAM IDEJO ZA MOJO OBČINO PREDLAGAM - SODELUJEM!

Projektna pisarna:

1. Območje: **1. 10. 2021**, Divača (sejna soba Občine Divača), od 17:00 od 18:30
2. Območje: **6. 10. 2021**, Vreme (dvorana Rudnik Famlje), od 16:00 do 17:30
3. Območje: **6. 10. 2021**, Senožeče (prostori KS Senožeče), od 18:00 do 19:30

Namen delavnic je predstaviti zakaj participativni proračun, kakšna so merila in kako poteka sam proces. Projektne pisarne pa so namenjene svetovanju o končnem oblikovanju predlogov, pomoči pri tem, kako oblikovati predloge projektov, preverjanje, ali gre za območja občine, itd.

Delavnice in projektno pisarno bo v sodelovanju z Občino Divača izvedlo Kulturno izobraževalno društvo PiNA v sklopu programa ISKRA – Stičišče NVO Istre in Krasa.

2. PRIPRAVA PREDLOGOV ZA GLASOVANJE

Po izteku roka za oddajo predlogov bo prispele projektne predloge pregledala Komisija za participativni proračun, ki bo na osnovi meril preučila ustreznost posameznega projektnega predloga. Iz predlogov, ki bodo ustrezali merilom, bo izdelan katalog projektnih predlogov. Projekti, ki ne bodo izpolnjevali meril, bodo z obrazložitvijo zavrnjeni predlagatelju.

Komisijo je imenoval Občinski svet Občine Divača in jo sestavljajo:

- **Damijana Gustinčič** – predsednica,
(☎ 031/704 866, ✉ damijana.gustincic@os.divaca.si)
- **Klemen Delak** – član,
(☎ 031/830 490, ✉ klemen.delak@os.divaca.si)
- **Martin Prelec** – član,
(☎ 040/240 579, ✉ martin.prelec@os.divaca.si)
- **Benjamin Škrlič** – član,
(☎ 041/807 391, ✉ benjamin.skrlic@gmail.com)
- **Iztok Felicjan** – član,
(☎ 031/649 555, ✉ iztok.felicjan@divaca.si)

Za dodatna pojasnila in pomoč se lahko obrnete na zgoraj navedene člane komisije.

Člani komisije ne smejo nastopiti v vlogi predlagatelja projektov.

3. IZVEDBA GLASOVANJA

Glasovanje bo potekalo **od 18. do 29. 10. 2021**, ko boste lahko svoje glasove posredovali **z glasovnico**:

- po elektronski pošti na naslov obcina@divaca.si,
- s klasično pošto na naslov: Občina Divača, Kolodvorska ulica 3a, 6215 Divača ali
- osebno v sprejemni pisarni Občine Divača v času uradnih ur.

Glasujejo lahko občanke in občani s stalnim prebivališčem na območju občine Divača, ki bodo do dne oddaje glasu dopolnili 15 let. Posameznik lahko odda eno glasovnico (v elektronski ali pisni obliki).

Glasovanje bo na posameznem območju potekalo le za tiste projektne predloge, ki bodo umeščeni v to območje. Če bo na posameznem območju potrjenih manj projektov, kot jih bo mogoče na tem področju financirati, se glasovanje ne bo izvedlo in se bo podprlo vse sprejete predloge.

Vsak posameznik bo lahko glasoval za več projektov, ki jih bo razvrstil na prvo, drugo, tretje mesto, itn.. Iz proračuna 2022 bo financirana izvedba tistih projektov, ki bodo na glasovanju na posameznem območju prejeli največ točk oz. bili uvrščeni najvišje.

Izglasovane projekte bo glede na razpoložljiva finančna sredstva in glede na skladen razvoj vseh delov Občine na predlog županje Občine Divača potrdil in v občinski proračun umestil občinski svet.

MERILA ZA UPRAVIČENOST PREDLOGOV PROJEKTOV

Projektne predloge je upravičeno za uvrstitev na glasovanje, če izpolnjuje naslednja merila:

1. Prispeva k uresničevanju javnega interesa na območju občine Divača.
2. Prispeva k namenom poziva za projektne predloge: spodbujanje aktivne participacije in vključenosti občanov, dvig kakovosti bivanja v lokalnem okolju in gradnja skupnosti.
3. Predstavlja investicijo in je takšne narave, da bo njena izvajalka lahko Občina Divača in da ga je mogoče izpeljati v okviru občinskih zmogljivosti.
4. Je skladen z vsaj eno od naslednjih nalog občine:
  - omogočanje pogojev za gospodarski razvoj občine tako, da v okviru svojih pristojnosti občina opravlja naloge, s katerimi ureja področje gostinstva, turizma in kmetijstva, pri čemer daje poudarek ekološkemu načinu pridelave hrane in razvijanju ekološkega turizma,
  - ustvarjanje pogojev za izobraževanje odraslih, pospeševanje raziskovalne, kulturne, mladinske in društvene dejavnosti ter razvoj športa in rekreacije,
  - skrb za varstvo zraka, tal, vodnih virov, virov pitne vode, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravljanje drugih dejavnosti varstva okolja.
  - izgradnja, upravljanje in vzdrževanje igrišč za šport in rekreacijo ter otroških igrišč, parkov, trgov in drugih javnih površin.

5. Izveden bo na območju občine.
6. V preteklosti še ni bil (so)sofinanciran iz proračuna Občine Divača.
7. Ni uvrščen v načrt občinskih vlaganj ali vlaganj po krajevnih skupnostih.
8. Je finančno ovrednoten med 500 EUR in 7.000 EUR z vključenim DDV.
9. Je umeščen v enega od 3 območij občine, ki predstavljajo tudi volilne enote.

MERILA, VEZANA NA PREDLAGATELJE

1. Predlagatelj projektov je lahko posamezni občan ali občanka s stalnim bivališčem v občini Divača, ki do dne oddaje pobude dopolni 15 let.
2. Predlagatelj v projektne predloge, ki ga predlaga, ne sme nastopati kot izvajalec (ne kot fizična oseba, ne kot lastnik izvajalca, ne kot oseba, udeležena v poslovanju izvajalca).
3. Posamezni predlagatelj lahko predlaga največ 1 projektne predloge.
4. Projektne predloge morajo do **10. 10. 2021, do polnoči** prispeti po elektronski pošti na naslov obcina@divaca.si ali morajo biti oddani do vključno tega dne osebno v sprejemni pisarni Občine Divača oz. s priporočeno pošto in poslani na naslov Občina Divača, Kolodvorska ulica 3a, 6215 Divača, na za to predvidenem obrazcu.

OBMOČJA, PO KATERIH SE RAZVRŠČAJO PROJEKTI

Območja, po katerih se razvrščajo projekti, obsegajo območja sledečih krajevnih skupnosti:

- **Območje 1:** Divača, Dolnje Ležeče
- **Območje 2:** Vreme, Barka, Misliče
- **Območje 3:** Senožeče

RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA

Predvidena višina vseh razpoložljivih sredstev v proračunu Občine Divača v letu 2022, ki bodo zagotovljena za izvedbo izbranih projektov, je 60.000 EUR.

Iz občinskega proračuna 2022 bo financirana izvedba tistih projektov, ki bodo na glasovanju na posameznem območju prejeli največ točk. Če bodo po tem ključu na posameznem območju ostala nerazporejena sredstva, bo v financiranje poleg teh uvrščen tudi najvišje uvrščen predlog, ki ga bo s preostalimi sredstvi še mogoče financirati oz. se bodo sredstva prerazporedila na območje, kjer bi jih zmanjkalo.

Spoštovane občanke in občani, s sodelovanjem, predlaganjem in glasovanjem lahko prispevate k izboljšanju pogojev za življenje v naši občini Divača, zato vljudno vabljeni k posredovanju idej.

Divača, 6. 9. 2021

Alenka Štručl Dovgan,
županja Občine Divača

PARTICIPATIVNI PRORAČUN V OBČINI DIVAČA ZA LETO 2021

POVABILO ZA ODDAJO PROJEKTHNIH PREDLOGOV OBČANK IN OBČANOV

Participativni proračun je sistem razporejanja dela proračunskega denarja tako, da o njegovi porabi odločajo neposredno občanke in občani.

V občini Divača bo v letu 2021 namenjenih za projekte, ki po mnenju občank in občanov, izboljšujejo kakovost življenja, predvidoma 60.000 EUR.

Predloge za projekte bodo oblikovali občanke in občani. Skladnost projektnih predlogov s cilji in zmožnostmi občine bo preučila Komisija za pripravo participativnega dela proračuna.

Dokončni projektni predlogi pa bodo podani na glasovanje občankam in občanom.

Izglasovani projektni predlogi bodo umeščeni v proračun občine za leto 2022 in izvedeni v letu 2022.

Za namen priprave dobrih predlogov bodo po posameznih območjih organizirane predstavitevne delavnice in projektne pisarne za pripravo predlogov. Namen delavnic je predstaviti zakaj participativni proračun, kakšna so merila in kako poteka sam proces. Projektne pisarne pa so namenjene svetovanju o končnem oblikovanju predlogov, pomoči pri tem, kako oblikovati predloge projektov, preverjanje, ali gre za območja občine, itd.

Delavnice:

1. Območje: **21. 9. 2021**, Divača (sejna soba Občine), ob 17:00 in Naklo (vaški dom), ob 19:00
2. Območje: **23. 9. 2021**, Vreme (dvorana Rudnik Famlje), ob 17:00 in Barka (Stara šola), ob 19:00
3. Območje: **29. 9. 2021**, Senožeče (dvorana Rudolfa Cvetka Senožeče), ob 17:00

Projektne pisarne:

1. Območje: **1. 10. 2021**, Divača (sejna soba Občine Divača), od 17:00 do 18:30
2. Območje: **6. 10. 2021**, Vreme (dvorana Rudnik Famlje), od 16:00 do 17:30
3. Območje: **6. 10. 2021**, Senožeče (prostori KS Senožeče), od 18:00 do 19:30

ODDAJA PREDLOGOV:

Občanke in občani s stalnim prebivališčem v občini Divača, ki bodo do dne oddaje projektnega predloga dopolnili 15 let, lahko projektni predlog oddajo na posebnem obrazcu, najkasneje do **10. 10. 2021, do polnoči**:

- na elektronski naslov **obcina@divaca.si** ali
- s priporočeno pošto na naslov: **Občina Divača, Kolodvorska ulica 3a, 6215 Divača** ali
- **osebno v sprejemni pisarni Občine Divača.**

Obrazec je dostopen na spletni strani **www.divaca.si**, v fizični obliki pa ga lahko dobite v sprejemni pisarni Občine Divača v času uradnih ur občinske uprave.

Spoštovane občanke in občani,
s sodelovanjem, predlaganjem in glasovanjem
lahko prispevate k izboljšanju pogojev za življenje
v naši občini Divača, zato vljudno vabljeni k posre-
dovanju idej.

Divača, 6. 9. 2021

OBČINA
DIVAČA

Županja Občine Divača
Alenka Štruel Dovgan

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Iskra
Skupaj NVO žene in krepi

piNa